

Werkingsverslag 2012

Voorwoord

Met genoeg mag ik u hier ons werkingsverslag voor het voorbije werkjaar voorstellen. Na een moeizame startperiode te hebben gekend -vooral gedurende de eerste drie jaren van ons bestaan als rechtscollege- is er sinds 2012 een duidelijke ommekeer waarneembaar in zowel de in- als de uitstroom van het aantal bij ons ingeleide beroepsdossiers, en werden tal van fundamentele rechtskwesties inhoudelijk, via onze rechtspraak, beslecht. In 2012 werden er eenennegentig nieuwe beroepen bij het Milieuhandhavingscollege ingediend, nagenoeg een verdrievoudiging ten opzichte van het aantal beroepen in 2011. Het is alvast een positieve ontwikkeling, een trend die zich ook dit jaar lijkt voort te zetten. Nog een paar treffende gegevens zijn dat de overgrote meerderheid van de beroepsindieners behoren tot de categorie van natuurlijke personen en dat het merendeel ervan verkiest om zelf hun belangen te komen verdedigen (zonder beroep op de tussenkomst van een advocaat). Samen met het ontbreken van een rolrecht en de beperkte vereisten die gelden voor het instellen van een beroep (zo bijvoorbeeld moeten beroepsindieners zich niet laten bijstaan door een raadsman), wijst dit onmiskenbaar op de laagdrempeligheid van een beroep bij het Milieuhandhavingscollege.

Interessant om weten is ook dat de overgrote meerderheid van de ingediende beroepen betrekking heeft op milieumisdrijven, daar waar in amper vier gevallen sprake is geweest van een beroep omwille van een milieu-inbreuk. Bij de categorie milieumisdrijven zien we qua herkomst van de dossiers, dat vooral de lokale politie en het Agentschap voor Natuur en Bos aan de basis liggen van de gedane vaststellingen. Zij worden gevolgd door de afdeling Milieu-inspectie, de OVAM en de VLM en in één geval ging het proces-verbaal uit van een lokale toezichthouder.

Ook de gegevens over het aantal in 2012 door ons uitgesproken beslissingen/arresten leveren belangwekkende informatie op over onze werking. Zo bedroeg het aantal uitspraken vorig jaar zesenzestig, waarvan zestig eindbeslissingen of -arresten, en zes tussenbeslissingen of -arresten. Deze uitstroom is -toegegeven- relatief beperkt gebleven, maar is toch te verklaren door de beperkte instroom van nieuwe beroepen eind 2011, eerste jaarhelft van 2012. Anderzijds, als we het aantal uitspraken voor 2012 gaan vergelijken met die voor 2011 (veertien), dan is er sprake van meer dan een verviervoudiging. Uit de gedetailleerde cijfers die u in dit werkingsverslag kan weervinden, blijkt dat een beroep bij het Milieuhandhavingscollege in een aanzienlijk percentage van de gevallen (45 %) heeft geresulteerd in, ofwel een vermindering van de opgelegde geldboete, ofwel een vernietiging van de bestreden beslissing. Ook qua doorlooptijd

moet algemeen worden vastgesteld dat deze voor een standaarddossier substantieel lager ligt (168 dagen, nog geen zes maanden) dan de te verwachten theoretische doorlooptijd van 215 dagen die geldt op basis van het Procedurebesluit.

Dit alles vormt het tweede hoofdstuk van dit werkingsverslag, na een eerste meer algemeen hoofdstuk dat handelt over ontstaan, statuut en algemene structuur van het Milieuhandhavingscollege. Bewust hebben wij ervoor gekozen om dit deel van ons werkingsverslag beperkt te houden qua omvang. De relevantie van dit werkingsverslag bestaat er niet in om gedetailleerde informatie te verstrekken over zaken als de besteding van het werkingsbudget of de deelname van rechters en griffier aan diverse studiedagen of andere vormingsactiviteiten. Wat niet wil zeggen dat er in 2012 geen aandacht is uitgegaan naar activiteiten, andere dan deze die betrekking hebben op dossiervoorbereiding, behandeling ter zitting en uitspraak. Zo is er vanuit het Milieuhandhavingscollege door verschillende collega's intensief meegewerkt, met nota's en actieve betrokkenheid bij diverse werkgroepvergaderingen, aan de voorbereiding van een nieuw voorontwerp van decreet over de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges dat de Vlaamse Regering recent in eerste lezing principieel heeft goedgekeurd. Dit alles heeft bij mijn collega's die bij dit project nauw betrokken zijn, héél veel tijd en energie gevergd. Dé hoofdmoot in dit werkingsverslag, evenwel, gaat uit naar het hoofdstuk dat onze rechtspraak in 2012 bundelt. Gespreid over bijna dertig pagina's vindt u de weergave, in extenso, van alle relevante rechtspunten waarover het Milieuhandhavingscollege zich gedurende het voorbije jaar heeft uitgesproken, en dit zowel op het vlak van de procedure-regeling als op dat van de legaliteitstoetsing. Bij elk van de in dit hoofdstuk opgenomen items vindt u de desbetreffende passages uit de beslissingen/arresten weergegeven, met telkenmale een verwijzing naar het volgnummer en de datum van deze beslissingen/arresten (waar nodig aangevuld met verwijzing naar gelijklopende arresten). Met deze bundeling willen wij onze rechtspraak nog beter en vlotter kenbaar maken, in de eerste plaats bij al diegenen die overwegen beroep in te stellen bij het Milieuhandhavingscollege, maar ook bij al de overheden en instanties die betrokken zijn bij de milieuhandhaving als sluitstuk van de Vlaamse milieu-regelgeving.

Namens mijn collega's wens ik u alvast véél leesplezier toe!

Jan Heyman
Voorzitter

INHOUD

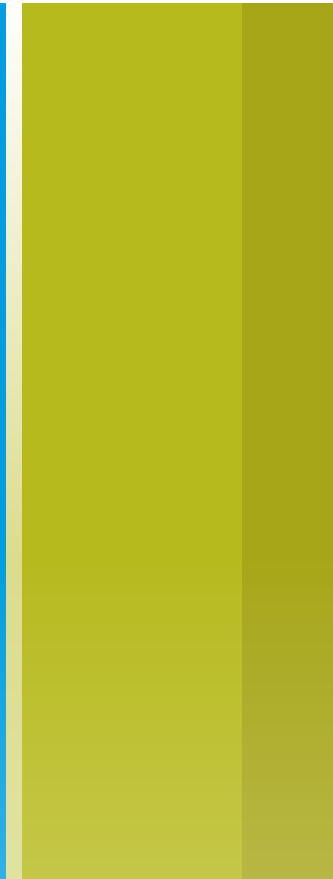
Voorwoord	3
Het Milieuhandhavingscollege als administratief rechtscollege	7
Ontstaansgeschiedenis	8
Statuut	8
Algemene structuur	9
<i>Samenstelling</i>	9
<i>De algemene vergadering</i>	10
<i>Het bureau</i>	10
Bevoegdheid van het MHC	11
Werking in 2012	12
Dossierbehandeling in 2012	14
<i>Beroepen</i>	14
<i>Beslissingen</i>	15
<i>Beschikkingen</i>	16
<i>Doorlooptijden</i>	16
<i>Herkomst van de dossiers</i>	16
Rechtspraak van het MHC in 2012	18
Inleiding	20
Procedure	20
<i>Basisbepalingen (de artikelen 16.4.39 en 16.4.44 DABM)</i>	20
<i>Het verzoekschrift</i>	21
<i>De stukken (artikel 9, §1, Procedurebesluit)</i>	25
<i>De memories (artikel 13 Procedurebesluit)</i>	25
<i>De behandeling van het beroep</i>	26
<i>Afstand van beroep (artikel 33 Procedurebesluit)</i>	27
<i>De vereenvoudigde procedure (de artikelen 38 en 39 Procedurebesluit)</i>	27
<i>Tussenkomst</i>	27
<i>Taal van de rechtspleging voor het College</i>	27
Legaliteitstoetsing: beboetingsbevoegdheid van de gewestelijke entiteit	28
<i>Algemeen</i>	28
<i>Bevoegdheid tot alternatieve bestuurlijke beboeting</i>	32
<i>Bevoegdheid tot exclusieve bestuurlijke beboeting</i>	37
Legaliteitstoetsing: bevoegdheid tot voordeelontneming (artikel 16.4.26 DABM)	38
<i>Betwisting van het bestaan van een vermogensvoordeel</i>	33
<i>Betwisting van het bestaan en van de begroting van het vermogensvoordeel</i>	38

Legaliteitstoetsing: bepaling van het boetebedrag – beoordelingscriteria	39
<i>Algemeen</i>	39
<i>Artikel 16.4.4 DABM</i>	40
<i>Artikel 16.4.29 DABM</i>	41
Legaliteitstoetsing: overige legaliteitsbezwaren	45
<i>Beboetingsprocedure: schending van beslissings- en kennisgevingstermijnen</i>	45
<i>Beboetingsprocedure: schending van de redelijke termijn</i>	46
<i>Schending van de hoorplicht</i>	49
<i>Schending van de Wet 1991 Formele motivering bestuurshandelingen</i>	51
Bijlagen	52
Relevante wetgeving	54
Afkortingen	57

Het Milieuhandhavings- college als administratief rechtcollege

Ontstaansgeschiedenis

Tot halverwege 2009 konden overtredingen op de Vlaamse milieuregelgeving nagenoeg alleen strafrechtelijk worden gesanctioneerd. De strafrechtelijke rechtshandhaving domineerde de bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke rechtshandhaving. De bestaande handhavingsordening bleek echter niet te volstaan om schendingen van de milieuregelgeving adequaat te kunnen beteugelen.

Het Milieuhandhavingsdecreet van 21 december 2007, waarover gedetailleerde informatie is opgenomen in de bijlage van dit document, waarbij een nieuwe titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen" werd ingevoegd in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), verlegde daarom het accent van een strafrechtelijk rechtshandhavingsmodel naar een meer bestuurlijk georiënteerde vorm van handhaving. Naast het invoeren van een veralgemeende mogelijkheid tot toepassing van de bestuurlijke maatregelen, werd eveneens een zeer belangrijke rol weggelegd voor de bestuurlijke beboeting.

Bij de vaststelling van milieumisdrijven en milieu-inbreuken kan de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (AMMC) een alternatieve of exclusieve bestuurlijke geldboete opleggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. Tegen deze beslissingen kan degene aan wie de boete werd opgelegd, beroep instellen bij het Milieuhandhavingscollege.

Het Milieuhandhavingscollege (MHHC) is een administratief rechtscollege waar degene aan wie de boete werd opgelegd, in beroep kan gaan tegen een besluit dat een bestuurlijke geldboete oplegt wegens het plegen van een milieumisdrijf of een milieu-inbreuk.

Formeel werd het MHHC opgericht bij het eerder vernoemde Milieuhandhavingsdecreet van 21 december 2007. Dit decreet voegde in het DABM artikel 16.4.19, §1, in dat luidt als volgt:

"§1. Er wordt een Milieuhandhavingscollege opgericht. Het Milieuhandhavingscollege is een administratief rechtscollege als vermeld in artikel 161 van de Grondwet."

Met betrekking tot titel XVI van het DABM werden een reeks uitvoeringsbepalingen uitgevaardigd. Dit gebeurde inzonderheid met het Milieuhandhavingsbesluit van 12 december 2008. Dit besluit stelde de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingsdecreet vast op 1 mei 2009 en regelde in zijn artikelen 68 tot en met 75 nog een aantal aspecten die betrekking hadden op de voorgenomen oprichting van het MHHC.

De laatste fase in de ontstaansgeschiedenis van het MHHC kwam er op 15 mei 2009. Op die datum benoemde de Vlaamse

Regering, met ingang van 1 september 2009, de bestuursrechters van het MHHC.

Zoals voorgeschreven door het DABM en het Milieuhandhavingsbesluit legden de voorzitter, de ondervoorzitter, de effectieve en de plaatsvervangende bestuursrechters op 17 juni 2009 de eed af in handen van de Vlaamse minister-president. Hierop aansluitend, legden ook de griffier en de adjunct-griffier de eed af in handen van de voorzitter van het MHHC. Eén bestuursrechter legde de eed af op 18 augustus 2009.

Statuut

Zoals reeds aangestipt, is het MHHC een administratief rechtscollege als vermeld in artikel 161 Grondwet. Als dusdanig vormt het MHHC, net zoals de Raad van State, een buitengerechtigd rechtscollege dat geen deel uitmaakt van de uitvoerende macht. Het MHHC is, zoals vastgelegd in artikel 16.4.21, §1, DABM, samengesteld uit magistraten, meer bepaald bestuursrechters.

Omdat het MHHC geen deel uitmaakt van de uitvoerende macht, wordt de rechtspositie van zijn voorzitter, ondervoorzitter, effectieve en plaatsvervangende bestuursrechters niet geregeld door het Vlaams Personeelsstatuut van 13 januari 2006 maar door een apart besluit, het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 houdende de rechtspositieregeling van de leden van het Milieuhandhavingscollege (Rechtspositiebesluit).

De onafhankelijkheid die ieder rechtscollege wezenlijk kenmerkt en behoort te kenmerken, in het bijzonder ten aanzien van de uitvoerende macht, wordt onder meer gewaarborgd door artikel 16.4.21, §§10 en 11, en artikel 16.4.23 DABM.

Artikel 16.4.21, §10, DABM voorziet in een benoeming van de bestuursrechters door de Vlaamse Regering voor mandaten van zes jaar die in principe van rechtswege hernieuwd worden. De beslissingsbevoegdheid van de Vlaamse Regering inzake mandaathernieuwing is beperkt tot de beslissing om een mandaat niet te hernieuwen en een regeringsbeslissing in die zin "mag niet indruisen tegen de onafhankelijkheid van het Milieuhandhavingscollege of bestuursrechters ervan, noch betrekking hebben op de inhoudelijke aspecten van de door het Milieuhandhavingscollege genomen beslissingen" (artikel 16.4.21, §10, derde lid DABM).

Aanvullend hierbij legt artikel 16.4.21, §11, DABM de bevoegdheid om een lid van de zetel in geval van grove nalatigheid of kennelijk wangedrag uit zijn ambt te ontzetten in handen van het MHHC zelf. Deze regeling werd ingevoerd op suggestie van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, die oordeelde dat die aanpak "het beginsel van de onafhankelijkheid van de rechter" zou honoreren. Deze suggestie maakt deel uit van het advies 42.324/AV/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, uitgebracht in Algemene Vergadering, bij

het ontwerp van decreet tot aanvulling van het DABM met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen' (Parl. St. Vl. Parl., 2006-2007, nr. 1249/1, (209) 225 – 227).

Het DABM bepaalt voorts nadrukkelijk dat "De Vlaamse Regering (...) aan de leden van het Milieuhandavingscollege op geen enkele manier instructies [kan] geven over de wijze waarop ze hun bevoegdheden moeten uitoefenen." (artikel 16.4.23 DABM).

Ook het Rechtspositiebesluit draagt bij tot de organisatie van de vereiste onafhankelijkheid van de bestuursrechters. Artikel 9 Rechtspositiebesluit, bijvoorbeeld, stelt onder meer dat de hoedanigheid van lid van het MHHC onverenigbaar is met elke activiteit die het lid zelf of via een tussenpersoon verricht en die tot gevolg heeft dat de eigen onafhankelijkheid wordt aangetast.

Het gegeven dat het MHHC als buitengerechtelijk rechtscollege geen deel uitmaakt van de uitvoerende macht vertaalt zich ook op functioneel niveau. Zo heeft het MHHC eigen overeenkomsten gesloten, met aparte aansluitingsbijdragen en betalingen, in het kader van de arbeidsongevallenverzekering, de regeling van de kinderbijslag, de preventie en bescherming op het werk, diverse vervoersmaatschappijen (NMBS, MIVB, De Lijn), ... En er werd, op voorstel van het MHHC, een specifieke regeling getroffen om de jaarlijkse evaluatie- en planningsgesprekken van het griffiepersoneel in belangrijke mate los te koppelen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (Departement LNE).

Algemene structuur

Samenstelling

Het MHHC is decretaal samengesteld uit een voorzitter, een ondervoorzitter, vier effectieve en vier plaatsvervangende bestuursrechters. De voorzitter en ondervoorzitter behoren minstens aan de volgende voorwaarden te voldoen: jurist zijn, veertig jaar oud zijn op het ogenblik van de benoeming, en een grondige kennis hebben van en tien jaar ervaring hebben in het domein van het Vlaamse milieurecht. De overige bestuursrechters dienen minstens in het bezit te zijn van een universitair diploma of een hiermee gelijkgesteld diploma, veertig jaar oud te zijn op het ogenblik van hun benoeming en tien jaar ervaring te hebben in het domein van het Vlaamse milieubeleid of milieurecht.

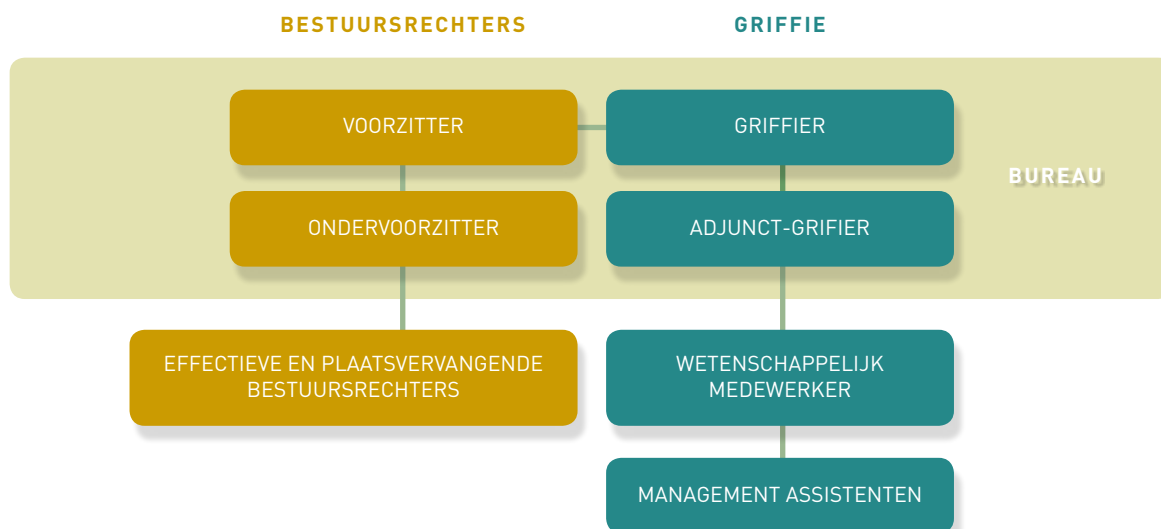
Voor de ondersteuning van zijn werkzaamheden doet het MHHC beroep op een zogenaamd permanent secretariaat of griffie. Deze griffie is decretaal samengesteld uit een griffier, een adjunct-griffier en ondersteunend personeel. Zij zijn allen personeelsleden van het Departement LNE van de Vlaamse overheid.

In 2012 was het MHHC als volgt samengesteld:

- Voorzitter: Jan Heyman
- Ondervoorzitter: Carole M. Billiet
- Effectieve bestuursrechters: Ludo de Jager, Luk Joly, Josef Nijs en Peter Schryvers
- Plaatsvervangende bestuursrechters: Johan Ceenaeme, Anne Mie Draye, Bart Paeshuyse en Linda Van Geystelen
- Griffier: Xavier Vercaemer
- Management assistent: Bart Voets

Er was geen adjunct-griffier en geen wetenschappelijk medewerker.

Organogram van het MHHC

De algemene vergadering

De algemene vergadering bestaat uit alle bestuursrechters en de griffiers. De algemene vergadering behandelt onder meer de personeelsaangelegenheden die betrekking hebben op de bestuursrechters en bespreekt het huishoudelijk reglement, het procedurereglement, de deontologische code en het jaarverslag. Daarnaast kunnen tal van andere agendapunten aan bod komen.

Het huishoudelijk reglement van het MHHC bepaalt dat de algemene vergadering minstens zesmaal per jaar plaatsvindt. In principe kan de algemene vergadering enkel geldig beslissen bij aanwezigheid van ten minste de helft van het totale aantal bestuursrechters en bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter. De griffiers beschikken over een raadgevende stem.

Het bureau

Het bureau van het MHHC is samengesteld uit de voorzitter, de ondervoorzitter, de griffier en de adjunct-griffier. Het DABM bepaalt dat het bureau het gezag en de leiding uitoefent over het personeel van het MHHC en alle nodige operationele beslissingen en regelingen van orde neemt.

Het huishoudelijk reglement verduidelijkt dat dit onder meer het volgende inhoudt: alle personeels aangelegenheden die enkel de griffie aanbelangen, de opvolging van de lopende en toekomstige werkzaamheden en activiteiten, de oprichting en ontbinding van werkgroepen, de deelname aan externe vormingsactiviteiten en de deelname aan buitenlandse zendingen.

Naast de voormelde activiteiten, vormt de opvolging van de werkingskredieten van het MHHC een essentiële taak van het bureau. Gelet op de algemene context van besparingen binnen de Vlaamse overheid is ook in 2012 zorgvuldig getracht de uitgaven te beperken. Het MHHC benutte ongeveer 30.000 euro (werkingskrediet + expertisebudget), hetgeen een bijkomende daling betekent ten aanzien van de uitgaven in 2010 en 2011. De uitgaven betreffen voornamelijk de kosten voor de dagdagelijkse werking (verzekeringen, kantoormateriaal, bijkomend meubilair wegens verhuis, telefonie, vervoer en abonnementen, kopieerapparaat,...), de uitbouw van een degelijke juridische bibliotheek en permanente vorming. Het bureau vergadert ten minste tweemaal per maand, tenzij de voorzitter daar anders over beslist. Het bureau beslist bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter.

Bevoegdheid van het MHHC

Het MHHC is bevoegd voor de behandeling van beroepen ingesteld tegen beslissingen van de AMMC waarbij een alternatieve of een exclusieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. Enkel degene aan wie de boete is opgelegd, is beroepsgerechtigd. Aanvankelijk was de procedure volledig in het DABM zelf geregeld, maar sinds de wijziging ervan door het decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (BS 18 februari 2011), in werking getreden op 22 juli 2011, is de wijze waarop het beroep aanhangig wordt gemaakt bij en onderzocht door het MHHC vrijwel integraal geregeld door het besluit van 27 mei 2011 van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (Procedurebesluit). Zoals elders in dit jaarverslag omstandig toegelicht, werden deze aanpassingen vooral geïnspireerd door de wens om een grotere rechtszekerheid in te bouwen in de procedure. Belangrijk te vermelden, is ook dat sinds 22 juli 2011 het beroep de bestreden beslissing schorst.

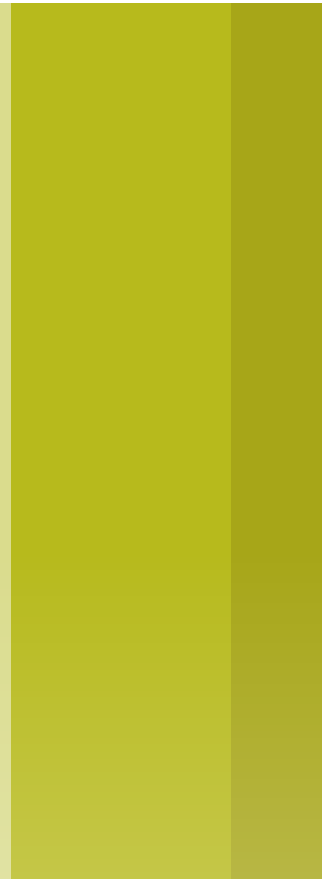
De bestuurlijke beboeting kan schendingen van een brede waaier van Europese verordeningen, milieuwetten en -decreten bestraffen. Het toepassingsgebied van titel XVI van het DABM omvat zowel milieuhygiënewetgeving als milieubeheerwetgeving. Artikel 16.1 van het DABM en artikel 2 van het Milieuhandhavingsbesluit bevatten een opsomming van de wetgeving in kwestie (ook opgenomen in de bijlage van dit document).

De beslissingen die het MHHC kan nemen, zijn omschreven in artikel 16.4.19, §3, van het DABM. Ook deze bepaling werd ten gevolge van de voormelde wijzigingen aan het DABM grondig herzien. Vier hypothesen vallen te onderscheiden, voor de beroepen die sinds 22 juli 2011 zijn ingediend.

- (1) Het MHHC is *niet bevoegd* om het beroep te behandelen, in welk geval het MHHC beslist tot afwijzing van het beroep, gebeurlijk middels de vereenvoudigde procedure zoals beschreven onder Hoofdstuk IX van het Procedurebesluit
- (2) Het beroep is *onontvankelijk*. Ook in deze hypothese beslist het MHHC tot een afwijzing van het beroep zonder tot een behandeling ten gronde te kunnen overgaan, gebeurlijk middels de vereenvoudigde procedure.

-
- (3) Het beroep is *ongegrond*. In deze hypothese beslist het MHC eveneens tot een afwijzing van het beroep, evenwel na de behandeling ten gronde ervan. Deze beslissing houdt een bevestiging in van de bestreden beoetingsbeslissing op het beroepen aspect. Dit kan niet alleen het principe en het bedrag van de opgelegde geldboete betreffen, maar evengoed slaan op andere aspecten van de bestreden beslissing zoals de kwalificatie van de feiten als milieumisdrijf of milieu-inbreuk en het daderschap.
- (4) Het beroep is *gegrond*. In dit geval vernietigt het MHC de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk, in welk geval (in regel) de AMMC een nieuwe beslissing kan nemen, behoudens in die gevallen waarin zij niet of niet meer bevoegd is. Het MHC kan evenwel ook zelf een beslissing nemen over het bedrag van de geldboete en, in voorkomend geval, de voordeelontneming, en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.

Werking in 2012

Dossierbehandeling in 2012

Na afloop van een werkingsjaar is het gebruikelijk te trachten de volledige werking in cijfers te vatten. Cijfers in verband met de personeelsbezetting en het budget van het MHHC zijn in een voorgaand hoofdstuk te lezen. Hierna worden de voornaamste (cijfer)gegevens over de behandeling van de beroepen gebundeld.

Beroepen

In 2012 werden 91 beroepen ingediend bij het MHHC, nagenoeg het drievoudige van de instroom in 2011. De trend van een stijgende dossierinstroom (die reeds werd ingezet in 2011) wordt duidelijk bevestigd. Deze stijging is enerzijds te verklaren door een significante stijging van – of minstens een tijdelijke piek in – de uitstroom bij de AMMC en lijkt anderzijds gerelateerd te zijn aan de schorsende werking van het beroep sinds 22 juli 2011, datum van inwerkingtreding van het nieuwe procedurereglement.

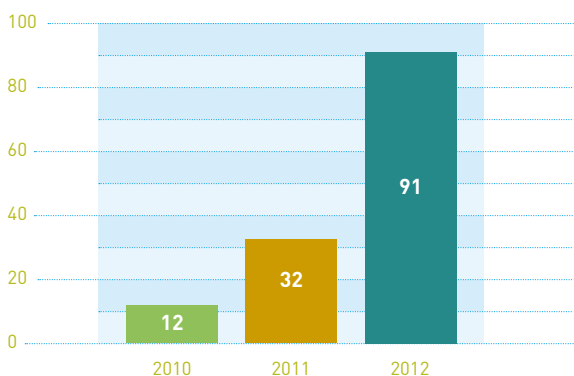
Opvallend is dat de verhoogde instroom zich voornamelijk in de tweede jaarhalf heeft voorgedaan: concreet gaat het om

75 % van het totale aantal ingediende beroepen. Zo werden de maanden juli, augustus en september gekenmerkt door een gemiddelde instroom van 4 beroepen per week, hetgeen zich op jaarbasis vertaalt naar 200 beroepen.

Daarnaast valt op dat de instroom afgetekende pieken en dalen vertoont doorheen het werkjaar. Deze fluctuaties waren ook reeds in 2011 waarneembaar, op zeer gelijklopende wijze, en zijn vermoedelijk te wijten aan een sterk schommelende uitstroom bij de AMMC. Opmerkelijk is ook dat er zich pieken voordoen tijdens de zomermaanden en de eindejaarsperiode, terwijl in de daaropvolgende periodes zich telkens een dal voordoet. Naar alle waarschijnlijkheid leiden pieken in de uitstroom bij de AMMC vóór vakantieperiodes of vóór het jaareinde bijgevolg tot pieken bij het MHHC een ruime maand later (d.i. onder meer rekening houdend met de kennisgevingstermijn waarover de AMMC beschikt en de beroepstermijn van 30 dagen voor het instellen van een beroep bij het MHHC). Omgekeerd hebben verlofperiodes een ruime maand later een dal als gevolg.

In 7 van de 91 ingediende beroepen werd een verzoek tot regularisatie verstuurd aan de beroepsindienaar wegens het ontbreken van door het Procedurebesluit vereiste stukken. Het verzoekschrift werd tijdig en volledig geregulariseerd in 5 gevallen. In 1 geval werd laattijdig geregulariseerd en in 1 geval werd onvolledig geregulariseerd, wat voor deze beide

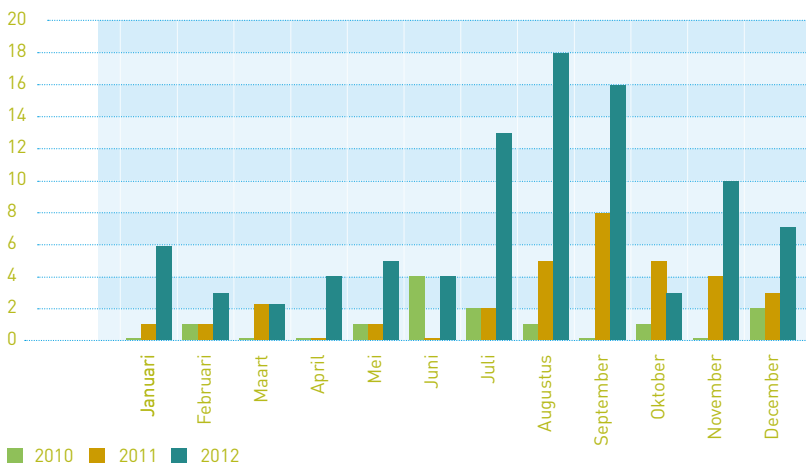
Grafiek 1: aantal ontvangen dossiers per jaar

Tabel 1: dossierinstroom in 2012

Ontvangen en ingeschreven verzoekschriften	
- ingeschreven zonder regularisatie	84
- ingeschreven na regularisatie	5
- niet ingeschreven wegens onvoldoende regularisatie	1
- niet ingeschreven wegens laattijdige regularisatie	1
Totaal aantal ontvangen verzoekschriften	91
Totaal aantal ingeschreven verzoekschriften	89

Grafiek 2: dossierinstroom per maand

beroepen voor gevolg had dat zij definitief niet werden ingeschreven op de rol. In totaal werden in 2012 dan ook 89 beroepen geregistreerd.

82 van de 91 ingediende beroepen betroffen een geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming, opgelegd wegens het plegen van milieumisdrijven en 9 ervan betroffen een geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming, opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk. Net zoals in 2011 blijft het aandeel van beroepen tegen geldboeten opgelegd wegens het plegen van een milieu-inbreuk eerder beperkt. In 4 gevallen werd beroep ingesteld tegen geldboete die vergezeld was van een voordeelontneming.

Beroepen kunnen, met toepassing van het DABM, enkel worden ingediend door diegene aan wie de geldboete werd opgelegd. Dit kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn. Er tekent zich in 2012 in dat verband een duidelijke verhouding af: 64 beroepen werden ingediend door natuurlijke personen, 27 door rechtspersonen, d.i. een 70% - 30% verhouding.

In de procedure voor het MHHC kunnen de beroepsindieners zelf het beroep instellen of zich laten vertegenwoordigen door een raadsman, al dan niet advocaat. In meer dan de helft van de gevallen – 51 om precies te wezen – verkiezen de beroepsindieners om zelf het beroep in te stellen. De overige 40 beroepen werden ingesteld door een raadsman, waarvan 37 door een advocaat en 3 door een raadsman die geen advocaat is.

Wanneer men de cijfers betreffende de verhouding natuurlijke personen/rechtspersonen en de cijfers betreffende de vertegenwoordiging door raadslieden naast elkaar legt, wordt het duidelijk dat een substantieel deel van de beroepen wordt ingesteld door natuurlijke personen zonder raadsman. Dit gegeven, samen genomen met bijvoorbeeld het ontbreken van een rolrecht of de beperkte vereisten voor het instellen van een beroep opgenomen in het Procedurebesluit, geeft aan dat het instellen van een beroep bij het MHHC laagdrempelig is, zoals ook gewenst door de decreetgever in 2009.

Zittingen

Het MHHC heeft in 2012 30 zittingen gehouden. 19 daarvan betroffen zittingen voor de behandeling van beroepen ten gronde of volgens de vereenvoudigde procedure. Op deze zittingen werd in een aantal gevallen ook uitspraak gedaan. Daarnaast werden 11 loutere uitspraakzittingen georganiseerd. Alle zittingen werden openbaar gehouden.

Beslissingen

In 2012 heeft het MHHC 66 uitspraken gedaan. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen 'beslissingen' en 'arresten'.

De 'beslissingen' werden genomen inzake beroepen die nog werden ingesteld onder de oude procedureregeling, namelijk voor de inwerkingtreding van de nieuwe regeling op 22 juli 2011. Meer bepaald gaat het om 4 beslissingen, waarvan

3 eindbeslissingen en 1 tussenbeslissing inzake de taal van de rechtspleging, alsook een heropening van de debatten. Daarnaast werden 62 arresten gevelde, waarvan 57 eindarresten en 5 tussenarresten. Deze tussenarresten betroffen in 3 gevallen het weren van een laattijdige memorie en in 2 gevallen het doorverwijzen van een beroep van de vereenvoudigde procedure naar de gewone procedure. Algemeen gesproken is de uitstroom bij het MHHC weliswaar relatief beperkt gebleven in 2012, o.m. ten gevolge van een beperkte instroom eind 2011 en in de eerste jaarhelft van 2012, maar toch er is sprake van een verviervoudiging van de uitstroom t.a.v. 2011. Deze significante stijging zal zich in de toekomst uiteraard verder zetten, gelet op de substantiële stijging van de instroom in de tweede jaarhelft van 2012.

Tabel 2 geeft een overzicht van de uitkomst van de ingestelde beroepen.

Uit onderstaande tabel kan worden afgeleid dat in 45% van de gevallen een beroep leidt tot een vermindering van de geldboete of een volledige vernietiging van de bestreden beslissing.

Tabel 2: Beslissingen en arresten in 2012

	Milieu- misdrijven	Milieu- inbreuken	Totaal
Beroep onontvankelijk (na vereenvoudigde procedure)	9	2	11
Beroep ongegrond, boete bevestigd	10	1	11
Beroep ongegrond, beslissing AMMC ambtshalve vernietigd	3	0	3
Beroep geheel of gedeeltelijk gegrond, met vermindering boete	18	1	19
Beroep geheel of gedeeltelijk gegrond, met kwijtschelding boete	0	0	0
Beroep geheel of gedeeltelijk gegrond, beslissing AMMC vernietigd zonder meer	4	1	5
Inwilliging afstand van beroep	4	0	4
Beroep zonder voorwerp verklaard	6	1	7
Tussenarrest inzake weren laattijdige memorie	2	1	3
Tussenarrest inzake overgang van vereenvoudigde naar gewone procedure	2	0	2
Tussenbeslissing inzake heropening debatten	1	0	1
Totaal	59	7	66

Beschikkingen

De kamervoorzitter heeft in 2012 93 beschikkingen genomen. Het merendeel ervan, 63, waren beschikkingen waarbij de partijen werden opgeroepen voor de behandeling ter zitting en waarbij tevens de kamersamenstelling werd meegedeeld. De overige 30 beschikkingen betroffen een verlenging van de termijn voor het indienen van een memorie (1), het vaststellen van de laattijdigheid van memories (2), het opvragen van stukken aan de partijen (12), het doen van vaststellingen ter plaatse (1), het ambtshalve heropenen van het debat (1), het verlengen van de termijn voor uitspraak wegens bijzondere omstandigheden (2) en de toepassing van de vereenvoudigde procedure (11).

Doorlooptijden

Wat de doorlooptijden bij het MHHC betreft (d.i. de tijd tussen de ontvangst van een verzoekschrift en de kennisgeving van een einduitspraak), moet een onderscheid gemaakt worden tussen de beroepen die nog volgens de oude procedure werden afgehandeld (met een eindbeslissing in 2012) en de beroepen die volgens de nieuwe procedure werden afgehandeld (met een eindarrest in 2012).

Gelet op de onder de oude procedure geldende decreetale termijnen en gelet op het feit dat partijen deze termijnen nagenoeg in elk beroep uitputten, kon een normaal procedureverloop al gauw tot een doorlooptijd van 270 dagen leiden. De gemiddelde doorlooptijd voor de 3 beroepen onder de oude procedureregeling bedroeg 278 dagen, hetgeen nagenoeg de te verwachten tijd is. Bovendien moet opgemerkt worden dat in 1 van deze 3 beroepen een tussenbeslissing werd genomen waarbij de debatten werden heropend, hetgeen tot een langer procedureverloop heeft geleid.

Een van de cruciale doelstellingen van de nieuwe procedure-regeling was het inkorten van de behandelingstermijn van de beroepen. De huidige procedure leidt dan ook – louter op basis van de termijnen in de tekst – niet meer tot een theoretische doorlooptijd van 270 dagen, maar eerder 215 dagen, in een standaard dossier.

De gemiddelde doorlooptijd van de beroepen, afgehandeld met een eindarrest in 2012, bedroeg 168 dagen, nog geen 6 maand, hetgeen substantieel minder is dan de te verwachten theoretische doorlooptijd. Bij de berekening van dit gemiddelde werden ook de beroepen meegenomen die werden behandeld volgens de vereenvoudigde (verkorte) procedure. Wanneer men deze beroepen uit de berekening zou lichten, komt men tot een gemiddelde doorlooptijd van 186 dagen, hetgeen nog steeds lager ligt dan de te verwachten doorlooptijd.

De kortste doorlooptijden bedroegen respectievelijk 93, 94 en 112 dagen. In deze beroepen was weliswaar sprake van afstand van beroep of van een intrekking van de bestreden beslissing, waardoor het beroep zonder voorwerp werd verklaard.

De langste doorlooptijden bedroegen respectievelijk 333, 261 en 255 dagen. Dit valt te verklaren doordat in deze beroepen bijzondere onderzoeksmaatregelen (zoals een plaatsbezoek en opvragen van stukken) werden bevolen of omdat de termijn voor uitspraak werd verlengd wegens bijzondere omstandigheden of omdat de termijnen voor de verzoevende partij met toepassing van het Procedurebesluit werden verlengd aangezien zij gevestigd was in een lidstaat van de Europese Unie die niet grenst aan het Vlaams Gewest.

Er moet echter vermeld worden – en dit geldt ook voor de beroepen met een langere doorlooptijd – dat het MHHC steeds de ordetermijn van 40 dagen heeft gerespecteerd voor uitspraak van een arrest na (het in beraad nemen op) de zitting, met uitzondering van 2 beroepen waarin wegens bijzondere omstandigheden de termijn van 40 dagen werd verlengd met eenzelfde termijn.

Herkomst van de dossiers

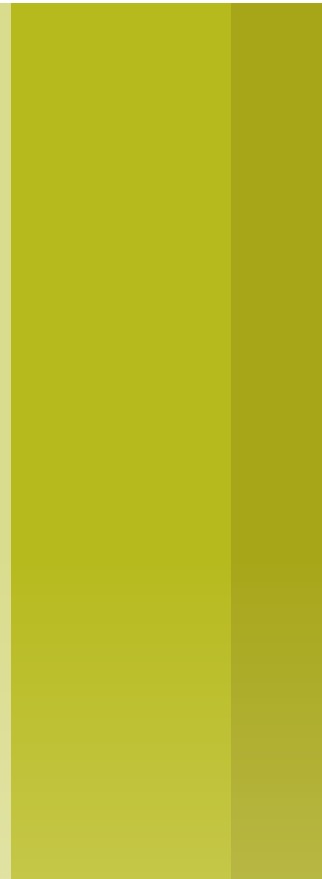
De 89 geregistreerde beroepen betroffen de oplegging van bestuurlijke geldboeten wegens het plegen van milieumisdrijven of milieu-inbreuken. De vaststelling van deze misdrijven (in een proces-verbaal) of inbreuken (in een verslag van vaststelling) gebeurde in 34 gevallen door de lokale politie, in 29 gevallen door het Agentschap voor Natuur en Bos, in 13 gevallen door de afdeling Milieu-inspectie, in 9 gevallen door OVAM, in 3 gevallen door de VLM en in 1 geval door een lokale toezichthouder.

In de 80 geregistreerde beroepen waarin sprake was van milieumisdrijven werd het proces-verbaal aan de gewestelijke entiteit bezorgd door de volgende parketten: in 15 gevallen door het parket van Dendermonde, in 13 gevallen door het parket van Gent, in telkens 10 gevallen door de parketten van Brugge en Kortrijk, in 8 gevallen door het parket van Turnhout, in 7 gevallen door het parket van Tongeren, in 6 gevallen door het parket van Brussel, in telkens 3 gevallen door de parketten van Antwerpen, Oudenaarde en Leper en in telkens 1 geval door de parketten van Leuven en Veurne.

3

Rechtspraak van het MHHC in 2012

Inleiding

Om de rechtspraak van het MHHC op een efficiënte manier toegankelijk te maken, brengt dit hoofdstuk van het jaarverslag een bundeling van relevante standpunten die in de arresten voorkomen.

De quasi-totaliteit van de onderstaande standpunten komt uit arresten van het MHHC die genomen zijn in toepassing van het 'nieuwe' procedurebesluit van 27 mei 2011 dat op 22 juli van dat zelfde jaar in werking trad. In 2012 werden echter ook nog enkele beroepen afgehandeld die reeds aanhangig waren voor de inwerkingtreding van de nieuwe procedureregeling. Deze uitspraken worden aangeduid met de vermelding 'beslissing' i.p.v. 'arrest'.

Procedure

Basisbepalingen (de artikelen 16.4.39 en 16.4.44 DABM)

Beroepsgerechtigdheid

“3.1.1. Luidens artikel 16.4.39 DABM kan degene aan wie de gewestelijke entiteit een alternatieve bestuurlijke geldboete heeft opgelegd hiertegen beroep indienen bij het Milieuhandhavingcollege.

Het Milieuhandhavingcollege stelt vast dat:

- de bestreden beslissing een alternatieve bestuurlijke geldboete oplegt aan [...], meer bepaald “aan de [...], per adres [...]”;
- mevrouw [...], lid van de [...], namens deze vereniging beroep indient bij het Milieuhandhavingcollege;
- [...] een feitelijke vereniging is die geen rechtspersoonlijkheid bezit.

3.1.2. In haar memorie van antwoord meent de verwerende partij dat het verzoekschrift “*tijdig (is) neergelegd en voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten*”. Ter zitting van 22 maart 2012 verzoekt ze het Milieuhandhavingcollege echter om het verzoekschrift onontvankelijk te verklaren, nu vaststaat dat het beroep is uitgegaan van een feitelijke vereniging.

3.1.3. Noch het DABM, noch het Procedurebesluit bevatten van het gemeenrecht afwijkende regels betreffende de bekwaamheid om in rechte te treden voor het Milieuhandhavingcollege. Het gemeenrecht is derhalve van toepassing. Om reden dat zij juridisch niet bestaat, kan een feitelijke vereniging niet in rechte treden noch zich in rechte laten vertegenwoordigen door één van haar leden. Bijgevolg kon *in casu* de feitelijke vereniging [...] noch in rechte treden noch zich in rechte laten vertegenwoordigen door mevrouw [...], één van haar leden.

Het beroep is dan ook niet ontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/16-VK van 29 maart 2012.

Voorwerp van het beroep

“Aangezien de gewestelijke entiteit de beslissing, waartegen beroep werd aangetekend, heeft ingetrokken, heeft het beroep geen voorwerp meer.”

Arrest MHHC-12/32-VK van 5 juli 2012; arrest MHHC-12/42-VK van 18 oktober 2012; arrest MHHC-12/43-VK van 18 oktober 2012; arrest MHHC-12/45-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/47-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/48-VK van 6 november 2012.

Schorsende werking van het beroep

“5.5. In verband met de vraag van de verzoekende partij om uitstel van betaling te bekommen “tot [haar] bezwaar behandeld is”, verwijst het Milieuhandhavingcollege naar artikel 16.4.39 DABM. Luidens dit artikel schorste het indienen van het voorliggende beroep de bestreden beslissing. De vraag van de verzoekende partij is derhalve overbodig.”

Arrest MHHC-12/64-VK van 18 december 2012.

Het verzoekschrift

Artikel 6 Procedurebesluit

“3.1. Luidens artikel 6 Procedurebesluit wordt het beroep op straffe van onontvankelijkheid ingesteld binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beboetingsbeslissing.

Artikel 2, §1, Procedurebesluit bepaalt: *“De termijnen die volgen op een kennisgeving, nemen een aanvang daags na de kennisgeving, tenzij deze kennisgeving gebeurt daags voor een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag. In dat geval neemt de termijn een aanvang op de eerstvolgende werkdag.*

De dag die het uitgangspunt is van de termijn wordt er niet inbegrepen.

De vervalddag wordt in de termijn gerekend. Is die dag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag of valt die dag binnen een periode dat de griffie gesloten is als vermeld in het huishoudelijk reglement, dan wordt die vervalddag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag.”

3.2. Te dezen dateert de kennisgeving van de bestreden beboetingsbeslissing van 17 juli 2012. Met toepassing van de artikelen 6 en 2, §1, Procedurebesluit, verstreek de termijn om tegen deze beslissing bij het Milieuhandhavingcollege beroep in te dienen op 17 augustus 2012.

De verzoekende partij heeft haar beroep ingediend met een aangetekende brief van 24 augustus 2012. Dit beroep is klaarblijkelijk laattijdig.

Het beroep is dienvolgens onontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/44-VK van 18 oktober 2013 (vereenvoudigde procedure).

Gelijklopend: arrest MHHC-12/49-VK van 6 november 2012 (vereenvoudigde procedure); arrest MHHC-12/57-VK van 27 november 2012 (vereenvoudigde procedure)

“3.1. Luidens artikel 6 Procedurebesluit wordt het beroep op straffe van onontvankelijkheid ingesteld binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing.

De kennisgeving van de bestreden beslissing gebeurde op 27 juni 2011 met een aangetekende brief. Ten einde de bestreden beslissing is een *“Belangrijke mededeling, Mogelijkheid tot beroep”* opgenomen, met volgend adres voor het Milieuhandhavingcollege: *“Koning Albert II-laan 35, bus 23, 1000 Brussel”*.

Het beroep, dat op 26 juli 2011 is ingediend met een aangetekende brief, was aanvankelijk foutief geadresseerd doordat het, in overeenstemming met de adresgegevens die de bestreden beslissing opgaf, de postcode “1000” vermeldde in plaats van de postcode “1030”. Hierdoor werd het door de post terugbezorgd aan de verzoekende partij die hierop de ongeopende aangetekende brief van 26 juli 2011 opnieuw heeft verzonden, ditmaal aan het correcte adres, met een aangetekende brief van 2 september 2011.

Te dezen stelt het Milieuhandhavingcollege vast dat het gebruik van een foutieve postcode voortvloeit uit de vermelding ervan door de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing. Nu het verzoekschrift binnen de reglementaire beroepstermijn ter post is aangeboden en het niet bezorgen ervan aan het Milieuhandhavingcollege te wijten is aan een in de bestreden beslissing foutief vermeld adres, kan de laattijdige nuttige verzending ervan, op 2 september 2011, de verzoekende partij niet worden verweten.

Het beroep, dat op 26 juli 2011 is ingediend met een aangetekende brief, is tijdig.”

Arrest MHHC-12/14-VK van 9 maart 2012.

“3.2. Te dezen dateert de kennisgeving van de bestreden beboetingsbeslissing van 4 juli 2012. Met toepassing van artikel 16.4.39 DABM en van de artikelen 6 en 2, §1, Procedurebesluit, verstreek de termijn om tegen deze beslissing bij het Milieuhandhavingcollege beroep in te dienen dan ook op 6 augustus 2012.

De verzoekende partij heeft bij het Milieuhandhavingcollege beroep ingediend met een aangetekende brief van 21 augustus 2012. Dit beroep is klaarblijkelijk laattijdig ingediend.

De omstandigheid dat de verzoekende partij voordien met een aangetekende brief van 2 augustus 2012 een ‘beroep’ instelde bij de gewestelijke entiteit, vermag het niet hier iets aan te veranderen, te meer daar een toevoegsel aan de bestreden beslissing aangaande de *“Mogelijkheid tot beroep”* volkomen correcte informatie gaf over de beroepsinstantie en haar adres.

Het beroep is dienvolgens onontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/40-VK van 9 oktober 2012 (vereenvoudigde procedure).

Gelijklopend: arrest MHHC-12/50-VK van 6 november 2012 (vereenvoudigde procedure)

“3.2.2. Te dezen stelt het Milieuhandhavingcollege vast dat er in het geheel van de stukken waarop het vermag acht te

slaan geen bewijs voorligt van de datum van kennisgeving van de bestreden beslissing aan de verzoekende partij, laat staan een bewijs dat deze kennisgeving, zoals de verwerende partij voorhoudt, op 23 april 2012 is gebeurd. De aangetekende brief door middel waarvan van de bestreden beslissing werd kennis gegeven, is niet gedateerd en de datumstempel van de post op het bericht van ontvangst ("rode kaart"), stuk 5 van de verwerende partij, bewijst enkel de datum van terugzending van het genaamtekende ontvangstbericht doch niet deze van de kennisgeving. De overige op dit bericht voorkomende data zijn niet relevant nu zij evenmin het bewijs leveren van de datum van kennisgeving van de bestreden boetebeslissing. In het voorliggende beroep zou, bijvoorbeeld, een door bpost afgestempelde lijst van aangetekende zendingen waarop de betrokken zending vermeld staat, een afdoend bewijs hebben gevormd.

Luidens artikel 16.4.37, eerste lid DABM dient de gewestelijke entiteit van de bestreden beslissing aan de vermoedelijke overtreder kennis te geven. Het is dan ook zaak van de verwerende partij om te bewijzen wanneer de beroepstermijn aanvang heeft genomen. De verwerende partij levert dit bewijs niet.

De opgeworpen exceptie is ongegrond."

Arrest MHHC-12/55-VK van 27 november 2012.

"3.3. Luidens artikel 6 Procedurebesluit wordt het beroep op straffe van onontvankelijkheid ingesteld binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beboetingsbeslissing.

Te dezen dateert de bestreden beboetingsbeslissing van 30 mei 2011 en is de kennisgeving ervan door de gewestelijke entiteit, op het adres: "Firma [...],[...],[...]", gebeurd op 8 juni 2011.

Uit de door de kamervoorzitter opgevraagde en door de verzoekende partij meegedeelde stukken blijkt dat, ten tijde van de kennisgeving van de bestreden beboetingsbeslissing, de verzoekende partij gedomicilieerd was op het adres [...] en dat zij pas op 14 juli 2011 haar domicilie wijzigde naar de [...], eveneens te [...].

De kennisgeving van 8 juni 2011 aan de verzoekende partij op het adres [...] is derhalve correct gebeurd. De termijn voor de verzoekende partij om tegen de beboetingsbeslissing beroep in te dienen verstreek dan ook op 12 juli 2011.

Het beroep dat de verzoekende partij op 13, respectievelijk 20 september 2011 heeft ingediend, is derhalve laattijdig en dienvolgens onontvankelijk."

Arrest MHHC-12/18-VK van 24 april 2012.

"3.2. Te dezen gebeurde de kennisgeving van de bestreden beslissing aan de verzoekende partij op 26 juni 2012. In toepassing van artikel 2, §1, Procedurebesluit verstreek de termijn om beroep in te stellen op 27 juli 2012. Het beroep,

dat per gewone brief werd ingediend, is op 2 augustus 2012 ter griffie toegekomen, hetzij zes dagen na de datum waarop de beroepstermijn verstreek. De poststempel op de brief is onleesbaar.

Aangezien er bij gebrek aan leesbare poststempel geen bewijs voorligt van een tijdige verzending van het verzoekschrift, enerzijds, en een gewone brief in regel één of twee dagen na verzending bij de geadresseerde toekomt, anderzijds, leidt het feit dat de brief zes dagen na de laatste dag van de beroepstermijn ter griffie toekwam het Milieuhandhavingscollege tot het besluit dat het verzoekschrift klaarblijkelijk laattijdig werd ingediend.

Het beroep is dienvolgens onontvankelijk."

Arrest MHHC-12/39-VK van 9 oktober 2012 (vereenvoudigde procedure).

Artikel 7, §1, 3°, Procedurebesluit

"3.2. Artikel 7, §1, 3° en §2 Procedurebesluit bepalen, respectievelijk, dat het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid "de bestreden beslissing [vermeldt]" en "door de verzoekende partij [wordt] ondertekend".

3.2.1. De eerste ontvankelijkheidsvereiste moet, bij ontstentenis van enige wettelijke precisering ervan en gelet op de rechtsbeschermende basisfunctie van het bestuurlijke procesrecht, worden begrepen in functie van het normdoel: met zekerheid te weten welke beboetingsbeslissing het voorwerp van het beroep uitmaakt. Iedere identificatie van de bestreden beslissing in het verzoekschrift die het mogelijk maakt dit met zekerheid te weten, voldoet aan de gestelde eis.

Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat het verzoekschrift gedetailleerde informatie bevat over het proces-verbaal van overtreding waarop de beboetingsbeslissing steunt: zijn datum, de namen van de natuurinspecteurs-verbalisanten en het vastgestelde milieumisdrijf worden meegedeeld. Toegevoegd aan de naam en woonplaats van de verzoekende partij volstaan deze gegevens om met uitsluiting van elke twijfel de bestreden beslissing te identificeren. Zulks is overigens ook gebleken uit de prompte toezending door de verwerende partij aan het College van de beslissing in kwestie en de stukken op grond waarvan zij is genomen.

De exceptie is ongegrond."

Arrest MHHC-12/52-VK van 6 november 2012.

Artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit

"Bezwaar", begrip

"3.2. Artikel 7, §1, eerste lid, 4°, Procedurebesluit bepaalt: "Het verzoekschrift vermeldt op straffe van onontvankelijkheid: (...)

4° een uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren; (...)"

Dit voorschrift vergt niet dat de verzoekende partij in haar bezwaren uitdrukkelijk de rechtsregels of rechtsbeginselen zou vermelden die door de bestreden beboetingsbeslissing zouden zijn geschonden. Het is daarentegen noodzakelijk, maar voldoende, dat de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maakt te vatten wat de bestreden beslissing wordt verweten in het kader van de legaliteitstoetsing die het Milieuhandhavingscollege doorvoert. Meer bepaald moet de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maken te begrijpen welke rechtsregels of rechtsbeginselen door de bestreden beslissing zouden zijn geschonden en hoe. Dit is de informatie die onontbeerlijk maar voldoende is voor een nuttige behandeling van het beroep, met eerbiediging van het recht op verdediging van de verwerende partij.

In casu omvat het verzoekschrift slechts één enkele zin, die als volgt luidt: *"Graag zou ik u willen vragen rekening te houden met het feit dat het enkel om een misverstand ging en het zeker niet mijn bedoeling was het milieu te vervuilen."* Een dergelijk verzoekschrift voldoet niet aan de ontvankelijkheidseis bepaald in artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit.

Het beroep is onontvankelijk."

Arrest MHHC-12/9-VK van 1 maart 2012 (vereenvoudigde procedure)

"3.1.2. Artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit bepaalt: *"Het verzoekschrift vermeldt op straffe van onontvankelijkheid (...) een uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren"*.

Anders dan de verwerende partij suggereert, vergt dit voorschrift niet dat de verzoekende partij in haar bezwaren uitdrukkelijk de rechtsregels of rechtsbeginselen zou vermelden die door de bestreden beboetingsbeslissing zouden zijn geschonden. Het is daarentegen noodzakelijk, maar voldoende, dat de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maakt te vatten wat de bestreden beslissing wordt verweten in het kader van de legaliteitstoetsing die het Milieuhandhavingscollege doorvoert. Meer bepaald moet de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maken te begrijpen welke rechtsregels of rechtsbeginselen door de bestreden beslissing zouden zijn geschonden en hoe. Dit is de informatie die onontbeerlijk maar voldoende is voor een nuttige behandeling van het beroep, met eerbiediging van het recht op verdediging van de verwerende partij.

Zoals hierna blijkt, voldoet in casu de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren.

Overigens heeft de verwerende partij zelf, zoals haar nuttig gevoerd verweer aantoont, begrepen wat de aangevoerde bezwaren aan de bestreden beslissing verwijten zodat de vraag rijst in welke mate zij belang heeft bij de opgeworpen exceptie en of ze deze wel op ontvankelijke wijze kan inroepen.

De exceptie is ongegrond."

Arrest MHHC-12/8-VK van 1 maart 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/21-VK van 2 mei 2012.

"3.2.3.1. Artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit bepaalt dat het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid *"een uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren"* vermeldt.

Dit voorschrift vereist niet dat de verzoekende partij uitdrukkelijk de rechtsregels of rechtsbeginselen moet vermelden die door de bestreden beboetingsbeslissing zijn geschonden. Het is daarentegen noodzakelijk, maar voldoende, dat de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maakt te vatten wat de bestreden beslissing wordt verweten in het kader van de legaliteitstoetsing die het Milieuhandhavingscollege doorvoert. Meer bepaald moet de uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren het mogelijk maken te begrijpen welke rechtsregels of rechtsbeginselen door de bestreden beslissing geschonden zijn en op welke wijze. Dit is de informatie die onontbeerlijk maar voldoende is voor een nuttige behandeling van het beroep, met eerbiediging van het recht op verdediging van de verwerende partij.

Uit de strekking van artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit vloeit voort dat een exceptie van onontvankelijkheid die op dit voorschrift is gestoeld uitsluitend op nuttige wijze kan worden opgeworpen wanneer het verzoekschrift niet één bezwaar zou aanvoeren dat naar eis van recht is uiteengezet.

3.2.3.2. Te dezen voldoet het verzoekschrift aan artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit. Anders dan de verwerende partij voorhoudt, worden er, zoals blijkt uit randnummer 5.2.1., niet één maar twee bezwaren geformuleerd en heeft de verwerende partij zelf, zoals haar nuttig verweer ten aanzien van elk van beide bezwaren afdoende aantoont, begrepen wat deze bezwaren aan de bestreden beslissing verwijten, zodat de vraag rijst in welke mate zij belang heeft bij de opgeworpen exceptie en of ze deze wel op ontvankelijke wijze kan inroepen. De exceptie dient verworpen."

Arrest MHHC-12/37-VK van 18 september 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/38-VK van 18 september 2012; arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012.

Bezwaar, onontvankelijkheid wegens laattijdigheid

"Luidens artikel 7, §1, 4°, van het besluit van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege dient het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid een uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren te bevatten. *A contrario* vloeit hieruit voort dat middelen die voor het eerst na de indiening van het verzoekschrift worden geformuleerd niet ontvankelijk zijn.

Het inroepen van de schending van de redelijke termijn en van het vertrouwensbeginsel, dat in casu niet in het verzoekschrift maar pas in de memorie van wederantwoord gebeurde, vormt een nieuw middel dat dan ook als zodanig onontvankelijk is."

Arrest MHHC-12/7-VK van 1 maart 2012, nr. 5.3.3.
Gelijklopend: arrest MHHC-12/21-VK van 2 mei 2012 (nr. 5.3.2.); arrest MHHC-12/34-VK van 9 augustus 2012 (nr. 5.4.3.); arrest MHHC-12/36-VK van 18 september 2012 (nr. 5.3.1.); arrest MHHC-12/41-VK van 18 oktober 2012 (nr. 5.2.2.); arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012 (nr. 5.3.); arrest MHHC-12/59-VK van 6 december 2012 (nr. 5.2.2.).

“5.2.2. Met haar aangetekende brief van 7 november 2011 voert zij verschillende bezwaren aan waarover zij niet rept in voornoemd verzoekschrift.

Luidens artikel 7, §1, 4°, Procedurebesluit dient het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid een uiteenzetting van de ingeroepen bezwaren te bevatten. *A contrario* vloeit hieruit voort dat bezwaren die voor het eerst na de indiening van het verzoekschrift worden geformuleerd, bijvoorbeeld in een aanvullend bezwaarschrift, niet ontvankelijk zijn en dan ook uit de beoordeling van het beroep moeten worden geweerd.”

Arrest MHHC-12/12-VK van 22 maart 2012.
Zie ook arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012 (nrs. 5.2. in fine en 5.2.1.1.).

Bezwaar, toelaatbaarheid in het licht van de mogelijkheid tot verweer voor de gewestelijke entiteit

“5.4.2. (...)

Met betrekking tot het standpunt van de verwerende partij dat, door de toepassing van de principes van behoorlijk burgerschap, de verzoekende partij de discussie over de correctheid van de analysesresultaten niet voor het eerst in deze beroepsprocedure te berde kan brengen, kan naar het oordeel van het Milieuhandhavingscollege niet worden voorbijgegaan aan de volgende twee vaststellingen:

- enerzijds, dat de bestuurlijke beboeting een punitieve materie betreft die, naar de artikelen 6 en 7 van het Europees verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en de artikelen 14 en 15 van het Internationaal verdrag van 19 december 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten, bevestigen, verhoogde eisen stelt op het vlak van de rechtsbescherming;
- anderzijds, dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag over een uitermate ruime discretionaire beslissingsmarge beschikt, waarbij de overtreder pas bij de ontvangst van de boetebeslissing kennis krijgt van de beoordeling die de gewestelijke entiteit in zijn zaak doorvoerde en van haar motieven.

Samengenomen, leiden beide voorgaande vaststellingen ertoe dat een overtreder die zich tot het Milieuhandhavingscollege wendt, in zijn verzoekschrift voor het eerst bezwaren kan opwerpen die hij niet eerder liet gelden. Niets van wat tot de beoordeling van de gewestelijke entiteit behoort, mag ontzegd worden aan de toetsing die het Milieuhandhavingscollege doorvoert. En het opgeworpen bezwaar is

onmiskenbaar pertinent voor de beoordeling die de gewestelijke entiteit in het kader van artikel 16.4.29 DABM dient te maken, nu het de ernst van de feiten, een beoordelingscriterium vervat in het artikel, betreft. Overigens bevestigen de talrijke onderzoeksmogelijkheden, die het DABM en zijn uitvoeringsbesluiten aan het Milieuhandhavingscollege toekennen, dat de controle die het College doorvoert zich in beginsel niet beperkt tot de dossierelementen die aan de gewestelijke entiteit bekend waren.

Dit onderdeel is in de aangegeven mate gegrond.”

Arrest MHHC-12/15-VK van 29 maart 2012.

Artikel 7, tweede lid, Procedurebesluit

“Artikel 7, §1, tweede lid, Procedurebesluit bepaalt: “Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, door de verzoekende partij ondertekend.”

De verzoekende partij heeft haar verzoekschrift niet ondertekend.

Het beroep is derhalve onontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/27-VK van 14 juni 2012
(vereenvoudigde procedure)

“3.2. Artikel 7, §1, 3° en §2 Procedurebesluit bepalen, respectievelijk, dat het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid “de bestreden beslissing [vermeldt]” en “door de verzoekende partij [wordt] ondertekend”.

(...)

3.2.2. Bij ontstentenis van een specifieke wettelijke omschrijving ervan, moet de ontvankelijkheidsvereiste van een “ondertekenen”, of handtekenen, in overeenstemming met het algemene taalgebruik worden begrepen als de eis van een eigenhandige ondertekening door of namens de verzoekende partij waarmee deze zich het verzoekschrift ontegensprekelijk toe-eigent. Hierbij is het niet ter zake of deze ondertekening vormelijk gesofisticeerd is of niet.

In casu heeft de verzoekende partij ontegensprekelijk eigenhandig haar naam onder het verzoekschrift geschreven zodat aan de vereiste van ondertekening voldaan is.

Ook deze exceptie is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/52-VK van 6 november 2012.

De stukken (artikel 9, §1, Procedurebesluit)

“stukken”, begrip

“5.3. Ingevolge artikel 9, §1, Procedurebesluit kan de

---

verzoekende partij na de indiening van haar verzoekschrift slechts aanvullende stukken aan het dossier toevoegen op voorwaarde dat deze haar “op het ogenblik van het indienen van het beroep (...) niet bekend waren”. De term ‘stukken’ in deze bepaling doelt uiteraard op overtuigingsstukken, die de gegrondheid van het beroep ondersteunen. Wetgeving wordt niet door deze bepaling geïsoleerd.

In casu heeft de verzoekende partij tijdens de zitting twee uittreksels neergelegd uit de wetgeving aangaande de verbranding van plantaardige afvalstoffen in de openlucht, met name een kopie van artikel 4.4.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna VLAREM II) en een kopie van artikel 89 van het Veldwetboek van 7 oktober 1886 (hierna Veldwetboek). Beide uittreksels uit de wetgeving worden bij het dossier gevoegd.”

Arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012.

Aanvullende stukken, tijdig

“5.3. Luidens artikel 9, §1, Procedurebesluit kan de verzoekende partij na de indiening van haar verzoekschrift slechts aanvullende stukken aan het dossier toevoegen op voorwaarde dat deze haar “op het ogenblik van het indienen van het beroep (...) niet bekend waren.” De milieuvergunning van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 15 september 2011, die de verzoekende partij samen met haar memorie van wederantwoord heeft neergelegd, moet dan ook niet uit de debatten geweerd worden, nu dit stuk pas ontstond na het indienen van het beroep op 12 september 2011.”

Arrest MHHC-12/15-VK van 29 maart 2012.

Aanvullende stukken, laattijdig

“5.5.3. Het Milieuhandhavingcollege weert de aanvullende stukken die de verzoekende partij samen met haar memorie van wederantwoord heeft ingediend uit de debatten, zodat zij hierna niet bij de beoordeling van het beroep worden betrokken. Immers, ingevolge artikel 9, §1, Procedurebesluit kan de verzoekende partij na de indiening van haar verzoekschrift slechts aanvullende stukken aan het dossier toevoegen op voorwaarde dat deze haar “op het ogenblik van het indienen van het beroep (...) niet bekend waren.” Nu de verzoekende partij geen enkel element aanvoert om minstens aanneembaar te maken dat deze krantenartikels haar niet bekend waren op het ogenblik van het indienen van het beroep, blijkt in casu niet dat deze voorwaarde is vervuld.”

Arrest MHHC-12/19-VK van 24 april 2012.

Gelijkluidend: arrest MHHC-12/20-VK van 24 april 2012 (nr. 5.2.2.); arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012 (nr. 5.2.2.); arrest MHHC-12/36-VK van 18 september 2012 (nr. 5.3.2.).

De memories (artikel 13 Procedurebesluit)

De uitwisseling van memories (samen gelezen met artikel 14 Procedurebesluit)

“5.2.1.2. Artikel 13, §1, Procedurebesluit bepaalt dat de verzoekende partij over een termijn van veertig dagen beschikt, aanvang nemend na de kennisgeving van de memorie van antwoord van de verwerende partij, om een memorie van wederantwoord in te dienen en dat de verwerende partij over een termijn van twintig dagen beschikt, aanvang nemend na de kennisgeving van de memorie van wederantwoord, om een laatste memorie in te dienen.

Artikel 14, §1, Procedurebesluit bepaalt dat de kamervoorzitter uiterlijk nadat de termijn voor het indienen van de laatste memorie verstreken is de dag, plaats en uur van de zitting bepaalt waarop het beroep zal behandeld worden.

Uit de samenlezing van beide bepalingen volgt dat de rechtspleging die betrekking heeft op het in staat stellen van het beroep ten laatste na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de laatste memorie beëindigd is.

Van de memorie van wederantwoord werd te dezen op 26 juni 2012 aan de verwerende partij kennis gegeven, zodat de termijn om een laatste memorie in te dienen verstreek op 17 juli 2012 en het de partijen niet meer toegelaten was om nadien nog memories in te dienen.

De “laatste memorie van wederantwoord” van de verzoekende partijen wordt dan ook uit de debatten geweerd.”

Arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012.

Tijdigheid memorie, bewijs

“3.3.1. Het Milieuhandhavingcollege stelt vast dat de verwerende partij noch middels de voorgelegde verzendingskaart noch anderszins het bewijs levert dat de memorie van antwoord uiterlijk op 28 november 2011 werd ingediend. De verwerende partij laat immers na enig stuk voor te leggen waarop een poststempel staat. Zo ontbreekt een dergelijke stempel niet alleen op de omslag van de betrokken zending maar ook op de voorgelegde verzendingskaart: de stempel die daar staat, en die inderdaad 28 november 2011 als afgifte datum vermeldt, is immers geen poststempel. Een door de post afgestempelde “Lijst van meerdere aangetekende zendingen” wordt evenmin voorgelegd.

Gezien de ontstentenis van bewijs van een tijdige indiening, moet worden besloten dat de memorie van antwoord niet werd ingediend binnen de termijn bepaald in artikel 13, §1, eerste lid, Procedurebesluit.”

Arrest MHHC-12/1-VK van 10 januari 2012

Laattijdigheid memorie, verantwoording (artikel 13, §3, Procedurebesluit)

“3.3.2. De termijnen voor het uitwisselen van memories bepaald in artikel 13, §1, Procedurebesluit zijn, naar blijkt uit de lezing van het artikel als geheel, vervaltermijnen. De procedure waarin artikel 13, §3, voorziet, biedt de mogelijkheid om laattijdige memories bij wijze van uitzondering toch tot de debatten toe te laten wanneer zij om een gegronde reden laattijdig zijn. Deze bepaling stelt inderdaad dat de kamer “de memorie uit de debatten [kan] weren wanneer de schriftelijke opmerkingen [omtrent de laattijdigheid] ongegrond zijn”; worden zij daarentegen “gegrond bevonden, dan wordt de memorie geacht tijdig te zijn ingediend.”

In casu blijft de verwerende partij in gebreke een gegronde reden voor te leggen om de laattijdigheid van de memorie van antwoord te verantwoorden. Deze memorie moet dan ook uit de debatten worden geweerd.”

Arrest MHHHC-12/1-VK van 10 januari 2012.

Gelijkkluidend: arrest MHHHC-12/6-VK van 16 februari 2012.

“3.3. De termijnen voor het uitwisselen van memories, bepaald in artikel 13, §1, Procedurebesluit zijn, naar blijkt uit de lezing van het artikel als geheel, vervaltermijnen. De procedure waarin artikel 13, §3, voorziet, biedt de mogelijkheid om laattijdige memories bij wijze van uitzondering toch tot de debatten toe te laten wanneer zij om een gegronde reden laattijdig zijn. Deze bepaling stelt inderdaad dat de kamer “de memorie uit de debatten [kan] weren wanneer de schriftelijke opmerkingen [omtrent de laattijdigheid] ongegrond zijn”; worden zij daarentegen “gegrond bevonden, dan wordt de memorie geacht tijdig te zijn ingediend.”

Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de verzoekende partij geen gegronde redenen aanhaalt die de laattijdigheid van het indienen van haar memorie verantwoorden, en zich beperkt tot het meedelen dat de laattijdigheid het gevolg is van een vergissing, gestaafd door de documenten. Deze memorie moet dan ook uit de debatten worden geweerd. De omstandigheid dat de verzoekende partij voordien tijdig haar memorie van wederantwoord indiende bij de gewestelijke entiteit, vermag het niet hier iets aan te veranderen, te meer daar zij reeds eerder haar verzoekschrift indiende bij het Milieuhandhavingscollege.”

Arrest MHHHC-12/60-VK van 6 december 2012.

De behandeling van het beroep

Het ambtshalve opvragen van stukken of inlichtingen bij partijen (artikel 19 Procedurebesluit)

“2.3.(...)”

Bij beschikking 11/MHHHC/11-M/B2 van 16 december 2011 heeft de kamervoorzitter, overeenkomstig artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende

vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (hierna Procedurebesluit), de verwerende partij gevraagd om uiterlijk op 3 januari 2012 een kopie in te dienen van een e-mail van 28 maart 2011 uitgaande van de heer [...], toezichthouder bij het Agentschap voor Natuur en Bos, Provinciale afdeling West-Vlaanderen (hierna toezichthouder van ANB) en van de verklaring d.d. 5 oktober 2009 van de verzoekende partij, zijnde een bijlage gevoegd aan het aanvankelijk proces-verbaal van 5 oktober 2009.

Met een aangetekende brief van 22 december 2011 heeft de raadsman van de verwerende partij de gevraagde stukken bij de griffie ingediend en met een aangetekende brief van 9 januari 2012 heeft de griffier van deze stukken kennis gegeven aan de verzoekende partij. De verzoekende partij heeft geen schriftelijke opmerkingen aan de griffier overgemaakt.”

Arrest MHHHC-12/10-VK van 13 maart 2012.

In dezelfde zin: arrest MHHHC-12/15-VK van 29 maart 2012 (nr. 2.2.); arrest MHHHC-12/16-VK van 29 maart 2012 (nr. 2.2.); arrest MHHHC-12/58-VK van 6 december 2012 (nr. 2.4.). Zie ook: arrest MHHHC-12/14-VK van 29 maart 2012 (nr. 2.3.); arrest MHHHC-12/35-VK van 9 augustus 2012 (nrs. 2.2.3. en 2.2.5.); arrest MHHHC-12/64-VK van 18 december 2012 (nr. 2.4.).

Het doen van vaststellingen (artikel 21 Procedurebesluit)

“2.5. Bij beschikking 12/MHHHC/4-M/B3 van 20 september 2012 heeft de kamervoorzitter, overeenkomstig artikel 21 Procedurebesluit:

- de bestuursrechters Peter SCHRYVERS en Ludo DE JAGER aangewezen om, samen met de griffier Xavier VERCAEMER, op 17 oktober 2012 “over te gaan tot alle nuttige vaststellingen op het terrein van de NV [...], met adres [...]”;
- de beide partijen opgeroepen om daarbij aanwezig te zijn;
- bepaald dat de verwerende partij zal instaan voor de aanwezigheid van de verbalisant en de getuige bij de monsterneming en meting van 3 september 2009, beide toezichthouders van de afdeling Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid.

In deze beschikking heeft de kamervoorzitter tevens de verdere behandeling van het beroep vastgesteld op de zitting van 18 oktober 2012.

De vaststellingen en verklaringen ter gelegenheid van het plaatsbezoek zijn genoteerd in een proces-verbaal “Vaststellingen ter plaatse – 17 oktober 2012”, dat ondertekend is door alle aanwezigen.”

Arrest MHHHC-12/58-VK van 6 december 2012.

Afstand van beroep (artikel 33 Procedurebesluit)

“De verzoekende partij doet schriftelijk afstand van het beroep. Aangezien er geen gegevens in het dossier voorhanden zijn die zich hiertegen verzetten en de verwerende partij er evenmin opwerpt, wordt de afstand van het beroep ingewilligd.”

Arrest MHHC-12/24-VK van 22 mei 2012.

Gelijkluidend: arrest MHHC-12/46-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/62-VK van 6 december 2012.

“3.1. In hun memorie van wederantwoord doen twee verzoekende partijen, de BVBA [...] en de BVBA [...], afstand van het door hen ingestelde beroep. Het Milieuhandhavingscollege wiligt deze afstand in zodat, wat deze rechtspersonen betreft, een onderzoek naar de ontvankelijkheid van het beroep zonder voorwerp is.”

Arrest MHHC-12/34-VK van 9 augustus 2012.

De vereenvoudigde procedure (de artikelen 38 en 39 Procedurebesluit)

“2.3. Bij beschikking 12/MHHC/54-M/B1 van 17 september 2012, genomen met toepassing van artikel 38, eerste lid, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (hierna Procedurebesluit), stelt de kamervoorzitter vast dat het ingediende beroep klaarblijkelijk onontvankelijk is. Hij stelt de zaak vast op de zitting van 23 oktober 2012 *“teneinde de verzoekende partij op deze zitting in de gelegenheid te stellen haar opmerkingen met betrekking tot de vastgestelde klaarblijkelijke onontvankelijkheid wegens manifeste laattijdigheid van het beroep mondeling mee te delen”*.

(...)

Met toepassing van artikel 39, tweede lid, Procedurebesluit beslist de kamer, bij vervanging van de kamervoorzitter voorgezeten door ondervoorzitter Carole M. BILLIET dat:

- de zaak niet in staat is om in beraad te worden genomen zodat, anders dan geoordeeld in beschikking 12/MHHC/54-M/B1 van 17 september 2012, geen toepassing kan worden gemaakt van de vereenvoudigde procedure;
- het beroep, in gewijzigde kamersamenstelling, verder dient te worden behandeld volgens de gewone rechtspleging.”

Arrest MHHC-12/53-VK van 6 november 2012.

Gelijkluidend: arrest MHHC-12/25-VK van 22 mei 2012.

Zie ook: arrest MHHC-12/39-VK van 9 oktober 2012;

---

arrest MHHC-12/40-VK van 9 oktober 2012; arrest MHHC-12/44-VK van 18 oktober 2012; arrest MHHC-12/49-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/50-VK van 6 november 2012; arrest MHHC-12/57-VK van 27 november 2012.

Zie eveneens: arrest MHHC-12/9-VK van 1 maart 2012; arrest MHHC-12/27-VK van 14 juni 2012..

Tussenkomst

“3.2. Noch titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen milieubeleid (hierna DABM) noch het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (hierna Procedurebesluit) voorziet de mogelijkheid tot tussenkomst. Bovendien kan overeenkomstig artikel 6 Procedurebesluit slechts binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing een ontvankelijk beroep worden ingesteld .

De akte van vrijwillige tussenkomst van de heer [...] is niet ontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/59-VK van 6 december 2012.

Taal van de rechtspleging voor het College

“3.5.1. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast, en dit wordt overigens niet betwist, dat er geen specifieke, wettelijke of decreetale, regeling bestaat voor het gebruik van talen in de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege.

3.5.1.1. In tegenstelling tot wat de verzoekende partij beweert, betekent dit echter niet dat de Taalwet Bestuurszaken of artikel 36 GWHI hierdoor van toepassing zou zijn op de rechtspleging voor het College.

Luidens artikel 16.4.19, §1, tweede lid, DABM is het Milieuhandhavingscollege *“een administratief rechtcollege als vermeld in artikel 161 van de Grondwet”*. Als zodanig maakt het geen deel uit van de rechterlijke macht maar evenmin van de uitvoerende macht.

Artikel 1 Taalwet Bestuurszaken omschrijft het toepassingsgebied van de wet aan de hand van een opsomming die diensten, handelingen en verrichtingen van diverse aard omvat. Niets in deze bepaling heeft evenwel betrekking op de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege. Ook artikel 36 GWHI is niet van toepassing, nu deze bepaling het taalgebruik betreft van de *“diensten van de Vlaamse Executieve, de Franse Gemeenschapsexecutieve en de Waalse Gewestexecutieve”*, waartoe het Milieuhandhavingscollege niet behoort.

3.5.1.2. Vermits het Milieuhandhavingscollege een

---

administratief rechtscollege is in de zin van artikel 161 Grondwet, is ook de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van talen in gerechtszaken niet van toepassing op de rechtspleging voor het College.

3.5.2. Bij gebrek aan enige regeling van het taalgebruik in de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege, en in acht genomen de omstandigheid dat de verzoekende partij een particulier is, moet vooreerst artikel 30 Grondwet in herinnering worden gebracht. Dit artikel bepaalt: *“Het gebruik van de in België gesproken talen is vrij; het kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken.”* Het kent de burger een grondrecht toe op het vrij gebruik van talen. In zijn betrekkingen met de overheid waarborgt dit grondrecht aan de burger een vrij gebruik van de landstalen – het Nederlands, Frans en Duits – dat enkel kan worden beperkt door een wet, die uitsluitend betrekking kan hebben op handelingen van het openbaar gezag of gerechtszaken, of door een gemeenschapsdecreet op grond van artikel 129 Grondwet. *In casu* staat het de verzoekende partij dan ook vrij om in de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege het Frans te gebruiken. Er is aldus ook geen reden om in te gaan op de vraag van de verwerende partij om de memorie van wederantwoord te weren uit de debatten.

Gezien de procesvoering voor een rechtscollege, het Milieuhandhavingscollege, het kader vormt waarin de betrekkingen tussen verzoekende en de verwerende partij plaatsvinden, kan de verzoekende partij binnen de rechtspleging geen eisen stellen aan de verwerende partij op grond van de Taalwet Bestuurszaken of artikel 36 GWHI, die beide het gebruik van talen in bestuurszaken regelen. Er bestaat dus evenmin een reden om in te gaan op de vraag van de verzoekende partij om de memorie van antwoord van de verwerende partij te weren.

Het Milieuhandhavingscollege, zijnerzijds, stelt vast dat de enige authentieke versie van zijn oprichtings- en werkingswetgeving in het Nederlands is opgesteld, dat de toelatings- en aanwervingsvoorwaarden die voor de bestuursrechters zijn bepaald, geen vereisten stellen op het vlak van een eventuele meertaligheid, en dat het toepassingsgebied *ratione loci* van het DABM is beperkt tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest, waarvan de grenzen samenvallen met deze van het Nederlandse taalgebied. De gezamenlijke lezing van al deze elementen leidt noodzakelijk tot de conclusie dat het rechtscollege zelf in zijn rechtsprekende functie het Nederlands dient te hanteren.”

Tussenbeslissing MHHC-12/13-VK van 28 maart 2012.

Legaliteitstoetsing: beboetingsbevoegdheid van de gewestelijke entiteit

Algemeen

Verhouding met bestuurlijke maatregelen (artikel 16.4.2 DABM)

“5.4.1. Met haar eerste bezwaar voert de verzoekende partij een schending aan van artikel 16.4.2 DABM doordat zij, spijs het uitvoeren van een bestuurlijke maatregel, toch nog een bestuurlijke geldboete kreeg. Artikel 16.4.2 DABM bepaalt: *“Bestuurlijke handhaving kan de vorm aannemen van bestuurlijke maatregelen of van bestuurlijke geldboeten. Samen met een bestuurlijke geldboete kan een bestuurlijke ontneming van het wederrechtelijk verkregen vermogensvoordeel worden opgelegd.”*

Dit voorschrift betreft een loutere opsomming van de mogelijke vormen van bestuurlijke handhaving. Deze vormen kunnen naast elkaar bestaan en hebben in se een andere finaliteit. Naar luidt van artikel 16.4.5 DABM samengelezen met artikel 16.4.7 DABM, zijn bestuurlijke maatregelen er op gericht, eens een milieu-inbreuk of milieumisdrijf is vastgesteld, om deze zo vlug mogelijk te beëindigen of de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of herhaling ervan te voorkomen. Volgens artikel 16.4.25 DABM *juncto* artikel 16.4.27 DABM, daarentegen, is de bestuurlijke geldboete een sanctie waarbij de gewestelijke entiteit een overtreders verplicht een geldsom te betalen wegens het plegen van milieumisdrijven of milieu-inbreuken.

Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de verzoekende partij, louter afgaande op de redactie van artikel 16.4.2 DABM en inzonderheid op de vermelding ervan van het voegwoord ‘of’, ten onrechte tot de conclusie komt dat het uitvoeren van een opgelegde bestuurlijke maatregel het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor het zelfde milieumisdrijf uitsluit. Dit standpunt klemt des te meer nu deze omstandigheid niet is opgenomen in artikel 16.4.28 DABM, dat de gevallen opsomt waarin een eerder opgelegde punitieve sanctie of eerder gevoerde punitieve procedure tot gevolg heeft dat geen bestuurlijke procedure kan worden opgelegd.

Het eerste bezwaar, afgeleid uit een verkeerde lezing van artikel 16.4.2 DABM, mist de rechtens vereiste juridische grondslag en is dan ook ongegrond.”

Arrest MHHC-12/59-VK van 6 december 2012.

Bevoegdheidsbeperking *ratione temporis* (artikel 16.4.3 DABM)

“5.4.3.2. In het tweede onderdeel van dit bezwaar lijkt de verzoekende partij te betwisten dat *“de feiten”* een milieumisdrijf

uitmaken om reden dat “de vergunningsplicht voor het wijzigen van punt en lijnvormige landschapselementen in de gewone agrarische gebieden vrij recent is”.

(...)

Voor zover dit onderdeel betrekking heeft over de overige aan de verzoekende partij toegerekende milieumisdrijven stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de verzoekende partij niet betwist dat de wijziging van kleine landschapselementen of het met mechanische of chemische middelen vernietigen, beschadigen of doen afsterven van een vegetatie ervan in een agrarische gebied krachtens artikel 13, §4 Decreet Natuurbehoud en artikel 8, §1, 2° Besluit Natuurbehoud onderworpen is aan een natuurvergunning. Wel lijkt zij te betwisten dat deze feiten, op het ogenblik dat zij werden gepleegd, vergunningsplichtig waren.

Artikel 16.4.3 DABM bepaalt : “Bestuurlijke (...) geldboeten kunnen alleen worden opgelegd voor feiten die in strijd zijn met wettelijke voorschriften die voorafgaandelijk aan die feiten zijn bepaald en in werking getreden.”

Artikel 13, §4, Decreet Natuurbehoud is door artikel 5, 2°, van het decreet van 19 juli 2002 houdende wijziging van het Decreet Natuurbehoud ingevoegd en op 10 september 2002 in werking getreden. Artikel 8, §1, 2°, van het Besluit Natuurbehoud is door artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 in dit besluit ingevoegd en op 1 september 2009 in werking getreden.

Nu de aan de verzoekende partij toegerekende feiten op 3 oktober 2009, dus na de inwerkingtreding van voormelde bepalingen, door een toezichthouder van ANB werden vastgesteld en de verzoekende partij niet beweert, laat staan aantoon, dat deze voor 1 september 2009 werden gepleegd, moet worden besloten dat de gewestelijke entiteit deze feiten terecht in aanmerking heeft genomen bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete.”

Arrest MHHC-12/10-VK van 13 maart 2012.

**Bevoegdheidsbeperking ratione materiae:
het Non bis in idem - beginsel (artikel 16.4.28 DABM
en artikel 16.4.36, §§ 3-4, DABM)**

“Artikel 16.4.28 DABM, dat een verbod op dubbele berechting en bestraffing formuleert, bepaalt onder meer dat een bestuurlijke geldboete “niet [kan] worden opgelegd als (...) voor het feit in kwestie al eerder, hetzij een bestuurlijke geldboete overeenkomstig dit decreet, hetzij een door een ander hiertoe bevoegde persoon of overheid bepaalde boete werd opgelegd”.

In casu zijn de opruimingskosten van 50 euro kennelijk geen bestuurlijke geldboete volgens het DABM. Ze zijn evenmin een boete die door een andere overheid werd opgelegd. Samen met de verwerende partij stelt het Milieuhandhavingscollege dienaangaande vast dat deze opruimingskosten immers niet tot doel hebben de overtreder te bestraffen, doch enkel dienen om de gevolgen van het milieumisdrijf ongedaan te maken.

Het bezwaar is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/5-VK van 16 februari 2012.

“6.6.3. Artikel 16.4.28 DABM bevat een codificatie van het non bis in idem-beginsel. Dit bepaalt dat een bestuurlijke geldboete “niet [kan] worden opgelegd als:

1° voor het feit in kwestie al eerder, hetzij een bestuurlijke geldboete overeenkomstig dit decreet, hetzij een door een ander hiertoe bevoegde persoon of overheid bepaalde boete werd opgelegd;

2° door de strafrechter voor het feit in kwestie al eerder een straf werd opgelegd;

3° het feit in kwestie eerder al geleid heeft tot een vrijspraak, een eenvoudige schuldverklaring zonder straf, een opschorting van de uitspraak van de veroordeling of een minnelijke schikking”.

In zoverre het opgeworpen middel een schending van artikel 16.4.28 DABM beoogt, is het ongegrond. Geen van de hypothesen die in deze bepaling in ogenschouw worden genomen, betreft immers de cumul tussen een bestuurlijke geldboete, enerzijds, en een bestuurlijke maatregel anderzijds.

In zoverre het opgeworpen middel zich rechtstreeks beroept op de rechtswaarborg bepaald in artikel 14, §7, BUPO, is het eveneens ongegrond nu het daar bepaalde verbod op dubbele berechting en bestraffing punitieve sancties betreft, wat in dit dossier niet het geval is. Inderdaad, samen met de verwerende partij stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat een besluit houdende bestuurlijke maatregelen een wezenlijk andere finaliteit heeft dan een bestuurlijke geldboete. Daar waar de bestuurlijke geldboete een bestraffend karakter heeft en leedtoevoeging voor ogen heeft, is de bestuurlijke maatregel gericht op het beëindigen van het milieumisdrijf, op het ongedaan maken van de gevolgen ervan of op het voorkomen van de herhaling ervan. In tegenstelling tot het standpunt van de verzoekende partij kan er dan ook niet gesproken worden van het bestraft zijn met een bestuurlijke maatregel en is er dan ook geen sprake van een schending van het non bis in idem-beginsel.

Dit middel is ongegrond.”

Beslissing MHHC-12/28-VK van 19 juni 2012.

“5.4.3. Te dezen constateert het Milieuhandhavingscollege vooreerst dat noch de verzoekende partij, noch de verwerende partij enig stuk voorleggen dat het bestaan en de strekking bewijzen van de betaling waarvan sprake in punt 5.4.2. Mede in het licht van de informatie verstrekt door de verwerende partij komt het het Milieuhandhavingscollege evenwel aannemelijk voor dat de verzoekende partij reeds eerder wegens de afvalverbranding een betaling heeft verricht en dat deze betaling een betaling aan OVAM zou betreffen ter vereffening van een ontdoken milieuheffing.

Aansluitend bij wat vooraf gaat, wijst het Milieuhandhavingscollege erop dat de paragrafen 3 en 4 van artikel 16.4.36 DABM

pas werden ingevoegd door artikel 31 van het decreet van 20 april 2012 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur. De gewijzigde decreetsbepaling, die op 1 juni 2012 in werking is getreden, betreft "het voorstel tot betaling van een geldsom" aan de vermoedelijke overtreder. Er werd verdere uitvoering aan gegeven bij besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2012 "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid", dat in werking is getreden op 23 augustus 2012. Slechts vanaf die datum kon er dan ook toepassing worden gemaakt van de nieuwe bevoegdheid. Uit het voorgaande volgt noodzakelijkerwijze dat de bestreden beslissing, die op 16 mei 2012 werd genomen, onmogelijk kon zijn genomen met een schending van artikel 16.4.36, §3 en §4, DABM.

Dit bezwaar faalt in rechte."

Arrest MHHC-12/58-VK van 27 november 2012.

Bevoegdheid tot beboeting van de "overtreder" (artikel 16.4.25, eerste lid, DABM)

Begrip "overtreder"

6.8.3.1. Artikel 16.4.25, eerste lid, DABM bepaalt: "De bestuurlijke geldboete is een sanctie waarbij de gewestelijke entiteit een overtreder verplicht een geldsom te betalen". Noch het DABM, noch enige uitvoeringsbepaling van dit decreet omschrijven het begrip "overtreder". Voortbouwend op het gebruikelijke taalgebruik moet ervan worden uitgegaan dat de overtreder de persoon is die een gebod of verbod schendt dat zich tot hem richt.

In voorliggende zaak werd een bestuurlijke geldboete opgelegd wegens een schending van de vergunningsplicht bepaald in artikel 13, §5, Natuurdecreet *juncto* artikel 8, §2, 1°, Besluit Natuurbehoud en wegens een schending van de verplichting, bepaald in artikel 14, §1, Natuurdecreet, lastens iedere persoon die ingrijpt op kleine landschapselementen, en die weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat deze kleine landschapselementen daardoor kunnen worden vernietigd, om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijze van hem kunnen worden gevergd om de vernietiging te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen. Deze verplichting geldt luidens dit artikel eveneens "ten aanzien van wie de opdracht geeft tot de (...) bedoelde ingrepen". Dat de vastgestelde feiten een schending behelzen van deze beide verplichtingen, wordt in casu niet betwist. De vraag die het Milieuhandhavingscollege dient te beantwoorden is of de bestreden beslissing terecht de schending van deze verplichtingen heeft toegerekend aan de verzoekende partij als overtreder.

Dienaangaande stelt het Milieuhandhavingscollege vooreerst vast dat de bewering van de verzoekende partij dat de heer [...] op 17 februari 2010 reeds het feitelijk en juridisch bezit had van de betrokken percelen wordt tegengesproken door artikel 1 van de verkoopovereenkomst van daags voordien,

16 februari 2010. Daar is onder meer gestipuleerd: "La partie acquéreuse aura la propriété du bien vendu à compter de l'acte authentique de vente. Elle en aura la jouissance à partir du même moment par la libre occupation (...)". Geheel terecht verklaarde de verzoekende partij in haar verhoor van 24 februari 2010 dan ook "Je suis propriétaire des parcelles en question": zij had ten tijde van de feiten de eigendom en bijhorende zeggenschap over de gronden. Ten overvloede kan er ook op worden gewezen dat de verzoekende partij zelf, ter regularisatie van het milieumisdrijf, op 5 maart 2010 een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning heeft ingediend bij de gemeente [...].

Voorts stelt het Milieuhandhavingscollege samen met de verwerende partij vast dat de verzoekende partij bij haar verhoor door de verbaliserende toezichthouders op 24 februari 2010 onder meer het volgende verklaarde: "j'ai demandé à [...] pour faire les travaux. Il a fait le travail pour moi." Luidens artikel 16.3.25 DABM heeft "het proces-verbaal (...) bewijswaarde tot het tegendeel is bewezen". Deze bijzondere bewijswaarde hecht zich enkel aan de persoonlijke zintuiglijke vaststellingen van de verbalisanten. *In casu* strekt hij zich uit tot de verklaringen die de verbalisanten optekenden in het proces-verbaal van verhoor dat als bijlage bij het aanvankelijk proces-verbaal is opgenomen en tot de ondertekening van deze verklaringen door de verzoekende partij. De bewering van de verzoekende partij dat zij deze verklaringen niet heeft afgelegd en dat ze heeft geweigerd om te ondertekenen, kan dan ook niet gevolgd worden nu geen enkel bewijs van het tegendeel voorligt, laat staan dat de verzoekende partij een uitspraak voorlegt die valsheid in geschrifte van het proces-verbaal zou bevestigen.

Nu de verzoekende partij de eigendom had over de gronden en de opdracht gaf tot de werken, heeft de gewestelijke entiteit haar terecht aangemerkt als overtreder van de vergunningsplicht bepaald in artikel 13, §5, Natuurdecreet *juncto* artikel 8, §2, 1°, Besluit Natuurbehoud. De gewestelijke entiteit heeft eveneens terecht de verzoekende partij, die de opdrachtgever was van ingrepen als bedoeld in artikel 14, §1, eerste lid, Natuurdecreet, de schending toegerekend van de verplichtingen die deze bepaling onder meer aan opdrachtgevers van dergelijke ingrepen oplegt.

6.8.3.2. (...)

Voor wat de aantijging betreft dat de ontstentenis, in Titel XVI DABM, van bepalingen die, per analogie met de artikelen 66 en 67 Strafwetboek, het daderschap en de medeplichtigheid omschrijven, een schending zou inhouden van de rechtswaarborgen vervat in artikel 6 EVRM, stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat niet de minste precisering wordt gegeven omtrent de wijze waarop de beweerde lacune artikel 6 EVRM zou schenden en dat het verwijt in wezen een louter kritiek uitmaakt van het werk van de decreetgever en aldus niet tot de beoordeling van het Milieuhandhavingscollege behoort.

6.8.3.3. Het middel is ongegrond."

Beslissing MHHC-12/28-VK van 19 juni 2012.

“5.4.3. Artikel 16.4.25, eerste lid, DABM bepaalt: “De bestuurlijke geldboete is een sanctie waarbij de gewestelijke entiteit een overtreder verplicht een geldsom te betalen”. Noch het DABM, noch enige uitvoeringsbepaling van dit decreet omschrijven het begrip ‘overtreder’ in overeenstemming met de spraakgebruikelijke betekenis van het woord, moet ervan worden uitgegaan dat de overtreder de persoon is die een gebod of verbod schendt dat zich tot hem richt. Het begrip mag uiteraard niet aldus worden begrepen dat uitsluitend diegene die de strafbare gedraging *materialiter* heeft verricht als overtreder aanzien kan worden. Uit de draagwijdte van het begrip volgt dat de geschonden normen, die de toerekenbaarheid kunnen beperken door een gebod of verbod te formuleren dat zich slechts tot één of een paar categorieën personen richt, mede bepalen wie rechtens als overtreder kan worden aanzien.

Te dezen werd een bestuurlijke geldboete opgelegd wegens een schending van de vergunningsplicht, bepaald in artikel 13, §4, 3° en §5, 1° Decreet Natuurbehoud en van het verbod opgelegd door artikel 7, 4° Besluit Natuurbehoud. Deze bepalingen zijn alle drie in algemene bewoordingen opgesteld, derwijze dat het gebod respectievelijk verbod dat zij opleggen zich tot eenieder richt.

Dat de op 20 november 2009 vastgestelde feiten een schending behelzen van deze bepalingen wordt door de verzoekende partij niet betwist. Met betrekking tot de feiten vastgesteld op 1 oktober 2010 heeft het Milieuhandhavingscollege, zoals blijkt uit de overwegingen opgenomen onder randnummer 5.3.4., geoordeeld dat ook zij de voormelde decretale en reglementaire bepalingen schenden. De vraag die het Milieuhandhavingscollege dient te beantwoorden is of de bestreden beslissing terecht de schending van deze bepalingen heeft toegerekend aan de verzoekende partij als overtreder.

Uit de gegevens van het dossier blijkt onbetwistbaar dat de verzoekende partij de persoon is die de verboden handelingen heeft gesteld of diegene is die opdracht gaf tot het uitvoeren van de wederrechtelijke werken. Zo verklaart de verzoekende partij met betrekking tot de feiten van 20 november 2009 dat zij deze werken in de zomer van 2009 deels zelf heeft uitgevoerd, inzonderheid het scheuren van het weiland, en deels heeft laten uitvoeren (op haar verzoek en instructie) zoals het uitdiepen van de grachten en het verwijderen van de bomen. Met betrekking tot de werken, vastgesteld op 1 oktober 2010, verklaart de aangestelde van het draineringsbedrijf dat de verzoekende partij de opdrachtgever van deze werken is. De latere verklaring van verzoekende partij, dat een en andere gebeurde in opdracht van zijn echtgenote [...], ontkracht en weerlegt vorenstaande gegevens niet.

Op grond van deze vaststellingen kon de gewestelijke entiteit met recht en rede de verzoekende partij aanwijzen als de overtreder aan wie een bestuurlijke geldboete kon worden opgelegd.

Het tweede bezwaar berust op een verkeerde lezing van artikel 16.4.25 DABM, het faalt in rechte en is dan ook ongegrond.”

Arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012.

Bewijs daderschap

“5.4.3.1 Luidens artikel 16.4.25 DABM samen gelezen met artikel 16.4.27, tweede lid, DABM kan een alternatieve bestuurlijke geldboete uitsluitend aan de overtreder worden opgelegd voor milieumisdrijven vermeld in de artikelen 16.6.1 tot 16.6.3septies DABM. Deze bepalingen vergen het bewijs van zowel de feiten die milieumisdrijven uitmaken als het daderschap van die feiten. *A contrario* kan aan niemand op rechtsgeldige wijze een alternatieve bestuurlijke geldboete worden opgelegd zonder afdoend bewijs op beide punten.

Er moet worden aangenomen dat het bewijs van feiten en daderschap met het oog op bestuurlijke beboeting, zoals in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht kan worden geleverd en dat de gewestelijke entiteit, bij de waardering van de voorliggende bewijsmiddelen, in beginsel naar innerlijke overtuiging oordeelt. Noch Titel XVI DABM noch het gemene bestuursrecht bevatten immers enige bepaling die het bewijs op algemene wijze beperkt tot welbepaalde bewijsmiddelen en de bewijswaardering op algemene wijze aan banden legt. De beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het zorgvuldigheidbeginsel, het motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld bepaald in artikel 6 §2 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden omringen het bewijs wel met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

De principieel vrije bewijsvoering behelst onder meer dat het bewijs van het daderschap kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen die eensluitend een zelfde persoon als pleger van de vastgestelde milieumisdrijven aanduiden.

5.4.3.2. Aldus moet het Milieuhandhavingscollege nagaan of de gewestelijke entiteit, op grond van het voorliggende bewijs en met eerbiediging van de relevante beginselen van behoorlijk bestuur en het vermoeden van onschuld, te dezen inderdaad tot het oordeel kon komen dat verzoekende partij de misdrijven pleegde waarvan zij het daderschap betwist, met name elf stroppen plaatste, opzettelijk een fazant doodde en jachtdaden stelde in de sneeuw.

(...)

Naar het oordeel van het Milieuhandhavingscollege kon de gewestelijke entiteit *in casu*, na zorgvuldige afweging van het geheel aan vaststaande relevante vaststellingen en afgelegde verklaringen, in redelijkheid en op gemotiveerde wijze onmogelijk tot een ander besluit komen dan datgene waartoe zij kwam. Het proces-verbaal van overtreding en zijn bijlagen bevatten inderdaad een uitgebreid geheel aan samenhangende vaststellingen en verklaringen die allen eensluitend de verzoekende partij aanduiden als de persoon die de opgestelde stroppen heeft geplaatst, met inbegrip van de nieuw opgestelde stroppen waarmee op 10 februari 2010 bij sneeuw werd gejaagd, en als de persoon die, bij wijze van aanvulling op de opstelling van twee stroppen aan de uiteinden van een

bruggetje, een fazant doodde, met Temik bewerkte, en als vergiftigd lokaas neerlegde middenin het bruggetje, tussen de stroppen, op een plaats waar het lokaas noodzakelijk zou worden opgemerkt.

(...)

Het bezwaar is niet gegrond.”

Arrest MHHC-12/36-VK van 18 september 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/10-VK van 13 maart 2012 (nr. 5.4.3.1.).

Bevoegdheid tot alternatieve bestuurlijke beboeting

Materieel bestanddeel

Betwisting van de feiten als zodanig

“5.3.3. (...)

Het Milieuhandhavingscollege constateert dat het proces-verbaal van overtreding, dat op grond van artikel 16.3.25, eerste lid, DABM inderdaad bewijswaarde heeft “tot het tegendeel is bewezen”, woordelijk stelt: “Er worden in totaal aangetroffen: 2 reglementair geringde vinken, en 3 niet-reglementair geringde vinken”. Een andere vaststelling die de verbalisanten doen is “dat alle ringen, frauduleuze ringen en reglementaire ringen, op naam staan van de betrokkene, namelijk AVB 06 012 180.”. Nu de beweringen van de verzoekende partij ter betwisting van deze vaststellingen door niets gestaafd worden, vermogen zij het niet de bijzondere bewijswaarde van het proces-verbaal van overtreding op dit punt te ontkrachten.

Het bezwaar is ook voor wat dit onderdeel betreft ongegrond.”

Arrest MHHC-12/29-VK van 5 juli 2012.

“5.4.3.2. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de verzoekende partij de verbranding van autobanden en plasticafval betwist en daarnaast stelt dat de vuurhaard zich op ruim 150 meter van de straat en de aanpalende gebouwen bevond.

Hoewel de aanwezigheid van duidelijke foto's in dit dossier had kunnen zorgen voor een veel beperktere betwisting, besluit het Milieuhandhavingscollege uit diverse stukken van het dossier - met in het bijzonder de feitelijke en precieze vaststellingen van de verbalisanten opgenomen in het proces-verbaal, de verklaring van de verzoekende partij en het verzoekschrift - dat er *in casu* geen sprake kan zijn van de afwezigheid van een milieumisdrijf op basis van artikel 4.4.1.1 VLAREM II, dat, samengelezen met artikel 89 Veldwetboek, toelaat dat bepaalde plantaardige afvalstoffen op meer dan honderd meter van onder meer huizen worden verbrand. De voorwaarde dat de verbranding plantaardige afvalstoffen

zou betreffen, is te dezen immers niet vervuld. Inderdaad, naast de reeds door de verzoekende partij toegegeven aanwezigheid van andere dan plantaardige afvalstoffen in de vuurhaard (in casu papier, papieren zakken, houten paletten en weidepalen met prikkeldraad), is het Milieuhandhavingscollege van oordeel dat de verzoekende partij wel degelijk ook autobanden en plasticafval heeft verbrand. Het geheel van met elkaar overeenstemmende zwaarwichtige vermoedens, zoals blijkt uit de vaststellingen in het proces-verbaal, te weten de enorme zwarte rookpluim die reeds in de [...] werd opgemerkt, de enorme zwarte rookontwikkeling die een prikkelend gevoel aan de luchtwegen en een enorme stankhinder geeft, en de visuele vaststellingen van de verbalisanten die onder de hoop brandende takken onder andere autobanden en allerhande plastic waarnemen, leidt noodzakelijk tot dit besluit.

Nu er bij de in brand gestoken afvalstoffen ook andere dan plantaardige afvalstoffen zijn, is de afstand tussen de vuurhaard en de straat, de huizen of de hangaar van geen enkel belang. De bestreden beslissing stelt dan ook terecht dat het milieumisdrijf vaststaat.

Dit bezwaar is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012.

“5.3.2. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de bewoordingen van het proces-verbaal van 24 augustus 2009 van die aard zijn dat er minstens ernstige twijfel bestaat over de vraag of er nu al dan niet een bijlage VII-document aanwezig was bij het afvalstoffentransport en dus over het bestaan van het milieumisdrijf. Uit de dossierstukken blijkt nergens onomstotelijk dat er geen bijlage VII-document aanwezig was. Integendeel wordt door de verzoekende partij aannemelijk gemaakt dat de vaststelling van het haar ten laste gelegde misdrijf betrekking had op de afwezigheid van een nummer op het bijlage-VII document, document dat in het proces-verbaal expliciet als “*identificatieformulier*” wordt benoemd. Het toevoegen aan het proces-verbaal van een foto of een kopie van het “*niet-genummerd identificatieformulier*” dat het afvalstoffentransport vergezelde, had deze twijfel kunnen wegnemen.

Aanvullend stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de EVOA nergens uitdrukkelijk bepaalt dat een bijlage VII-document moet genummerd zijn.

5.3.3. Met toepassing van het vermoeden van onschuld dient ernstige twijfel over het bestaan van het milieumisdrijf in het voordeel van de verzoekende partij uitgelegd te worden.

5.3.4. Bij gebrek aan het rechtens vereiste bewijs van het milieumisdrijf, schendt de bestreden beboetingsbeslissing artikel 16.4.27, tweede lid, DABM.

Het enig bezwaar is gegrond.”

Arrest MHHC-12/30-VK van 5 juli 2012.

Betwisting van het bewijs

"5.4.6. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat het eerste bezwaar zich beperkt tot de beboeting wegens de schending van de emissienormen voor totaal fosfor en PCB's en dienaangaande in wezen een schending aanvoert van artikel 16.4.27, tweede lid, DABM: *"Een alternatieve bestuurlijke geldboete kan uitsluitend worden opgelegd voor de milieumisdrijven vermeld in [de] artikelen 16.6.1 (...) [tot] 16.6.3septies"* DABM. Bij ontstentenis aan een rechtens afdoende vaststelling van schendingen van artikel 4.2.3.1, 3°, VLAREM II, zou de gewestelijke entiteit de desbetreffende geldboeten met machtoverschrijding hebben opgelegd.
(...)

5.4.6.1. (...)

Op basis van de ontvangen plannen van de riolerings situatie, de daarbij horende beschrijvingen en verduidelijkingen en de vaststellingen ter plaatse, stelt het Milieuhandhavingscollege evenwel vast dat het bedrijfsafvalwater van de inrichting niet enkel bestaat uit het bedrijfsafvalwater van de in de milieuvergunning beschreven oostelijke KWS-afscheider. De inrichting heeft immers ook bedrijfsafvalwater dat afvloeit langs de westelijke KWS-afscheider, waarvan geen sprake is in enige milieuvergunning.

De beide afvalwaterstromen komen samen ter hoogte van de toegangspoort van het bedrijfsterrein, waarna zij geloosd worden in de openbare riolering. Voorbij het punt van samenkomen kunnen zij thans gecontroleerd worden in een put met debietmeetinrichting. Deze controlemogelijkheid bestond niet ten tijde van de monsternamen van september 2009.

(...)

Gezien de reële lozings situatie rijst met reden de vraag naar de representativiteit van het schepmonster van 3 september 2009 tot bewijs van de samenstelling van het geloosde afvalwater, in het bijzonder eventuele schendingen van de toepasselijke emissiegrenswaarden.

5.4.6.2. (...)

5.4.6.3. (...)

Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de concentraties aan PCB's en totaal fosfor in het in de oostelijke KWS-afscheider genomen schepmonster van 3 september 2009 ruim (6 maal voor totaal fosfor) tot extreem ruim (288 maal voor PCB's) de milieukwaliteitsnormen overschrijden.

Het Milieuhandhavingscollege stelt daarenboven vast dat er geen elementen voorhanden zijn om te bewijzen of redelijkerwijs aanneembaar te maken dat de concentraties van totaal fosfor en PCB's in het totale effluent, dat bestaat uit de samenvoeging van de effluenten van de oostelijke en de westelijke KWS-afscheider, beduidend lager zouden zijn geweest. Gelet op de erop aangesloten oppervlakte van het bedrijfsterrein, is het debiet van de oostelijke KWS-afscheider normaliter immers beduidend groter dan het debiet langs de westelijke KWS-afscheider. Gezien de ruime tot extreem ruime maat aan overschrijding van de emissiegrensnormen in het oostelijke effluent, zullen de concentraties in het totale effluent daarom, zelfs bij afwezigheid van totaal fosfor en

PCB's in het westelijke effluent, met zekerheid nog beduidend hoger liggen dan toegelaten is.

Bovendien lijken er indicaties te zijn dat er ook totaal fosfor en PCB's aanwezig zijn in het effluent van de westelijke KWS-afscheider, mogelijks zelfs in een grotere concentratie dan bij de oostelijke KWS-afscheider zodat het redelijkerwijze geenszins uit te sluiten valt dat op 3 september 2009 de concentratie van beide stoffen in het totale effluent hoger lag dan de concentraties die gemeten werden in de oostelijke KWS-afscheider.

Het Milieuhandhavingscollege oordeelt dan ook dat de bestreden beslissing terecht de analyseresultaten van het schepmonster van 3 september 2009 in aanmerking heeft genomen om te besluiten tot een schending van artikel 4.2.3.1, 3°, VLAREM II voor wat totaal fosfor en PCB's betreft en op dit punt dan ook geen miskenning inhoudt van artikel 16.4.27, tweede lid, DABM.

Dit bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/55-VK van 27 november 2012 (nr. 5.4.).

Betwisting van de wettigheid van het bewijs

"5.3.4. De vraag terzijde gelaten of de verzoekende partij terecht redeneert dat onrechtmatig verworven bewijs hoe dan ook niet bruikbaar is met het oog op de bewijsvoering en derhalve geen bestuurlijke geldboete kan verantwoorden, oordeelt het Milieuhandhavingscollege voor alles dat de vaststellingen die op 2 oktober 2009 werden gedaan op wettige wijze zijn verricht.

Naar de verwerende partij terecht laat gelden, beschikken toezichthouders bij de uitvoering van hun toezichtopdrachten over het recht op toegang bepaald in artikel 16.3.12 DABM. Dit artikel stelt onder meer wat volgt: *"Toezichthouders mogen altijd, zonder voorafgaande verwittiging, elke plaats vrij betreden en het benodigde materiaal meenemen. (...) Tot de bewoonde lokalen hebben zij echter alleen toegang als ze aan een van de volgende voorwaarden voldoen: 1° ze hebben de voorafgaande en schriftelijke toestemming gekregen van de bewoner; (...)"*

Naar de verwerende partij eveneens terecht stelt, heeft natuurinspecteur [...] voor de betreding van de paardenweide toepassing gemaakt van het algemene recht op toegang vervat in artikel 16.3.12, eerste lid, DABM en werd voor de betreding van de bewoonde lokalen toepassing gemaakt van de specifieke regeling die dienaangaande is voorzien in artikel 16.3.12, tweede lid, 1°, DABM.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt, beperkt het recht op toegang verleend door artikel 16.3.12, eerste lid, DABM zich niet tot *"elke plaats waar zich een milieu-inbreuk of -misdrijf voordoet"*. Deze beperkende voorwaarde is niet bepaald in de omschrijving die artikel 16.3.12, eerste lid,

DABM geeft van het voorwerp van het recht op toegang. Die omschrijving maakt uitsluitend gewag van “elke plaats”, zonder nadere precisering. De ingeroepen lezing van artikel 16.3.12, eerste lid, DABM staat daarenboven haaks op de parlementaire toelichting bij deze bepaling die, zoals de verwerende partij aanvoert, inderdaad beklemt toont dat de bewoordingen “elke plaats” in de meest ruime zin te begrijpen zijn, de hypothese van bewoonde lokalen uiteraard uitgezonderd (memorie van toelichting, Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1249/1, blz. 33). Van dit toegangsrecht, zoals trouwens elk ander toezichtrecht, zullen toezichthouders, overeenkomstig artikel 16.3.11 DABM, enkel gebruik mogen maken “voor zover dat redelijkerwijze nuttig wordt geacht voor de vervulling van hun toezichtopdrachten.” De natuurinspecteur kon te dezen rechtmatig de paardenweide betreden en de vaststellingen die hij dankzij die betreding heeft gemaakt, zijn wettig.
(...)

Los van de vaststelling dat de paardenweide legaal werd betreden, moet worden gewezen op de tekst van artikel 16.3.12, tweede lid, DABM. Luidens deze bepaling is “de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de bewoner” vereist om bewoonde lokalen wettig te betreden. Het proces-verbaal van overtreding vermeldt dat de toestemming tot huiszoeking werd gevraagd en dat “Beide gedomicilieerden (...) de toestemming tot huiszoeking [tekenen].” Als bijlage bij het proces-verbaal is een kopie gevoegd van de schriftelijke toestemming tot huiszoeking, ondertekend door de beide betrokkenen. Er is dus kennelijk voldaan aan de decretaal bepaalde vereiste tot toegang. Overigens vermeldt het ondertekende formulier waarop de toestemming is gegeven uitdrukkelijk “Ik ben ingelicht dat ik mag weigeren, doch wens evenwel van dit recht geen gebruik te maken”. De betreding van de ‘bewoonde lokalen’ is rechtmatig gebeurd en de vaststellingen die ten gevolge van deze betreding zijn gemaakt, zijn wettig.

Nu zowel de eerste als de navolgende vaststellingen rechtsgeeldig zijn gebeurd, zijn zij vanzelfsprekend bruikbaar voor het bewijs van de feiten die de bestuurlijke geldboete verantwoorden.

Het bezwaar is niet gegrond.”

Arrest MHHC-12/37-VK van 18 september 2012.

Betwisting van de kwalificatie van de feiten

“5.4.3. Aangaande de vraag of de verzoekende partij, zoals de bestreden beslissing heeft geoordeeld, met de opstelling van een kooi met tien jonge patrijzen naast twee kastvallen artikel 3, 1°, Jachtvoorwaardenbesluit heeft geschonden, overweegt het Milieuhandhavingscollege wat volgt.

Artikel 3, 1°, Jachtvoorwaardenbesluit verbiedt ontegensprekelijk een specifieke jachtmethode. Samen met artikel 2 en artikel 4 Jachtvoorwaardenbesluit, maakt artikel 3 van het besluit deel uit van een afdeling die voorwaarden oplegt die “de weidelijkheid van jachtmethoden” moeten waarborgen.

Artikel 3 zelf verbiedt niet alleen de jacht met levende lokvogels (Franse vertaling Jachtvoorwaardenbesluit: “*appelants vivants*”) (vs. kunstmatige lokvogels) maar ook, onder meer, de jacht met hazewindhonden en met meute en paarden. Terecht voert de verzoekende partij aan dat de jacht met lokvogels een jachtmethode is die het bejagen van soortgenoten betreft. Dit vindt overigens bevestiging in de gangbare draagwijdte van de term “lokvogel”, zijnde, aldus het Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal, een “*vogel in een kooi die dient om andere vogels te lokken.*” In casu zouden de tien jonge patrijzen dus hebben moeten dienen om andere vogels, meer bepaald patrijzen, te lokken.

Dienaangaande oordeelt het Milieuhandhavingscollege dat het hoogst onwaarschijnlijk, zo niet uitgesloten is dat de opstelling die te dezen werd aangetroffen als een jachtmethode met gebruik van lokvogels te kwalificeren is en derhalve een schending van artikel 3, 1°, Jachtvoorwaardenbesluit vormt.

Een eerste reden hiertoe ligt in het feit dat de opstelling van de kooi en bijbehoren zich niet tot het vangen van vogels, in het bijzonder patrijzen, leende. Inderdaad, het proces-verbaal stelt vast dat rondom de vogelkooi een stroomdraad is aangebracht die onder elektrische spanning staat, wat de kooi kennelijk isoleerde van de onmiddellijke omgeving en eventuele soortgenoten letterlijk zou afstoten; dat voedsel enkel binnenin de kooi ter beschikking stond en niet daarbuiten, ook niet als lokaas in de kastvallen, waar het een aanvullend lokmiddel voor mogelijks gelokte vogels had kunnen zijn; dat de kastvallen, overigens, van een type waren dat wordt benut om predatoren zoals vos, marterachtigen en kat te vangen, niet van een type dat geschikt was voor vogelvangst. Bijkomend staat vast dat het om jonge vogels ging, daar waar mannetjes met goede stem gebruikelijk zijn om soortgenoten te lokken. Tenslotte moet worden opgemerkt dat het algemeen bekend is dat patrijzen veldvogels zijn, zodat ook de opstelling van de kooi in het bosperceel, weliswaar op vijf meter van de boskant, de hypothese niet ondersteunt dat het de betrachting was om met de gevangen vogels andere patrijzen te lokken.
(...)

Het bezwaar is gegrond. (...)

Arrest MHHC-12/20-VK van 24 april 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/36-VK van 18 september 2012.

“5.2.4. Luidens artikel 16.4.27, tweede lid, DABM kan een alternatieve bestuurlijke geldboete uitsluitend worden opgelegd voor de milieumisdrijven vermeld in de artikelen 16.6.1 tot en met 16.6.3septies DABM. De wetschendingen die in het voorliggende beroep aan de orde zijn, ressorteren onder de toepassing van artikel 16.6.1, §1, DABM en zijn strafbaar wanneer zij opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid zijn gepleegd.

De verzoekende partij betwist niet dat ten gevolge van de uitvoering van draineringswerken de vegetatie en kleine landschapselementen op de kwestieuze percelen worden gewijzigd of vernietigd. Zij betwist evenmin dat dergelijke werken, gelet op de ligging van deze percelen, ofwel

verboden zijn, ofwel afhankelijk zijn van het verkrijgen van een voorafgaandelijke vergunning. Wel voert zij aan dat de in haar opdracht uitgevoerde handelingen louter herstellingswerken betreffen aan de bestaande oude drainering en dat dergelijk "herstel niet bij wet verboden is".

Daargelaten de vraag of het herstel van een oude drainering rechtens toegelaten is, stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat uit het proces-verbaal, dat krachtens artikel 16.3.25, eerste lid, DABM bewijswaarde heeft tot het tegendeel is bewezen, onomstotelijk blijkt dat de bestaande drainering grotendeels werd vervangen door een nieuwe drainering die circa 25 centimeter lager onder het maaiveld is aangebracht en dat, rekening houdend met de deels uitgediepte en deels nieuwe grachten, er van een herstel van de oude bestaande drainering geen sprake is.

De loutere ontkenning door de verzoekende partij van de in het proces-verbaal door de toezichthouder vastgestelde feiten vermag het niet deze vaststellingen, die bijzondere bewijswaarde genieten, te ontcrachten. Het staat dus vast dat een grotendeels nieuwe drainering werd aangelegd. Deze vaststelling werd ten andere door de op het terrein aanwezige werfleider van de draineringsfirma beaamd.

Nu dergelijke handelingen, hetzij verboden zijn, hetzij afhankelijk worden gemaakt van het verkrijgen van een vergunning en deze niet voorhanden is, heeft de gewestelijke entiteit terecht deze feiten als een milieumisdrijf gekwalificeerd.

Het eerste bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/19-VK van 24 april 2012 (nrs. 5.4.3.1. en 5.4.3.2.).

Moreel bestanddeel

Opzet

"5.3.3. Luidens artikel 16.4.25, eerste lid, DABM samengelezen met artikel 16.4.27, tweede lid, DABM, is de gewestelijke entiteit uitsluitend bevoegd tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete indien een milieumisdrijf zoals vermeld in de artikelen 16.6.1 tot 16.6.3septies DABM werd gepleegd.

Hieromtrent stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat artikel 16.6.2, §1, DABM, dat de geuroverlast-veroorzakende emissies die in voorliggende zaak aan de orde staan strafbaar stelt, betrekking heeft op gedragingen die met "opzet" zijn verricht maar ook op gedragingen die zijn verricht "door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid".

In zoverre de verzoekende partij, door het inroepen van haar onwetendheid omtrent het veroorzaken van geuroverlast door het niet tijdig vervangen van de verzadigde doekenfilters, zou argumenteren dat zij geen milieumisdrijf pleegde dan wel geen milieumisdrijf dat haar verwijtbaar is, stelt het Milieuhandhavingscollege het volgende vast.

- De verzoekende partij pleegde de feiten met opzet nu zij ze wetens en willens heeft verricht: wetens en willens

heeft de verzoekende partij er voor gekozen om eerst het spuitwerk uit te voeren "om tijd te winnen om het werk nog tijdig klaar te krijgen" en pas later de doekenfilters te vervangen. Er is met betrekking tot de geuroverlast dus in ieder geval sprake van een milieumisdrijf in de zin van het DABM.

- (...)

Het eerste bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012.

Gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid

"5.3.3.1. Luidens artikel 16.4.27, tweede lid, DABM kan een alternatieve bestuurlijke geldboete uitsluitend worden opgelegd voor de milieumisdrijven vermeld in de artikelen 16.6.1 tot en met 16.6.3septies DABM. De wetschendingen die in het voorliggende beroep aan de orde zijn, ressorteren onder de toepassing van artikel 16.6.1, §1, DABM en zijn strafbaar wanneer zij opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid zijn gepleegd.

In zoverre de verzoekende partij met haar eerste bezwaar wil laten gelden dat de feiten haar niet verwijtbaar zijn omdat zij ze niet met opzet pleegde, kan zij niet worden bijgetreden. Een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid volstaat opdat er van een milieumisdrijf sprake zou zijn. Te dezen is er ontegensprekelijk sprake van een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid nu wettelijk sedert vele jaren is bepaald dat met een visverlof maximum twee hengels mogen worden gebruikt en voorts, ten overvloede, aan deze wettelijke bepaling wordt herinnerd in de brochures die systematisch worden verspreid aan de kopers van de visverloven."

Arrest MHHC-13/52-VK van 6 november 2012.

Zie ook: arrest MHHC-12/21-VK van 2 mei 2012 (nr. 5.4.2.); arrest MHHC-12/34-VK van 9 augustus 2012 (nr. 5.5.3.1.)

"5.3.3.1. In eerste orde moet het Milieuhandhavingscollege onderzoeken of de ingeroepen goede trouw in casu tot gevolg heeft dat de feiten niet langer een milieumisdrijf vormen.

(...)

Verder stelt het College vast dat de artikelen die de gedragingen die in voorliggende zaak aan de orde staan strafbaar stellen, met name de artikelen 16.6.3ter en 16.6.3quater DABM en, eventueel aanvullend, artikel 16.6.1 DABM, deze gedragingen niet enkel strafbaar stellen wanneer zij met opzet zijn verricht maar ook, met lagere strafmaat, wanneer zij zijn verricht "door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid".

In casu waren er aan de verzoekende partij verschillende indicaties bekend waaruit duidelijk het bijzonder beschermde statuut van haar perceel en de belendende percelen bleek. Zo met name was de verzoekende partij er van op de hoogte dat deze percelen, waarop in 1970 kon worden gebouwd, kort nadien een statuut hadden gekregen dat het bouwen niet langer toeliet en natuurwaarden beschermde, een

ontwikkeling die zij in haar verzoekschrift beschrijft als een herbestemming tot "bosgebied". Ook was de verzoekende partij ervan op de hoogte dat haar perceel en de belendende percelen als behorend tot de onmiddellijke omgeving van het Kasteel van Loonbeek in 1999 een bijkomend beschermend statuut kregen, dat bepaalde handelingen in beginsel verbiedt. Zo bv. vermeldt ze, eveneens in haar verzoekschrift, dat het besluit inhield dat zij "niets mocht wijzigen aan [haar] huis en aan [haar] vijvers". Onder deze omstandigheden was het voorzichtig geweest, voorafgaand aan de aanvang van de werkzaamheden tot herstel van het afwateringssysteem ten behoeve van het volledige blok percelen, informatie in te winnen omtrent het bestaan van eventuele wettelijke verplichtingen die dergelijke werkzaamheden zouden omkaderen en, in voorkomend geval, hun strekking. (...)

In zoverre het ingeroepen bezwaar ertoe strekt voor recht te horen zeggen dat de goede trouw van de verzoekende partij in casu tot gevolg heeft dat de gestelde gedragingen geen milieumisdrijf vormen, is het ongegrond."

Beslissing MHHC-12/2-VK van 19 januari 2012.

"5.6.3.2. Het gebrek aan kwaad opzet en de onwetendheid bij het illegaal plaatsen van de kastval beletten niet dat er in casu sprake is van een milieumisdrijf. Op grond van artikel 16.6.1, §1, eerste lid, DABM zijn schendingen van de jachtwetgeving niet enkel strafbaar wanneer zij met opzet zijn gepleegd maar ook wanneer zij door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid werden begaan. De verzoekende partij is, naar zij zelf verklaarde bij haar verhoor, beëdigd jachtwachter geweest. Zoals de verwerende partij acht het Milieuhandhavingscollege het onwaarschijnlijk dat de verzoekende partij er niet van op de hoogte was dat het gebruik van een kastval met het oog op het vangen van een vos rechtens niet zonder meer mogelijk is. Het geniet algemene bekendheid dat vossen in het Vlaamse Gewest bescherming genieten. Des te meer moest dit gegeven gekend zijn door een persoon die de officiële functie van beëdigd jachtwachter had bekleed en nog steeds informeel als jachttopzichter optrad. Het zou van een normale voorzichtigheid blijken hebben gegeven om, voorafgaand aan het gebruik van de kastval of enig ander middel tot bejaging of bestrijding van de vos, bij bevoegde diensten te informeren naar de stand van de regelgeving dienaangaande. Terecht oordeelde de bestreden beslissing dan ook dat het desbetreffende milieumisdrijf vaststaat. (...)"

Arrest MHHC-12/2-VK van 19 januari 2012 (beslissing in het kader van de oude procedureregeling).

"5.6.3.2. Het gebrek aan kwaad opzet en de onwetendheid bij het illegaal plaatsen van de kastval beletten niet dat er in casu sprake is van een milieumisdrijf. Op grond van artikel 16.6.1, §1, eerste lid, DABM zijn schendingen van de jachtwetgeving niet enkel strafbaar wanneer zij met opzet zijn gepleegd maar ook wanneer zij door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid werden begaan. De verzoekende partij is, naar zij zelf verklaarde bij haar verhoor, beëdigd jachtwachter geweest. Zoals

de verwerende partij acht het Milieuhandhavingscollege het onwaarschijnlijk dat de verzoekende partij er niet van op de hoogte was dat het gebruik van een kastval met het oog op het vangen van een vos rechtens niet zonder meer mogelijk is. Het geniet algemene bekendheid dat vossen in het Vlaamse Gewest bescherming genieten. Des te meer moest dit gegeven gekend zijn door een persoon die de officiële functie van beëdigd jachtwachter had bekleed en nog steeds informeel als jachttopzichter optrad. Het zou van een normale voorzichtigheid blijken hebben gegeven om, voorafgaand aan het gebruik van de kastval of enig ander middel tot bejaging of bestrijding van de vos, bij bevoegde diensten te informeren naar de stand van de regelgeving dienaangaande. Terecht oordeelde de bestreden beslissing dan ook dat het desbetreffende milieumisdrijf vaststaat. (...)"

Arrest MHHC-12/36-VK van 18 september 2012.

Schulduitsluitingsgronden (dwaling, overmacht)

"5.3.3.2. Daar waar de verzoekende partij overmacht en dwaling inroept, die als schulduitsluitingsgronden de verwijtbaarheid van een milieumisdrijf kunnen tegengaan, kan zij evenmin worden bijgetreden.

Voor overmacht is vereist dat de overtreder werd gedwongen door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan, waardoor zijn vrije wil wordt uitgeschakeld. Verwijzend naar wat hogerop werd gesteld inzake het wetens en willens plegen van de feiten, kan *in casu* niet worden voorgehouden dat de verzoekende partij in de onmogelijkheid verkeerde het haar ten laste gelegde misdrijf niet te plegen.

Zoals de verwerende partij terecht opmerkt, kan dwaling niet worden gestoeld op loutere goede trouw maar moet zij tevens onoverwinnelijk zijn, met andere woorden zodanig zijn dat elke redelijke mens in dezelfde omstandigheden op de zelfde wijze zou gehandeld hebben. Verwijzend, eveneens, naar wat hogerop is gesteld aangaande het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid in hoofde van de verzoekende partij *in casu*, kan ook deze schulduitsluitingsgrond niet nuttig worden ingeroepen.

Het eerste middel is ongegrond."

Arrest MHHC-12/14-VK van 29 maart 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/63-VK van 18 december 2012.

"5.3.3. (...)

Samen met de verwerende partij stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de verzoekende partij rechtsdwaling inroept. Zij laat immers gelden dat zij onwetend was omtrent de strafbaarheid van de gedraging die zij stelde. Indien aanvaard, brengt rechtsdwaling als strafuitsluitingsgrond mee dat de wederrechtelijke feiten haar niet kunnen worden verweten.

Opdat rechtsdwaling evenwel met goed gevolg als strafrechtelijke schulduitsluitingsgrond kan ingeroepen worden dient zij onoverkomelijk te zijn wat wil zeggen dat er in de houding of de handelswijze van diegene die een (milieu) misdrijf pleegt geen enkele fout te bespeuren valt, kortom

dat deze gehandeld heeft zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon, in dezelfde omstandigheden verkerend, zou gehandeld hebben.

Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de door de verzoekende partij voorgehouden rechtsdwaling of onwetendheid, onder verwijzing naar haar leeftijd en haar onwennigheid met betrekking tot het gebruik van het internet, niet als onoverkomelijk kan gekarakteriseerd worden. Elke redelijke en voorzichtige visser zal immers, alvorens hij gaat vissen, zich voldoende informeren omtrent de plaatsen en perioden waar en tijdens dewelke het verboden is te vissen. Het standpunt van de verzoekende partij klemt des te meer nu uit hoger vermeld stuk 5 blijkt dat zij reeds vele jaren de visvangst beoefende. Het is dan ook niet redelijk aanneembaar is dat zij niet wist dat in bepaalde periodes, zoals tijdens de paai-tijd, het vissen verboden is. Desbetreffend stipt de verwerende partij aan, daarin niet tegengesproken door de verzoekende partij, dat bij de aankoop van een visverlof een brochure wordt mee gegeven waarin deze informatie is opgenomen.

Evenmin vormt goede trouw, *in casu* de overtuiging van de verzoekende partij dat haar gedraging wettig is temeer zij in het bezit was van een geldig visverlof, op zichzelf een schulditsluitingsgrond en volstaat deze niet om een onoverkomelijke dwaling op te leveren. Alleen indien goede trouw het gevolg is van een onoverkomelijke dwaling of onwetendheid kan hij in aanmerking genomen worden, wat te dezen evenwel niet het geval is.

Het bezwaar is ongegrond.

Arrest MHHC-12/38-VK van 18 september 2012.
Zie ook: arrest MHHC-12/21 van 2 mei 2012 (nr. 5.4.3.);
arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012 (nr. 5.3.3.).

"5.6.3. Het Milieuhandhavingscollege constateert dat dit derde bezwaar, dat uitsluitend de beboeting wegens de schending van de emissiegrenswaarden inzake PCB's betreft, zoals het eerste bezwaar in wezen een schending van het hogerop aangehaalde artikel 16.4.27, tweede lid, DABM aanvoert. Er is slechts sprake van een milieumisdrijf zoals vermeld in de artikelen 16.6.1 tot 16.6.3septies DABM wanneer de beoogde gedraging "opzettelijk" of "door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid" is gepleegd. Het bezwaar is dat dit morele element ontbreekt nu het om een wetsschending gaat die de verzoekende "niet kan vermijden", wat in casu te begrijpen is als een onmogelijkheid om te voldoen aan de wet of overmacht.

Om met nuttig gevolg te worden ingeroepen, moet overmacht onweerstaanbaar zijn en een volledige uitschakeling van de wil van de betrokkene inhouden. Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege dienvolgens vast dat er geen sprake is van overmacht. Los van het gegeven dat de verwerende partij terecht opmerkt dat de verplichtingen die richtlijn 96/59/EG aan de lidstaten oplegt niet inhouden dat er "actueel geen PCB's meer aanwezig [mogen] zijn" in Vlaanderen, moet bovenal worden gewezen op artikel 5.2.1.2, §5, VLAREM II, dat de verantwoordelijkheid voor de aanvaarding

van afvalstoffen bij de exploitant van de afvalverwerkingsinrichting legt. Gezien de systematische aanwezigheid van sterk overmatige PCB-concentraties in de bemonsteringsresultaten in het dossier, van 2008 tot 2011, kan redelijkerwijze enkel worden besloten dat het schrootacceptatiebeleid van de verzoekende partij, hoe lovenswaardig ook, structureel ontoereikend is.

Dit bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012.
Zie ook: arrest MHHC-12/26-VK van 7 juni 2012 (nr. 5.4.1.);
arrest MHHC-12/34-VK van 9 augustus 2012 (nr. 5.5.3.3.).

Bevoegdheid tot exclusieve bestuurlijke beboeting

Betwisting van de wederrechtelijkheid van de feiten

"5.4.1.1. In haar tweede bezwaar betoogt de verzoekende partij dat de aanvaardingsplicht, die voortvloeit uit hogervermelde bepaling, niet op haar van toepassing zou zijn vermits zij, naar haar mening, geen invoerder is. Bovendien geeft zij aan dat zij hoe dan ook aan de aanvaardingsplicht voldoet doordat zij, volgens haar opvattingen, over een individueel afvalbeheerplan beschikt.
(...)

5.4.1.2. (...)

5.4.1.3. Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat het Afvalstoffendecreet, samen gelezen met het VLAREA, geen ruimte laat voor de interpretatie die de verzoekende partij aan het begrip "invoerder" geeft nu ook diegene die producten invoert voor *eigen gebruik* ondubbelzinnig gedefinieerd wordt als een producent op wie de aanvaardingsplicht van toepassing is en er verder, voor wat afvalbanden betreft, uitdrukkelijk wordt afgeweken van het zogenaamde "één-voor-één principe" waarbij de aanvaardingsplicht enkel geldt bij de aanschaf van een nieuw product door de consument. Onder meer voor afvalbanden geldt de aanvaardingsplicht ook wanneer de consument geen nieuw product aanschaf.

Verder stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat verzoekende partij, door uit te leggen hoe zij banden verzamelt, verwerkt en overbrengt, niet aannemelijk maakt dat ze beschikt over een door de OVAM goedgekeurd individueel afvalpreventie- en afvalbeheerplan, Evenmin heeft zij gebruik gemaakt van de alternatieve mogelijkheid om aan te sluiten bij een beheerorganisatie.

5.4.1.4. Het tweede bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/17-VK van 29 maart 2012.
Zie ook arrest MHHC-12/41-VK van 18 oktober 2012
(nr. 5.3.4.).

Legaliteitstoetsing: bevoegdheid tot voordeelontneming (artikel 16.4.26 DABM)

Betwisting van het bestaan van een vermogensvoordeel

“5.4. In haar tweede middel argumenteert de verzoekende partij dat de onwettige toestand haar geen onrechtmatig voordeel heeft verschaft.

Artikel 16.4.26 DABM bepaalt: *“Samen met de bestuurlijke geldboete kan een voordeelontneming worden opgelegd. Een voordeelontneming is een sanctie waarbij een overtreder verplicht wordt een al dan niet geschat geldbedrag te betalen ter waarde van het nettovermogensvoordeel dat uit (...) het milieumisdrijf is verkregen.”* In casu betwist de verzoekende partij enig vermogensvoordeel te hebben verkregen uit het gepleegde milieumisdrijf. Nu de bevoegdheid tot voordeelontneming is beperkt tot het nettovermogensvoordeel *“dat uit (...) het milieumisdrijf is verkregen”*, komt het aangevoerde bezwaar erop neer dat de oplegging van een voordeelontneming in de voorliggende zaak een bevoegdheidsoverschrijding zou behelzen.

(...)

5.4.3.2. Het Milieuhandhavingcollege stelt evenwel vast dat de stukken waarvan het kennis vermag te nemen geen enkel bewijs van het aangevoerde bezwaar omvatten. Meer nog, er vallen ook geen elementen te bespeuren die het enigszins aannemelijk zouden maken. Ook nadat de verzoekende partij ingevolge de beschikking 11/MHHC/11-M/B2 van 19 januari 2012, genomen in toepassing van artikel 19 Procedurebesluit, de kans heeft gekregen om alsnog bewijs voor te leggen, heeft zij hieraan niet het minste gevolg gegeven. Zij maakt derhalve niet aannemelijk dat zij geen vermogensvoordeel zou hebben verkregen uit het gepleegde milieumisdrijf doordat met de kopers van het pand werd overeengekomen dat deze laatsten in ruil voor een gepaste vermindering van de verkoopprijs de aansluiting op de openbare riolering zouden verrichten en ten laste te nemen.”

Het tweede middel is ongegrond.

Arrest MHHC-12/14-VK van 29 maart 2012.

Betwisting van het bestaan en van de begroting van het vermogensvoordeel

---

“5.6.1. In het vierde middel argumenteert de verzoekende partij dat *“het zeker nooit de bedoeling is geweest om illegaal financieel voordeel te halen”* uit de wederrechtelijke exploitatie van de varkensstal, dat *“in het geval een persoon deze*

gelden pas 6 maanden later heeft moeten ontlenen aan de bank, heeft hij deze ook nog niet in zijn bezit en kan dus van financieel voordeel geen sprake zijn”, en dat bij de begroting van de voordeelontneming de gewestelijke entiteit ten onrechte met zes *“volle”* maanden heeft rekening gehouden.

(...)

5.6.3. Artikel 16.4.26 DABM bepaalt dat samen met een bestuurlijke geldboete een voordeelontneming kan worden opgelegd en dat een voordeelontneming een sanctie is waarbij een overtreder verplicht wordt een al dan niet geschat geldbedrag te betalen ter waarde van het nettovermogensvoordeel dat uit de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf is verkregen.

Een vermogensvoordeel kan derhalve enkel worden uitgesproken ten laste van de overtreder aan wie een bestuurlijke geldboete werd opgelegd.

Nu aan de verzoekende partij terecht een bestuurlijke geldboete werd opgelegd had de gewestelijke entiteit eveneens de bevoegdheid en de mogelijkheid om lastens haar een voordeelontneming uit te spreken. In casu is het van geen belang te weten of de verzoekende partij al dan niet de bedoeling had om uit de illegale exploitatie van de varkensstal een financieel voordeel te halen. Voor het opleggen van een voordeelontneming is immers geen bijzonder opzet in hoofde van de overtreder vereist.

Ten onrechte gaat de verzoekende partij ervan uit dat bij de begroting van het vermogensvoordeel de gewestelijke entiteit slechts een periode van vijf in plaats van zes maanden mocht in aanmerking nemen. Immers uit haar eigen verklaringen - zie het aanvankelijk en het navolgend proces-verbaal dd. 27 mei 2009, respectievelijk 16 november 2009 - blijkt onomstotelijk dat de stal sedert eind maart 2009 door haar in gebruik was genomen en dat de luchtwasser pas op 29 september 2009, of circa zes maanden later, operationeel was.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partij poneert, heeft ze ontegensprekelijk uit het door haar gepleegde milieumisdrijf geldelijk voordeel genoten. Zij diende immers pas na zes maanden exploitatie de financiële kost van de aanschaf en de plaatsing van de luchtwasser te dragen wat tot gevolg had dat zij gedurende deze periode ofwel geen intresten op de financiering diende te betalen, ofwel de intresten van haar gelden verder kon ontvangen.

De gewestelijke entiteit heeft derhalve terecht het onrechtmatig verworven vermogensvoordeel bepaald op 962,50 euro.

Het vierde middel is eveneens ongegrond.”

Arrest MHHC-12/4-VK van 16 februari 2012.

Legaliteitstoetsing: bepaling van het boetebedrag – beoordelingscriteria

Algemeen

Discretionaire beleidsruimte omkaderd door de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM

5.4.4.1. Voor zover de diverse onderdelen van het verzoekschrift moeten worden begrepen als het inroepen van een schending van artikel 16.4.4 DABM, zoals gepreciseerd door artikel 16.4.29 DABM, overweegt het Milieuhandavingscollege wat volgt.

5.4.4.2. Luidens artikel 16.4.4 DABM moet de gewestelijke entiteit er bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de bestuurlijke geldboete ten grondslag liggen en de boetes die op grond van die feiten worden opgelegd. Artikel 16.4.29 DABM preciseert dat wanneer de gewestelijke entiteit een bestuurlijke geldboete oplegt de hoogte ervan wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf en dat tevens rekening wordt gehouden met de frequentie waarmee en de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder het milieumisdrijf heeft gepleegd of beëindigd.

Uit de bewoordingen van artikel 16.4.29 DABM blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete in eerste orde de ernst van het milieumisdrijf in aanmerking moet nemen. Gezien het door de milieuregelgeving beschermde algemeen belang uitgedrukt in artikel 1.2.1, §1, DABM, *in casu* aangevuld met artikel 12 van het toenmalige Afvalstoffendecreet, vormen de schadelijke gevolgen van het milieumisdrijf voor de mens of het leefmilieu een wezenlijk aspect van de beoordeling van de ernst van het milieumisdrijf. Na de beoordeling van de ernst van het milieumisdrijf, moet de gewestelijke entiteit tevens de frequentie waarmee en de omstandigheden waarin dit milieumisdrijf werd gepleegd of beëindigd in aanmerking nemen.

Van een mogelijke schending van de artikelen 16.4.4 juncto 16.4.29 DABM kan alleen dan sprake zijn indien de gewestelijke entiteit op kennelijk onredelijke wijze toepassing heeft gemaakt van de waarderingscriteria die in deze artikelen zijn bepaald.”

Arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/56-VK van 27 november 2012 (nr. 5.5.3.1.).

Zie ook arrest MHHC-12/31-VK van 5 juli 2012 (nr. 5.4.3.1.).

5.4. De omstandigheden die de verzoekende partij inroept om een vermindering van de geldboete te bekomen, moeten,

zoals ook de verwerende partij voorhoudt, worden begrepen als onderdelen van een enig middel dat een schending van artikel 16.4.29 DABM opwerpt. Dit artikel bepaalt: “*Als een bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, wordt de hoogte van de geldboete afgestemd op de ernst van de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf. Tevens wordt rekening gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder milieu-inbreuken of milieumisdrijven heeft gepleegd of beëindigd.*”

Luidens artikel 16.4.27, tweede lid, DABM bedraagt een alternatieve bestuurlijke geldboete “*maximaal 250.000 euro*”. De uiterst ruime vork, tussen de minimumboete van 0 euro en de maximumboete van 250.000 euro, die de decreetgever aan de gewestelijke entiteit heeft toegekend, vormt een ruimte voor discretionaire beleidsvoering. In het licht van deze decretaal toegewezen ruimte tot discretionaire beleidsvoering kan er, zoals ook de verwerende partij terecht stelt, enkel sprake zijn van een schending van artikel 16.4.29 DABM indien de gewestelijke entiteit op kennelijk onredelijke wijze toepassing heeft gemaakt van de waarderingscriteria die daar zijn bepaald.”

Arrest MHHC-12/8-VK van 1 maart 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012 (nr. 5.5.3.).

Zie ook arrest MHHC-12/33-VK van 17 juli 2012 (nr. 5.5.3.).

Vermeerdering met de strafrechtelijke opdecimen (artikel 16.4.25, tweede lid, DABM)

5.5. Ambtshalve bezwaar.

Artikel 16.4.25, tweede lid DABM bepaalt dat een opgelegde bestuurlijke geldboete vermeerderd wordt met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten. Het aantal opdecimen waarmee de strafrechtelijke geldboeten moeten verhoogd worden is geregeld bij de wet van 5 maart 1952 betreffende de “opdécimes” op de strafrechtelijke geldboeten.

Artikel 2 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen inzake justitie (II) heeft in artikel 1, eerste en tweede lid, van de wet van 5 maart 1952, zoals gewijzigd bij de wetten van 26 juni 2000 en 7 februari 2003, het woord “vijfenveertig” telkens vervangen door het woord “vijftig”. Deze bepaling is op 1 januari 2012 in werking getreden. Dit brengt concreet mee dat elke strafrechtelijke geldboete, opgelegd voor feiten gepleegd vanaf 1 januari 2012, moet vermenigvuldigd worden met een factor 6 daar waar voordien een factor 5,5 van toepassing was. Overeenkomstig artikel 16.4.25, tweede lid DABM moet bijgevolg ook in de bestuurlijke beboeting voor feiten gepleegd vanaf 1 januari 2012 een vermenigvuldigingsfactor 6 worden toegepast.

Het Milieuhandavingscollege stelt vast dat de bestreden beslissing aan de verzoekende partij een bestuurlijke geldboete heeft opgelegd van “47 euro vermeerderd met de opdecimen (x6) conform artikel 16.4.25 DABM”, samen 282 euro daar waar de weerhouden feiten nochtans van 23 april 2010 dateren. Door aldus te beslissen heeft de bestreden

---

beslissing het algemeen rechtsbeginsel van de non-retroactiviteit van de strafwet, zoals tevens verwoord door artikel 7.1. van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, geschonden.

Het beginsel van de non-retroactiviteit raakt de openbare orde gezien het berust op de noodzaak de stabiliteit en de zekerheid van de bestaande rechtsverhoudingen, zoals onder meer deze tussen de rechtsonderhorigen en de overheid, te vrijwaren en aldus eveneens de naleving van het rechtszekerheidsbeginsel te garanderen. Precies dit rechtszekerheidsbeginsel is een van de meest fundamentele rechtsbeginselen die aan de gehele rechtsorde en dus aan de rechtstaat ten grondslag liggen.

Nu het bezwaar de openbare orde raakt is het Milieuhandhavingscollege van oordeel dat zij de plicht heeft dit ambtshalve in het geding te brengen.

Uit het proces-verbaal van de zitting van 9 augustus 2012 blijkt dat de partijen in de gelegenheid werden gesteld om omtrent het opgeworpen ambtshalve bezwaar hun standpunten uiteen te zetten.

Het bezwaar, in de mate dat het de opdecieimen viseert, is gegrond. De partiële vernietiging van de bestreden beslissing, met in de plaatstelling zoals in onderhavig dictum bepaald, dringt zich op.”

Arrest MHHC-12/38-VK van 18 september 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/51-VK van 6 november 2012

(nr. 5.4.); arrest MHHC-12/52-VK van 6 november 2012

(nr. 5.5.); arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012

(nr. 5.5.); arrest MHHC-12/55-VK van 27 november 2012

(nr. 5.5.); arrest MHHC-12/65-VK van 18 december 2012

(nr. 5.5.).

Artikel 16.4.4 DABM

“5.3. Het ingeroepen bezwaar moet worden begrepen als een verzoek tot vermindering of kwijtschelding van de opgelegde boete dat te beoordelen is in het licht van artikel 16.4.4 DABM. Dit artikel bepaalt: *“Bij het opleggen van (...) bestuurlijke geldboeten [zorgt] (...) de gewestelijke entiteit (...) ervoor dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de (...) bestuurlijke geldboeten ten grondslag liggen, en (...) de boeten die op grond van die feiten worden opgelegd.”*

Wegens de wezenlijk punitieve aard van de bestuurlijke geldboeten, waarin leedtoevoeging het eerste sanctiedoel vormt, moet redelijkerwijze worden aangenomen dat de vereiste dat er geen kennelijke wanverhouding mag bestaan tussen de feiten, enerzijds, en de boete die wegens die feiten wordt opgelegd, anderzijds, een proportionaliteitsverplichting oplegt waar bij het afwegen van de relatieve zwaarwichtigheid van de boete, naast het objectieve boetebedrag, onder omstandigheden ook de mate mag worden meegenomen waarin dit bedrag de overtreder pijn berokkent gezien zijn financiële draagkracht. Dit is met name het geval wanneer er manifest reden bestaat tot een dergelijke

proportionaliteitsbeoordeling wegens de zeer geringe financiële draagkracht van de betrokkene.

Uit het aanslagbiljet dat de verzoekende partij neerlegt, blijkt dat haar officiële inkomsten voor het jaar 2009, inkomsten als alleenstaande, bestaan uit het kadastrale inkomen van een eigen woning, enerzijds, en pensioeninkomsten, anderzijds. De pensioeninkomsten bedragen 7.013,52 euro, wat nog geen 600 euro per maand is, minder dan het leefloon voor een alleenstaande. Waar de inkomsten die blijken uit een aanslagbiljet niet noodzakelijk het volledige inkomen documenteren, zodat een dergelijk bewijsstuk een gezaghebbende indicatie biedt over iemands inkomen maar niet meer dan dat, stelt het Milieucollege vast dat er uit het geheel van de stukken waar het kennis van kan nemen niet één element blijkt dat de zeer geringe financiële draagkracht van de verzoekende partij tegenspreekt. Integendeel, deze stukken bevatten eensluidende aanduidingen die de waarachtigheid van het aangevoerde bezwaar in casu schragen. Verzoekende partij maakt dan ook aannemelijk dat haar financiële draagkracht zeer gering is.

Daar waar de bestreden beslissing terecht de afvalverbranding als bewezen aanziet en voor beboeting opteert, bestaat er in voorliggende zaak, wegens de minieme financiële draagkracht van de verzoekende partij, een kennelijke wanverhouding tussen de feiten die aan de beboeting ten grondslag liggen en de boete die is opgelegd. De mogelijkheid die de verzoekende partij heeft om, met toepassing van artikel 16.5.4 DABM, een gemotiveerd verzoek tot uitstel of spreading van betaling in te dienen bij de ambtenaar die met de inning en de invordering van de geldboete is belast, vermag het niet aan deze kennelijke onevenredigheid afbreuk te doen. Nu het opgelegde boetebedrag een schending inhoudt van artikel 16.4.4 DABM, komt het gepast voor dit boetebedrag te verminderen.

Het middel is gegrond.”

Arrest MHHC-12/12-VK van 22 maart 2012.

“5.6.2. Het ingeroepen bezwaar moet worden begrepen als een verzoek tot kwijtschelding, minstens vermindering, van de opgelegde geldboete dat te beoordelen is in het licht van artikel 16.4.4 DABM. Dit artikel bepaalt: *“Bij het opleggen van (...) bestuurlijke geldboeten [zorgt] (...) de gewestelijke entiteit (...) ervoor dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de (...) bestuurlijke geldboeten ten grondslag liggen, en (...) de boeten die op grond van die feiten worden opgelegd.”*

Wegens de wezenlijk punitieve aard van de bestuurlijke geldboeten, waarin leedtoevoeging het eerste sanctiedoel vormt, moet redelijkerwijze worden aangenomen dat de vereiste dat er geen kennelijke wanverhouding mag bestaan tussen de feiten, enerzijds, en de boete die wegens die feiten wordt opgelegd, anderzijds, een proportionaliteitsverplichting oplegt waar bij het afwegen van de relatieve zwaarwichtigheid van de boete, naast het objectieve boetebedrag, onder omstandigheden ook de mate mag worden meegenomen waarin dit bedrag de overtreder pijn berokkent gezien zijn

financiële draagkracht. Dit is met name het geval wanneer er manifest reden bestaat tot een dergelijke proportionaliteitsbeoordeling wegens de zeer geringe financiële draagkracht van diegene aan wie de geldboete is opgelegd.

Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege evenwel vast dat de verzoekende partij geen gegevens, noch stukken aanreikt die het Milieuhandhavingscollege toelaat om haar financiële draagkracht te beoordelen.

Het derde bezwaar is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/21-VK van 2 mei 2012.

Gelijkkluidend: arrest MHHC-12/29-VK van 5 juli 2012

(nr. 5.5.3.); arrest MHHC-12/38-VK van 18 september 2012

(nr. 5.4.3.1)..

“5.4.3. Artikel 16.4.4 DABM bepaalt: *“Bij het opleggen van (...) bestuurlijke geldboeten zorg(t) (...) de gewestelijke entiteit (...) ervoor dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten (...) en (...) de boeten die op grond van die feiten worden opgelegd.”*

Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de proportionaliteitsvereiste zoals geformuleerd in artikel 16.4.4. DABM geen andere interpretatie toelaat dan dat bij het opleggen van een geldboete niet alleen rekening moet worden gehouden met het abstracte bestaan van een milieumisdrijf of een milieu-inbreuk, maar ook met de concrete invulling ervan. Het aantal ingevoerde voertuigen maakt in casu derhalve deel uit van de beoordeling van de feiten op grond waarvan de boete wordt opgelegd.

Nu, zeer precies, de proportionaliteit tussen de feiten en de opgelegde geldboete een basiscriterium vormt ter bepaling van het boetebedrag, wettigt deze vaststelling het besluit dat de boete die *in casu* is opgelegd, kennelijk niet in verhouding staat tot de feiten zodat een substantiële vermindering ervan zich opdringt.

Dit tweede bezwaar is gegrond.”

Arrest MHHC-12/41-VK van 18 oktober 2012.

Artikel 16.4.29 DABM

Ernst

“5.4.3.1. Bij de beoordeling van de ernst van de feiten, wijst het bestreden besluit op de bedreiging die de verstoring van de waterhuishouding inhoudt voor de natuurwaarde: *“dat het sterk uitdiepen van de afwateringsgracht voor een ernstige verstoring kan zorgen van de waterhuishouding voor de eigen percelen alsook voor de omliggende percelen”*; dat in de natuurwaarde van de percelen *“in het bijzonder de waterhuishouding (...) een belangrijke rol speelt.”*

Er kan niet worden betwist dat het geenszins onredelijk is om in de beoordeling van de ernst van de feiten de bedreiging te betrekken die van de feiten uitgaat voor de goede werking van een cruciaal onderdeel van het biotoop, *in casu* de waterhuishouding, ook al valt de daadwerkelijke schade amper of niet te bespeuren.”

Beslissing MHHC-12/2-VK van 19 januari 2012.

“5.3.3. (...)”

“5.3.3. (...)”

In de mate dat het middel de schending aanvoert van artikel 16.4.29 DABM is het gegrond. Het milieumisdrijf, omschreven in artikel 22 Milieuvergunningsdecreet en in artikel 43 Vlaream I, en dat door de verzoekende partij niet wordt betwist, bestaat er immers in dat de verzoekende partij de haar in de milieuvergunning opgelegde bijzondere exploitatievoorwaarde niet heeft nageleefd en de varkensstal heeft uitgebaat zonder dat deze uitgerust was met een chemisch luchtwas-systeem. Evenwel moet bij de vaststelling van de hoogte van de bestuurlijke geldboete in eerste instantie rekening worden gehouden met de ernst van het milieumisdrijf en dus met de schadelijke gevolgen ervan voor de mens en het leefmilieu. Te dezen is het van belang om *in concreto* rekening te houden met de ammoniakemissie van de in gebruik genomen varkensstal. Deze emissie staat onmiskenbaar in functie van het aantal in de stal gehuisveste varkens.

De verzoekende partij betoogt in haar verzoekschrift dat op het ogenblik van de ingebruikname van de varkensstal de stalcapaciteit slechts gedeeltelijk benut was en dat de bestreden beboetingsbeslissing bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete hiermee geen rekening heeft gehouden. Ook in haar schriftelijk verweer van 9 maart 2010 had de verzoekende partij aangestipt dat ze de stal slechts ten dele in gebruik had genomen.

In de bestreden beboetingsbeslissing wordt van het bestaan van dit verweer gewag gemaakt, zonder het tegen te spreken of te betwisten. Desondanks stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat dit niet betwiste gegeven door de gewestelijke entiteit in geen enkel opzicht werd betrokken bij de beoordeling van de ernst van het milieumisdrijf en derhalve evenmin bij de vaststelling van de hoogte van de geldboete. Een verrekening ervan bij de inschatting van de ernst van het milieumisdrijf en dus van de schadelijke gevolgen ervan voor de mens en het leefmilieu, had ontegensprekelijk geleid tot het opleggen van een lagere bestuurlijke geldboete. Het komt het Milieuhandhavingscollege dan ook gepast voor de opgelegde alternatieve bestuurlijke geldboete te verminderen.

Het eerste middel, in zoverre het strekt tot de vermindering van de opgelegde bestuurlijke geldboete, is gegrond.”

Arrest MHHC-12/4-VK van 16 februari 2012.

“Nu de gewestelijke entiteit bij de bepaling van de hoogte van de geldboete enkel met de ernst van de gepleegde feiten

---

rekening heeft gehouden en deze feiten door haar onmiskenbaar verkeerd werden beoordeeld, is de opgelegde alternatieve bestuurlijke geldboete kennelijk onredelijk hoog en is het dan ook gepast het bedrag ervan substantieel te verminderden.”

Arrest MHHC-12/10-VK van 13 maart 2012.

Tijdsverloop voorafgaand aan beboeting en ernst van de feiten

“5.5.3.1 In verband met het eerste onderdeel van het bezwaar, waarin de verzoekende partij de flagrante overschrijding van de beslissingstermijn aangrijpt om de onredelijkheid van de opgelegde boete te bepleiten, beaamt het Milieuhandhavingscollege dat de termijn die de gewestelijke entiteit neemt om tot een beslissing te komen inderdaad relevant kan zijn om de redelijkheid van de opgelegde boete te beoordelen, in die zin dat ongerechtvaardigd dralen er op wijst dat de gewestelijke entiteit geen overheersend belang hecht aan de gepleegde feiten.

De flagrante overschrijding van de beslissingstermijn in voorliggend dossier, die niet de minste rechtvaardiging vindt in de omvang en complexiteit van de zaak, staat lijnrecht in tegenspraak met de beoordeling die de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing formuleert aangaande de ernst van de gepleegde feiten. Nu, zeer precies, de ernst van de feiten het eerste criterium vormt ter bepaling van het boetebedrag, wettigt deze vaststelling het besluit dat de boete die in casu is opgelegd kennelijk onredelijk hoog is zodat een substantiële vermindering ervan zich opdringt.

Dit onderdeel is gegrond.”

Arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012.

Gelijkkluidend: arrest MHHC-12/56-VK van 27 november 2012 (nr. 5.5.3.3.)

Zie ook: arrest MHHC-12/10-VK van 13 maart 2012 (nr. 5.3.3.2.); arrest MHHC-12/65-VK van 18 december 2012 (nr. 5.3.2.).

Frequentie

“5.4.4.4. (...)

Omtrent de betwisting aangaande het in aanmerking nemen van de factor frequentie bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete, stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de bestreden beslissing deze factor meeneemt omdat zij oordeelt dat er in het voorliggende dossier sprake is van een herhaling van het milieumisdrijf. Hiertoe baseert de beslissing zich op het proces-verbaal van 17 juli 2010, dat vermeldt dat er reeds in 2006 een proces-verbaal wegens afvalverbranding werd opgesteld lastens de verzoekende partij. In haar verzoekschrift betwist de verzoekende partij het daderschap van dit milieumisdrijf.

De loutere vermelding van een vroeger proces-verbaal, zonder toevoeging van dit stuk aan het dossier en zonder

enige duiding omtrent het gevolg dat eraan werd gegeven, biedt evenwel een onvoldoende zekerheid om te kunnen stellen dat de verzoekende partij reeds eerder op illegale wijze afval heeft verbrand. De bestreden beslissing heeft dan ook ten onrechte de herhaling van afvalverbranding in de factor frequentie meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de geldboete. Nu het kennelijk onredelijk is om het bedrag van de geldboete mede te bepalen aan de hand van een verzwarende factor die geenszins vaststaat, moet het Milieuhandhavingscollege besluiten dat de bestreden beslissing de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM schendt. Een vermindering van de bestuurlijke geldboete dringt zich derhalve op.

Dit onderdeel is gegrond.”

Arrest MHHC-12/54-VK van 27 november 2012.

“5.4.4. In het derde onderdeel van haar enig middel, wat de frequentie betreft, ontkent de verzoekende partij niet dat in het verleden reeds overschrijdingen van de vergunde waarden werden vastgesteld. Zij stelt evenwel dat deze overschrijdingen beperkt bleven tot de stof p-isopropyltolueen en dat zij alle noodzakelijke stappen heeft ondernomen om aan deze overschrijdingen te remediëren.

Het wordt niet betwist dat er reeds vroeger overschrijdingen werden vastgesteld voor de parameter p-isopropyltolueen, een stof die deel uitmaakt van de MAK's. De bestreden beslissing argumenteert dan ook terecht dat het bij de MAK's niet gaat om een eenmalig feit. Dit gegeven mag dan ook worden meegenomen bij de beoordeling van de factor frequentie, en derhalve bij het bepalen van de hoogte van het boetebedrag voor de overschrijding van de emissiegrenswaarde voor de MAK's.

Dit onderdeel is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/15-VK van 29 maart 2012.

“5.7.1. Onder verwijzing naar rechtspraak van het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de bestuurlijke beboeting, in het bijzonder het arrest nr. 44/2011 van 30 maart 2011 inzake de bestuurlijke milieuhandhaving in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, stelt de verzoekende partij in haar vierde bezwaar dat ten onrechte geen rekening zou zijn gehouden met de verzachtende omstandigheden dat zij nog over een blanco strafblad beschikt en nog niet eerder een bestuurlijke geldboete kreeg opgelegd. Met deze omstandigheden, houdt zij voor, “had de bestreden beslissing rekening moeten houden (...) om lagere boetes uit te spreken”.

In haar memorie van wederantwoord beklemtoont zij dat haar bezwaar specifiek de twee net vermelde omstandigheden betreft, waarvan “niet betwist [kan] worden” dat zij als verzachtende omstandigheden gelden. Zij verwijst hieromtrent ook naar de verrekening van de factor ‘frequentie’ in de bestreden beslissing, waarbij een eerdere overschrijding, die nooit geleid heeft tot enige bestraffing, in rekening werd gebracht.

(...)

5.7.3.1. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat de aangehaalde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof wil waarborgen dat, zoals in de strafrechtspraak, ook in de bestuurlijke beboeting bij aanvaarding van verzachtende omstandigheden een geldboete kan worden opgelegd die lager ligt dan de wettelijke minimumboete. Deze rechtspraak vertoont geen relevantie voor bestuurlijke beboetingsstelsels die, zoals het bestuurlijke beboetingsstelsel van Titel XVI DABM, als wettelijke minimumboete een nul-boete hanteren.

5.7.3.2. Artikel 16.4.29 DABM bepaalt dat wanneer de gewestelijke entiteit een bestuurlijke geldboete oplegt, de hoogte ervan onder meer rekening houdt met de frequentie waarmee de vermoedelijke overtreder het milieumisdrijf heeft gepleegd.

Luidens artikel 16.4.27, tweede lid, DABM bedraagt een alternatieve bestuurlijke geldboete "maximaal 250.000 euro". De uiterst ruime vork, tussen de minimumboete van 0 euro en de maximumboete van 250.000 euro, die de decreetgever aan de gewestelijke entiteit heeft toegekend, vormt een ruimte voor discretionaire beleidsvoering. In het licht van de decretaal toegewezen ruimte tot discretionaire beoordeling kan er enkel sprake zijn van een schending van artikel 16.4.29 DABM indien de gewestelijke entiteit op kennelijk onredelijke wijze toepassing heeft gemaakt van de waarderingscriteria die daar zijn bepaald.

Bij de beoordeling van de factor 'frequentie' houdt de bestreden beslissing inderdaad geen rekening met het blanco strafblad van de verzoekende partij noch met het feit dat haar niet eerder een bestuurlijke geldboete werd opgelegd. Zij verwijst wel naar een eerdere overschrijding van de PCB-norm, namelijk bij een monstername op 17 september 2008, die niet wordt betwist door de verzoekende partij, en neemt dienvolgens in aanmerking dat de schending van de PCB-norm geen eenmalig feit betreft. Deze invulling van de factor frequentie is niet kennelijk onredelijk.

Dit bezwaar is ongegrond."

Arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012.

Omstandigheden waarin de feiten werden gepleegd

"5.3.3.2. Gezien het voorgaande, moet het Milieuhandhavingscollege onderzoeken of de ingeroepen omstandigheden van goede trouw *in casu* meebrengen dat de bestreden beslissing een schending behelst van artikel 16.4.29 DABM.

Dienaangaande stelt het College vast dat de bestreden beslissing deze omstandigheden niet betreft bij de er gemaakte toepassing van artikel 16.4.29 DABM. Daar waar zij geen afbreuk doen aan het bestaan van het milieumisdrijf, zijn zij nochtans kennelijk van aard om op de appreciatie van de op te leggen boete te wegen en meer bepaald een substantiële vermindering van de boete te wettigen.

Inderdaad:

Redelijkerwijze kan worden aangenomen dat de verzoekende partij in de overtuiging was en is dat ze als eigenaar van een lagerliggend perceel de wettelijke verplichting heeft de afwatering van het hogergelegen zuidperceel te waarborgen. De erfdiensbaarheden die ontstaan uit de ligging van erven, zoals onder meer vastgelegd in artikel 640 Burgerlijk Wetboek, genieten immers vrij algemene bekendheid, en kunnen, los van de vraag naar hun concrete toepasselijkheid in casu, moeilijk ongekend blijven voor eigenaars van percelen met een specifieke afwateringsproblematiek, zoals manifest aanwezig in de voorliggende zaak.

Daarnaast stelt het Milieuhandhavingscollege samen met beide partijen vast dat de Toezichthouder ANB, opgeroepen als getuige, bij zijn verhoor heeft bevestigd dat hij met verzoekende partij op 3 november 2007 de werken is gaan bekijken zoals zij toen waren gevorderd. Ook al verschillen vervolgens de herinneringen van de verzoekende partij en de getuige aangaande een mondeling gegeven toestemming – gegeven met de bewoordingen "Doe maar" of niet – desondanks moet worden vastgesteld dat de aanwezigheid van de toezichthouder ter plekke, op het ANB-terrein met de toen reeds verrichte aanzienlijke werken, een bevestigd feit vormt en dat het eerstvolgende bezoek van ANB aan de litigieuze percelen, die nochtans deel uitmaken van een zwaar beschermd gebied, met name een natuurgebied, Habitatrichtlijngebied en GEN dat daarenboven nog in een geklasseerd dorpsgezicht ligt, pas meer dan anderhalf jaar later gebeurde. De som van deze omstandigheden noopt het Milieuhandhavingscollege ertoe te besluiten dat de verzoekende partij pas eerst bij het plaatsbezoek van 7 september 2009 expliciet werd gewezen op de verplichting tot het vervullen van enige formaliteit zoals het aanvragen van een vergunning of ontheffing en dat zij tot dan ingevolge het bezoek van 3 november 2007 heeft kunnen begrijpen stilzwijgend toestemming tot de werken te hebben gekregen en hierdoor is misleid aangaande de wettelijke verplichtingen waaraan zij diende te voldoen.

In zoverre het bezwaar ertoe strekt een schending van artikel 16.4.29 DABM te doen vaststellen, is het gegrond."

Beslissing MHHC-12/2-VK van 19 januari 2012.

Zie ook: arrest MHHC-12/41-VK van 18 oktober 2012

(nr. 5.3.5.); arrest MHHC-12/63-VK van 18 december 2012

(nr. 5.4.2.).

Omstandigheden waarin de feiten werden beëindigd

"5.5.3.2. De omstandigheid dat de verzoekende partij "zonder enig bezwaar onmiddellijk toestemming [heeft] gegeven aan de verbalisanten om een huiszoeking te doen" werd in de bestreden beslissing niet betrokken bij de bepaling van de hoogte van het boetebedrag, als omstandigheid ten gunste van mildheid. In haar memorie van antwoord licht de verwerende partij deze benadering toe door een verwijzing naar artikel 50 Soortenbesluit, dat vogelhouders zou verplichten tot het geven van een toestemming tot huiszoeking, zodat deze inschikkelijkheid normaal is en niet als verzachtende omstandigheid in aanmerking te nemen valt.

Het staat het Milieuhandhavingscollege voor dat deze beoordeling kennelijk onredelijk is omdat zij steunt op een rechtens foutieve analyse en voorbijgaat aan de impact van de huiszoeking op de beëindiging van vastgestelde milieumisdrijven.

Op grond van de toezichtsregeling bepaald in titel XVI DABM kan het geven van een toestemming tot huiszoeking in geen geval als een verplichting en normale gedraging worden gekenmerkt.

Luidens 16.3.12, tweede lid, DABM hebben toezichthouders geen recht op toegang tot bewoonde lokalen tenzij ze “de voorafgaande en schriftelijke toestemming [hebben] gekregen van de bewoner” of “voorafgaandelijk en schriftelijk [werden] gemachtigd door de rechter in de politierechtbank”, in welk geval ze “alleen toegang [hebben tot betrokken lokalen] tussen vijf uur ‘s morgens en eenentwintig uur ‘s avonds”. Dit voorschrift voert ten aanzien van bewoonde lokalen een beperking in op het toegangsrecht die is ingegeven door het grondwettelijk recht op de bescherming van de woning bepaald in artikel 15 Grondwet. De beperking houdt rechtens in dat het de betrokken bewoner ten volle vrij staat al dan niet toestemming tot toegang te geven; in geen geval kan het weigeren van toestemming een schending van het toegangsrecht uitmaken. De mogelijkheid tot machtiging vanwege de politierechter biedt, zo nodig, een alternatief. Artikel 50 Soortenbesluit, een bepaling die stelt dat vogelhouders “ertoe verplicht [zijn] het toezicht te aanvaarden van de personen die zijn belast met het toezicht op dit besluit” en er “bovendien toe verplicht [zijn] alle maatregelen te nemen om het toezicht te vergemakkelijken”, wat “onder meer het vangen van specimens in de kooi of in de volière voor controle [kan] inhouden”, vermag niet aan artikel 16.3.12, tweede lid, DABM afbreuk te doen. Het Jachtdecreet van 24 juli 1991 (hierna Jachtdecreet) en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna Decreet Natuurbehoud), die als rechtsgrond voor het besluit fungeren en luidens artikel 16.1.1, 15° en 16°, DABM in het toepassingsgebied van titel XVI DABM zijn begrepen, bepalen beiden in gelijklopende bewoordingen: “Voor dit decreet en [zijn] uitvoeringsbesluiten gebeurt het uitoefenen van toezicht (...) volgens de regels bepaald in titel XVI DABM” (artikel 37 Jachtdecreet en artikel 58 Decreet Natuurbehoud). De hiërarchie der normen determineert hierbij de draagwijdte van artikel 50 Soortenbesluit, die zich uiteraard moet voegen naar wat decretaal vastligt. Het artikel kan slechts zo gelezen worden dat het voldoet aan onder meer artikel 16.3.12, tweede lid, DABM. De medewerkingsplicht die er is bepaald kan rechtens niet zo begrepen worden dat zij een verplichting zou inhouden om toestemming te geven tot toegang tot bewoonde lokalen.

De impact van de huiszoeking op de beëindiging van vastgestelde milieumisdrijven blijkt in casu woordelijk uit het proces-verbaal van overtreding, het basisstuk van het administratieve beboetingsdossier. Niet alleen bevestigt dit stuk dat de toestemming tot huiszoeking werd gevraagd en verkregen en dat bij de huiszoeking, onder meer in een paar bijgebouwtjes, ettelijke illegale vogels en vangtoestellen werden aangetroffen wat de ernst van de feiten heeft medebepaald, tevens wordt er uitdrukkelijk meegedeeld dat bij die gelegenheid een einde werd gesteld aan de schendingen

van de artikelen 12 en 16 Soortenbesluit, nu elke illegale vogel werd vrijgelaten of meegenomen voor revalidatie en elk illegaal vangsttoestel werd verwijderd.

Het is dan ook kennelijk onredelijk om, zoals de bestreden beslissing heeft gedaan, de verleende medewerking niet mee te nemen in de bepaling van het boetebedrag, meer bepaald bij de verrekening van de omstandigheden waarin het milieumisdrijf werd beëindigd, in het voordeel van de verzoekende partij.”

Arrest MHHC-12/7-VK van 1 maart 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/8-VK van 1 maart 2012 (nr. 5.4.2.).

“5.5.2. Artikel 16.4.29 DABM legt aan de gewestelijke entiteit de verplichting op om bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete onder meer rekening te houden met de omstandigheden waarin het milieumisdrijf is gepleegd of beëindigd.

(...)

Evenmin heeft de gewestelijke entiteit rekening gehouden met de omstandigheid dat de verzoekende partij aan het akoestisch onderzoek haar volledige medewerking heeft verleend en dat zij, eens de resultaten van dit onderzoek haar bekend waren, met zeer bekwame spoed heeft geredmeedeed aan de onaanvaardbare geluidshinder.

(...)

Door de voormelde gegevens niet te betrekken bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete heeft de gewestelijke entiteit op onvoldoende en onredelijke wijze rekening gehouden met alle boetemilderende omstandigheden en heeft zij het voorschrift van artikel 16.4.29 DABM geschonden.

Een substantiële vermindering van de opgelegde geldboete, zoals in onderhavig *dictum* bepaald, dringt zich *in casu* op.

Het tweede bezwaar is in de aangegeven mate gegrond.”

Arrest MHHC-12/21-VK van 2 mei 2012.

“5.4.3.2. Luidens artikel 16.4.29 DABM wordt bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke geldboete door de gewestelijke entiteit onder meer rekening gehouden met de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder het milieumisdrijf heeft beëindigd. Door de inbeslagname van de beide werphengels is onmiskenbaar een einde gemaakt aan het milieumisdrijf dat erin bestaat te vissen tijdens een periode dat het vissen verboden is. Aldus maakt dit, in tegenstelling tot hetgeen de verwerende partij voorhoudt, een omstandigheid uit die bij de beoordeling van de hoogte van de geldboete moet betrokken worden. Terecht laat de verwerende partij gelden dat zij (bedoeld wordt de gewestelijke entiteit) de bevoegdheid mist om een beslissing te nemen met betrekking tot de in beslag genomen voorwerpen. Deze vaststelling staat er evenwel niet aan in de weg dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van de hoogte van de

geldboete rekening houdt met het pecuniaire nadeel dat de verzoekende partij reeds heeft ondergaan ten gevolge van de in beslagname. Dit is des te meer het geval wanneer, zoals te dezen, het ten gevolge van de inbeslagname geleden nadeel minstens evenwaardig is aan het bedrag van de opgelegde boete.

Door deze omstandigheid niet te betrekken bij de beoordeling van de hoogte van de bestuurlijke geldboete, daar waar het nochtans kennelijk redelijk zou geweest zijn dit wel te doen, heeft de gewestelijke entiteit het voorschrift van artikel 16.4.29 DABM geschonden. Het Milieuhandhavingcollege is dan ook van oordeel dat de opgelegde geldboete op substantiële wijze, zoals bepaald in het dictum van onderhavig arrest, dient verminderd te worden.

In vorenstaande mate is het bezwaar gegrond.”

Arrest MHHC-12/38-VK van 18 september 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/52-VK van 6 november 2012. (nr. 5.4.3.).

Legaliteitstoetsing: overige legaliteitsbezwaren

Beboetingsprocedure: schending van beslissings- en kennisgevingstermijnen

Alternatieve bestuurlijke beboeting (artikelen 16.4.36, §1, aanhef en 16.4.37, eerste lid, DABM)

“5.3.3. Luidens artikel 16.4.36, §1, DABM, “brengt de gewestelijke entiteit binnen een termijn van dertig dagen [na de ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings om het milieumisdrijf niet strafrechtelijk te behandelen] de vermoedelijke overtreder op de hoogte van het voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming”.

Artikel 16.4.37, eerste lid, DABM bepaalt: “Binnen een termijn van honderdtachtig dagen na de kennisgeving [door de gewestelijke entiteit aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen] beslist de gewestelijke entiteit over het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De gewestelijke entiteit geeft aan de vermoedelijke overtreder kennis van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen. Deze termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.”

De decretaal voorziene kennisgevings- en beslissingstermijnen werden in de voorliggende zaak inderdaad alle drie overschreden, de beslissingstermijn met zelfs meer dan één jaar:

- uit stuk 1 van het dossier van de gewestelijke entiteit leidt het Milieuhandhavingcollege af dat deze entiteit

de beslissing van de procureur des Konings op 5 maart 2010 ontving;

- de kennisgeving aan de verzoekende partij van het voornemen om een geldboete op te leggen, gebeurde op 9 april 2010;
- de bestreden beboetingsbeslissing werd genomen op 29 november 2011;
- de kennisgeving van deze beslissing aan de verzoekende partij gebeurde op 12 december 2011.

5.3.3.1. Terecht stelt de verwerende partij dat de termijnen bepaald in de artikelen 16.4.36, §1, en 16.4.37, eerste lid, DABM geen vervaltermijnen maar termijnen van orde zijn. De schending van deze termijnen kan dus, als zodanig, niet tot vernietiging van de laattijdige beslissing leiden.

De omstandigheid dat de memorie van toelichting bij het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het DABM met een titel XVI “Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen” enkel de in artikel 16.3.37 DABM bepaalde termijnen uitdrukkelijk als termijnen van orde bestempelt, doet geen afbreuk aan de vaststelling dat de decreetgever voor de termijn van 30 dagen bepaald in artikel 16.3.36, §1, DABM, net zoals voor de termijnen bepaald in artikel 16.4.37 DABM, geen sanctie heeft bepaald die de overschrijding ervan van rechtswege bestraft. Vandaar dat de loutere overschrijding van ook deze termijn niet tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden.

In zoverre het bezwaar de overschrijding van de termijnen bepaald in de artikelen 16.3.36 en 16.3.37 DABM aanvoert, faalt het in rechte.”

Arrest MHHC-12/33-VK van 17 juli 2012.

Gelijklopend: arrest MHHC-12/56-VK van 27 november 2012 (nrs. 5.3.4. en 5.4.3.1.).

Zie ook arrest MHHC-12/4-VK van 16 februari 2012 (nrs. 5.5.1. en 5.5.3.); arrest MHHC-12/7-VK van 1 maart 2012 (nr. 5.3.2.).

“5.3.1. Artikel 16.4.37, eerste lid, DABM luidt als volgt: “Binnen een termijn van honderdtachtig dagen na de kennisgeving [door de gewestelijke entiteit aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen] beslist de gewestelijke entiteit over het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De gewestelijke entiteit geeft aan de vermoedelijke overtreder kennis van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen. Deze termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.”

In casu werd aan de verzoekende partij op 23 april 2010 kennis gegeven van het voornemen van de gewestelijke entiteit om lastens haar een bestuurlijke geldboete op te leggen. De decretale termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit geacht wordt een beslissing te nemen is derhalve op 20 oktober 2010 verstreken. De bestreden beslissing werd evenwel slechts op 9 september 2011 genomen, of 324 dagen later, wat een manifeste termijnoverschrijding uitmaakt.

Terecht laat de verwerende partij gelden dat deze beslissingstermijn een termijn van orde is en dat het verstrijken

ervan de gewestelijke entiteit het recht niet ontnemt om nog een beslissing te nemen. Het Milieuhandhavingcollege heeft meermaals en eenduidig beslist dat de termijnen vermeld in artikel 16.4.37 DABM termijnen van orde zijn. De decreetgever heeft immers geen sanctie bepaald die de overschrijding ervan van rechtswege bestraft zodat de loutere termijnoverschrijding niet tot gevolg heeft dat de gewestelijke entiteit de bevoegdheid verliest om alsnog een beslissing te nemen.”

Arrest MHHC-12/22-VK van 8 mei 2012.

“5.11.3.1. Artikel 16.4.37, eerste lid, DABM bepaalt: “ (...)”

5.11.3.2. De kennisgeving aan de verzoekende partij van het voornemen om een geldboete op te leggen, is gebeurd op 11 januari 2010. Op 18 november 2011 heeft de gewestelijke entiteit beslist om de alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. De decretaal voorziene beslissingstermijn werd dus met bijna 500 dagen overschreden.

Het Milieuhandhavingcollege heeft meermaals en eenduidig beslist dat de beslissingstermijn waarin de geschonden geachte bepaling voorziet geen vervaltermijn maar een termijn van orde is. De decreetgever heeft immers voor deze termijn geen sanctie bepaald die de overschrijding ervan van rechtswege bestraft. Samen met de verwerende partij stelt het Milieuhandhavingcollege vast dat de schending van deze termijn als zodanig niet tot de onwettigheid van de laattijdige beslissing kan leiden.

Dit onderdeel van het bezwaar is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012.

Exclusieve bestuurlijke beboeting (artikelen 16.4.41, §1, aanhef en 16.4.43, eerste lid, DABM)

“5.3.1.2. Artikel 16.4.41, §1, eerste lid, DABM bepaalt: “Na de ontvangst van het verslag van vaststelling, (...), kan de gewestelijke entiteit binnen een termijn van zestig dagen de vermoedelijke overtreder op de hoogte brengen van het voornemen om een exclusieve geldboete op te leggen (...)”. Artikel 16.4.43, eerste lid, DABM bepaalt: “Binnen een termijn van negentig dagen na de kennisgeving van het bericht beslist de gewestelijke entiteit over het opleggen van een exclusieve bestuurlijke geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming.”.

In casu blijkt ontegensprekelijk dat zowel de kennisgevingstermijn als de beslissingstermijn waarin de artikelen 16.4.41 en 16.4.43 DABM voorzien, werden overschreden.

Het Milieuhandhavingcollege heeft meermaals en eenduidig beslist dat de kennisgevings- en beslissingstermijnen waarin de geschonden geachte bepalingen voorzien geen vervaltermijnen maar termijnen van orde zijn. De decreetgever heeft immers voor geen van deze termijnen een sanctie bepaald die de overschrijding ervan van rechtswege bestraft. De

schending van deze termijnen, zonder dat in het bezwaar de overschrijding van de redelijke termijn wordt aangevoerd, kan dus als zodanig niet tot vernietiging van de laattijdige beslissing leiden.

Het eerste middel is ongegrond.”

Arrest MHHC-12/17-VK van 29 maart 2012.

Beboetingsprocedure: schending van de redelijke termijneis

“5.3.3.1. De omstandigheid dat de overschrijding van de beslissings- en kennisgevingstermijnen bepaald in artikel 16.4.37 DABM niet uitdrukkelijk gesanctioneerd zijn ontslaat de gewestelijke entiteit er niet van om, binnen een redelijke termijn volgend op de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, een beboetingsbeslissing te nemen.

In casu werd aan de verzoekende partij op 16 november 2009 kennis gegeven van het voornemen van de gewestelijke entiteit om lastens haar een bestuurlijke geldboete op te leggen. De decreetale termijn van 180 dagen waarbinnen de gewestelijke entiteit geacht wordt een beslissing te nemen is derhalve op 17 mei 2010 verstreken. De bestreden beslissing werd evenwel slechts op 29 juni 2011 genomen of 406 dagen later wat een manifeste termijnoverschrijding is.

Ten onrechte verantwoordt de verwerende partij de laattijdigheid door te refereren naar de tussengekomen bestuurlijke maatregel en naar het tijdstip waarop duidelijkheid werd bekomen nopens de uitvoering ervan. Daargelaten de vraag of de opgelegde bestuurlijke maatregel, gelet op zijn specifieke finaliteit, een invloed heeft gehad of kon hebben op de door de gewestelijke entiteit te nemen beboetingsbeslissing, stelt het Milieuhandhavingcollege vast dat omtrent de bevoelen bestuurlijke maatregel de Vlaamse minister bevoegd voor het leefmilieu op 16 januari 2010 een definitief besluit heeft genomen en dat nergens enige toelichting wordt verstrekt waarom de gewestelijke entiteit dan nog circa anderhalf jaar nodig had om de bestreden beslissing te nemen. Om dezelfde reden is een verwijzing naar het tijdstip waarop de bestuurlijke maatregel is uitgevoerd niet relevant. Dit alles klemt des te meer nu het Milieuhandhavingcollege vaststelt dat de bestreden beboetingsbeslissing deze abnormaal lange beslissingstermijn niet verantwoordt en dat het te beoordelen dossier bovendien niet omvangrijk is en evenmin doet blijken van een bijzondere complexiteit.

Vorenstaande bevindingen nopen het Milieuhandhavingcollege ertoe te besluiten dat de redelijke termijneis, beginsel van behoorlijk bestuur, door de gewestelijke entiteit is miskend.

5.3.3.2. Opdat evenwel het aangevoerde bezwaar op ontvankelijke wijze kan worden voorgedragen en derhalve tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden dient de verzoekende partij aan te tonen, minstens redelijk aanneembaar te maken, dat zij getuigt van het rechtens vereiste belang. Het staat met andere woorden aan deze partij om

in concreto minstens redelijkerwijze aanneembaar te maken dat zij benadeeld is door de vertraging bij het nemen van de bestreden beboetingsbeslissing. Te dezen stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat het verzoekschrift geen enkel gegeven bevat dat haar toelaat het belang van de verzoekende partij te beoordelen.

Het middel, voor zover het de vernietiging van de bestreden beslissing met bevoegdheidsverlies van de gewestelijke entiteit beoogt, is niet ontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/10-VK van 13 maart 2012.

“5.3.2. De omstandigheid dat de overschrijding van de beslissingstermijn bepaald in artikel 16.4.37 DABM niet uitdrukkelijk gesanctioneerd is, ontslaat de gewestelijke entiteit er niet van om binnen een redelijke termijn, volgend op de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen om een bestuurlijke geldboete al dan niet vergezeld van een voordeelontneming op te leggen, een beboetingsbeslissing te nemen.

Te dezen wordt vastgesteld dat de termijn van 180 dagen waarbinnen de gewestelijke entiteit geacht wordt een beslissing te nemen met 324 dagen is overschreden.

Ten onrechte verantwoordt de verwerende partij deze laat-tijdigheid door te refereren naar, enerzijds, het feit dat de verzoekende partij pas op 7 mei 2011 de gewestelijke entiteit heeft *“aangemaand”* tot het nemen van een beslissing en, anderzijds, de vraag om inlichtingen van de gewestelijke entiteit van 27 juli 2011 betreffende de toestand van de site, inzonderheid de aanwezigheid van niet vergunde afvalstoffen, teneinde deze omstandigheden desgevallend te betrekken bij het bepalen van de hoogte van de op te leggen bestuurlijke geldboete.

Inderdaad:

Bij nazicht van de dossierstukken stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat de gewestelijke entiteit reeds na de hoorzitting van 20 september 2010 of alleszins kort nadien in het bezit was van alle noodzakelijke gegevens en inlichtingen om met voldoende kennis van zaken een beslissing te nemen. Immers, niets belette de gewestelijke entiteit om dan reeds eveneens omtrent de staat van de site inlichtingen in te winnen veeleer dan te wachten tot 27 juli 2011. Ook het verwijt dat de verzoekende partij tot 7 mei 2011 heeft gewacht alvorens bij de gewestelijke entiteit te informeren *“omtrent de stand van zaken, m.n. wanneer we ongeveer een beslissing zouden mogen verwachten”* kan door het Milieuhandhavingscollege niet aanvaard worden. In hoofde van de burger bestaat namelijk geen algemene rechtsplicht om in alle omstandigheden een stilzittend bestuur aan te manen tot het nemen van een beslissing, laat staan, zoals in casu, aan te manen tot het hem opleggen van een geldboete al dan niet vergezeld van een voordeelontneming.

Het Milieuhandhavingscollege stelt dan ook vast dat tussen de hoorzitting van 20 september 2010 en 9 september 2011, datum waarop de bestreden beslissing werd genomen, ongeveer één jaar is verstreken zonder dat de gewestelijke entiteit hiervoor een in redelijkheid aanvaardbare uitleg kan verschaffen. Dit klemt des te meer nu uit de stukken van het dossier, inzonderheid de processen-verbaal, blijkt dat de

verzoekende partij de vastgestelde milieumisdrijven in wezen niet betwist en daarenboven het dossier niet getuigt van een bijzondere complexiteit.

Deze vaststellingen nopen het Milieuhandhavingscollege ertoe te besluiten dat een onredelijk lange termijn is verstreken alvorens de bestreden beslissing werd genomen en dat derhalve de redelijke termijn, beginsel van behoorlijk bestuur, door de gewestelijke entiteit werd miskend.

5.3.3. Opdat evenwel het aangevoerde bezwaar op ontvankelijke wijze kan worden voorgedragen en derhalve tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden, dient de verzoekende partij aan te tonen, minstens redelijk aanneembaar te maken, dat zij getuigt van het rechtens vereiste belang. Het staat meer bepaald aan deze partij om minstens redelijk aanneembaar te maken dat zij in concreto is benadeeld door de vertraging bij het nemen van de bestreden beboetingsbeslissing.

Uit het feitenrelaas blijkt dat verzoekende partij op milieutechnisch en -hygiënisch vlak onmiddellijk na de verwerving van de site talrijke werken en investeringen heeft uitgevoerd en aldus met bekwame spoed talrijke initiatieven heeft genomen om haar vergunningstoestand op milieu- en stedenbouwkundig vlak te regulariseren. Aldus onder meer de verplaatsing van de ingang voor het vervoer, de opkuis van de site, de verwijdering van door de vorige exploitanten achtergelaten afvalstoffen, de aanplanting van een groenscherm, het opnieuw operationeel maken van het rietveld voor afvalwaterzuivering, het onderbrengen van sommige hinderlijke activiteiten in een af te sluiten loods en het slopen van niet vergunde opslagtanks en een metaalwand. Tevens werd in overleg tussen bedrijf en de milieudienst van de stad [...] een afspraak gemaakt voor het opstellen van een klachtenopvolgingssysteem.

Vanuit deze specifieke context en vanuit haar betrachting *“zo snel mogelijk met een frisse lei van start”* te gaan, is het redelijkerwijze aanneembaar dat de verzoekende partij als onderneming die risico neemt en wiens positie ter plaatse in vraag wordt gesteld een concreet zakelijk belang heeft bij een snelle afhandeling van de bestuurlijke beboetingsprocedure en dat zij, daarenboven, vanuit het oogpunt dat ondernemen rechtszekerheid vergt eveneens een rechtmatig moreel belang kan laten gelden om binnen een redelijke termijn te weten of zij al dan niet een bestuurlijke geldboete moet betalen en hoeveel deze bedraagt, zodat zij daarmee kan rekening houden bij de planning van haar activiteiten, uitgaven en investeringen.

Bovendien heeft verzoekende partij in de loop van de beboetingsprocedure zelf een hoorzitting gevraagd om haar situatie duidelijk te maken en heeft ze naderhand, toen de beslissing al te lang op zich liet wachten, geïnformeerd naar de stand van zaken van haar dossier.

De verzoekende partij maakt dus *in concreto* en op voldoende redelijke wijze aanneembaar dat zij over het rechtens vereiste belang beschikt om de schending van de redelijke termijn aan te voeren.

5.3.4. Het Milieuhandhavingscollege stelt dan ook vast dat op het ogenblik dat de bestreden beslissing werd genomen de gewestelijke entiteit niet meer over enige beslissingsbevoegdheid beschikte zodat deze beslissing met bevoegdheidsoverschrijding is genomen en dienvolgens onwettig is.

Het tweede middel, voor zover het de vernietiging van de bestreden beslissing beoogt ten gevolge van bevoegdheidsverlies van de gewestelijke entiteit, is gegrond.

5.4. Nu de eventuele gegrondverklaring van de overige middelen tot geen ruimere vernietiging kan leiden, dringt een verder onderzoek ervan zich niet op.”

Arrest MHHC-12/22-VK van 8 mei 2012.

“5.4.4.1. De omstandigheid dat de overschrijding van de beslissings- en kennisgevingstermijnen bepaald in artikel 16.4.37 DABM niet uitdrukkelijk gesanctioneerd zijn, ontslaat de gewestelijke entiteit er niet van om binnen een redelijke termijn, volgend op de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, een beboetingsbeslissing te nemen.

In casu werd aan de verzoekende partij op 25 januari 2010 kennis gegeven van het voornemen van de gewestelijke entiteit om haar een bestuurlijke geldboete op te leggen. De decreetale termijn van 180 dagen waarbinnen de gewestelijke entiteit geacht wordt een beslissing te nemen, is derhalve op 24 juli 2010 verstreken. De bestreden beslissing werd evenwel slechts op 23 september 2011 genomen, of 426 dagen later, wat een manifeste termijnoverschrijding is.

Ten onrechte verantwoordt de verwerende partij de laattigheid door te refereren naar het onderzoek van het dossier en naar het niet informeren naar de stand van zaken van het dossier door de verzoekende partij. Samen met de verzoekende partij stelt het Milieuhandhavingscollege vast dat het te beoordelen dossier niet omvangrijk is en evenmin doet blijken van een bijzondere complexiteit. Bovendien voert de verzoekende partij in haar memorie van wederantwoord aan, hierin nadien niet meer tegengesproken door de verwerende partij, dat zij wel degelijk heeft geïnformeerd naar de stand van zaken in dit dossier.

Vorenstaande bevindingen nopen het Milieuhandhavingscollege ertoe te besluiten dat de redelijke termijn, beginsel van behoorlijk bestuur, door de gewestelijke entiteit is miskend.

5.4.4.2. Opdat evenwel het aangevoerde bezwaar op ontvankelijke wijze kan worden voorgedragen en derhalve tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden, dient de verzoekende partij aan te tonen, minstens redelijk aanneembaar te maken, dat zij getuigt van het rechtens vereiste belang. Het staat meer bepaald aan deze partij om minstens redelijkerwijze aanneembaar te maken dat zij in concreto is benadeeld door de vertraging bij het nemen van de bestreden beboetingsbeslissing. Om van het vereiste belang blijk te geven, is het noch noodzakelijk noch voldoende dat de verzoekende partij in de loop van de beboetingsprocedure contact zou hebben opgenomen met de gewestelijke entiteit

om de stand van zaken in het eigen dossier te kennen. *In casu* stelt het Milieuhandhavingscollege evenwel vast dat de verzoekende partij de elementen niet aanreikt die het naar genoegen van recht mogelijk zouden hebben gemaakt te besluiten dat zij over het vereiste belang beschikt.

Het bezwaar is dan ook onontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/23-VK van 8 mei 2012.

Gelijklopend: beslissing MHHC-12/28-VK van 19 juni 2012 (nr. 6.10.3.2.); arrest MHHC-12/33-VK van 17 juli 2012 (nr. 5.3.3.2.); arrest MHHC-12/58-VK van 6 december 2012 (nr. 5.11.3.3.).

“5.3.3.2. (...)

Vorenstaande bevindingen nopen het Milieuhandhavingscollege ertoe te besluiten dat de redelijke termijn, beginsel van behoorlijk bestuur, door de gewestelijke entiteit is miskend.

Opdat evenwel het aangevoerde middel op ontvankelijke wijze kan worden voorgedragen en derhalve tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden, dient de verzoekende partij aan te tonen, minstens redelijk aanneembaar te maken, dat zij getuigt van het rechtens vereiste belang. Het staat meer bepaald aan deze partij om minstens redelijkerwijze aanneembaar te maken dat zij *in concreto* is benadeeld door de vertraging bij het nemen van de bestreden beboetingsbeslissing.

Het Milieuhandhavingscollege stelt dienaangaande vast dat de verzoekende partij de elementen niet aanreikt die het haar naar eis van recht mogelijk maken te besluiten dat zij over het vereiste belang beschikt. Het gegeven dat de verzoekende partij momenteel niet meer beschikt over documenten die haar financiële situatie “op het moment van de feiten” zouden kunnen aantonen, kan niet worden aanvaard als een in aanmerking te nemen belangenschade. Vooreerst immers kan haar toenmalige financiële situatie, waarvan vaststaat dat zij niet extreem precair was naar onder meer blijkt uit het bezit en gebruik van een personenwagen, geen rechtvaardigings- noch schulduitsluitingsgrond bieden voor het plegen van de feiten, zodat het milieumisdrijf vaststaat en kon worden bestraft met een bestuurlijke geldboete. In zoverre, voorts, haar financiële situatie ten tijde van het plegen van de feiten een invloed zou hebben kunnen uitoefenen op de hoogte van de boete, kan haar bezwaar evenmin worden bijgetreden, nu er kan van worden uitgegaan dat, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij poneert, door bevraging van officiële instanties en financiële instellingen, ook nu nog minstens een begin van bewijs van de toenmalige financiële toestand moet kunnen worden geleverd. Dit is in dit dossier niet gebeurd.

Dit middel is onontvankelijk.”

Arrest MHHC-12/31-VK van 5 juli 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/56-VK van 27 november 2012 (nr. 5.3.4.3.).

Schending van de hoorplicht

“5.3.3. Artikel 16.4.36, §1, DABM bepaalt:

“§ 1. Na de ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings, vermeld in artikel 16.4.35, brengt de gewestelijke entiteit binnen een termijn van dertig dagen de vermoedelijke overtreder op de hoogte van het voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De vermoedelijke overtreder wordt uitgenodigd om binnen een termijn van dertig dagen die volgt op de kennisgeving van dit bericht schriftelijk zijn verweer mee te delen. Tevens wordt hij erop gewezen dat hij:

1° de documenten waarop het voornemen tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete berust, kan inzien en er kopieën van kan krijgen;

2° mondeling zijn schriftelijk verweer kan toelichten. De vermoedelijke overtreder moet daartoe bij de gewestelijke entiteit een aanvraag indienen binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving.”

Dit voorschrift, inzonderheid de op de gewestelijke entiteit rustende verplichting om de vermoedelijke overtreder uit te nodigen om schriftelijk zijn verweer mede te delen, desgevallend om mondeling zijn schriftelijk verweer toe te lichten, legt het bestuur een hoorplicht op. Het strekt er immers toe de vermoedelijke overtreder in de gelegenheid te stellen om op nuttige wijze zijn standpunt naar voor te brengen ten aanzien van de beboetingsbeslissing en de voordeelontneming die lastens hem worden overwogen wegens een gedraging die hem wordt verweten. Aan dit voorschrift is alleen dan voldaan wanneer ook uit de bestreden beslissing zelf blijkt dat, telkens een schriftelijk verweer wordt ingediend, dit daadwerkelijk bij de beoordeling van de bestuurlijke geldboete, desgevallend van de voordeelontneming, wordt betrokken. Uit zijn aard vormt artikel 16.4.36, §1, DABM een substantieel vormvoorschrift waarvan de schending de vernietiging van de beboetingsbeslissing meebrengt telkens zij de belangen van de vermoedelijke overtreder heeft geschaad.

Uit de gegevens van het dossier (...) blijkt dat de verzoekende partij met een brief van 25 november 2010, die aangetekend werd verstuurd op 26 november 2010, haar verweer heeft toegezonden aan “Leefmilieu Natuur en Energie, Tav Tine Renders, Koning Albert II-In 20 bus 8, 1000 BRUSSEL”. Aan de hand van de bestuurlijke stempels die bovenaan deze brief zijn aangebracht, kan worden vastgesteld dat deze brief bij de gewestelijke entiteit is toegekomen en ingeschreven op 30 november 2010. Met dit verweer werd evenwel ten gevolge van “een administratieve vergissing” geen rekening gehouden. Dit wordt ten andere door de verwerende partij niet betwist.

Er moet worden besloten dat het vaststaat, enerzijds, dat de verzoekende partij gebruik heeft gemaakt van de haar geboden mogelijkheid tot verweer en, anderzijds, dat de gewestelijke entiteit dit verweer niet heeft betrokken bij het nemen van de bestreden beboetingsbeslissing. Door geen rekening te houden met het door de verzoekende partij ingediende verweer heeft de gewestelijke entiteit artikel 16.4.36,

§1, DABM geschonden.

Nu het, anders dan de verwerende partij voorhoudt, niet uit te sluiten valt dat de gewestelijke entiteit in casu na kennisname van het verweer een voor de verzoekende partij meer gunstige beslissing zou hebben genomen, heeft de schending van dit substantiële vormvoorschrift de belangen van de verzoekende partij geschaad.

Het middel is gegrond.

5.4. Nu de gegrondheid van het hierboven besproken middel de integrale vernietiging van de bestreden beboetingsbeslissing wettigt, is een onderzoek van de overige aangevoerde bezwaren overbodig.”

Arrest MHHC-12/3-VK van 7 februari 2012.

Zie ook arrest MHHC-12/19-VK van 24 april 2012 (nr. 5.3.3.).

“6.11.3. Het middel aangaande de schending van “het algemeen beginsel van tegenspraak” betreft zeer precies de volgende drie documenten:

- een brief van de burgemeester van [...] van 27 juni 2010, ontvangen op 13 juli 2010, met een “verduidelijking van de hele affaire”, onder meer op het vlak van de eigendomssituatie en het verloop van de wederrechtelijke rooiwerkzaamheden;
- een mail van de Juridische dienst van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van 21 december 2010, met informatie omtrent de stedenbouwkundige regularisatievergunning die de verzoekende partij heeft aangevraagd en bekomen;
- een mail van de verantwoordelijke Natuurinspectie van ANB-Limburg van 13 mei 2011, met informatie over de “terreinsituatie in de omgeving van de [...] te [...]”, waarin in essentie wordt meegedeeld dat de opgelegde wederaanplantingen niet zijn uitgevoerd.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt en de verwerende partij bijtreedt, geldt er in de bestuurlijke besluitvorming, en onder meer de bestuurlijke beboeting, geen algemeen beginsel van tegenspraak. Het bezwaar voert dan ook de schending aan van een beginsel dat niet van toepassing is in de bestuurlijke besluitvorming, de bestuurlijke beboetingsprocedures van titel XVI DABM inbegrepen.

De eenzijdige beslissingsbevoegdheid van het bestuur wordt wel getemperd door de hoorplicht. Dit beginsel van behoorlijk bestuur houdt voor dat tegen niemand een ernstige maatregel kan worden genomen die gebaseerd is op een gegeven dat hem als een tekortkoming wordt aangerekend zonder dat de betrokkene vooraf de mogelijkheid werd geboden om op nuttige wijze voor het eigen standpunt op te komen. Voor wat de alternatieve bestuurlijke beboetingsbevoegdheid op grond van titel XVI DABM betreft, die hier ter sprake staat, is het beginsel deels gecodificeerd in artikel 16.4.36, §1, DABM en in artikel 76, §3, Milieuhandhavingsbesluit.

Voor zover moet worden aangenomen dat het bezwaar een schending van de hoorplicht aanvoert, stelt het Milieuhandhavingcollege vast dat de verzoekende partij in generlei opzicht aantoonde hoe het feit dat zij niet wist dat de

voornoemde stukken in het administratief dossier zaten en ze dan ook niet heeft kunnen betrekken bij het verweer dat zij voor de gewestelijke entiteit heeft gevoerd, onder meer ter gelegenheid van de hoorzitting van 19 oktober 2010, het beginsel van de hoorplicht zou hebben geschonden, met name haar zou hebben belet om op nuttige wijze voor het eigen standpunt op te komen.

Dit klemt des te meer nu vaststaat dat de verzoekende partij kennis had van de gegevens die de wezenlijke feitelijke en juridische grondslag vormen voor de beboeting. Inderdaad: in casu heeft de verzoekende partij, in toepassing van artikel 16.4.36, §1, 1°, DABM, in haar verweer van 1 juli 2010 om een kopie gevraagd *“de tous les documents dont vous avez pu faire usage pour formuler votre intention de l'imposition d'une amende administrative”*, een vraag waaraan de gewestelijke entiteit gevolg heeft gegeven door op 5 juli 2010 per mail het geheel van de opgevraagde documenten, met name het toenmalige administratieve dossier, te bezorgen.

Het middel faalt in rechte.”

Beslissing MHHC-12/28-VK van 19 juni 2012 (beslissing in het kader van de oude procedureregeling).

“5.4.1. Met haar eerste bezwaar voert de verzoekende partij impliciet de schending aan van artikel 16.4.41, §1, DABM.

Artikel 16.4.41, §1, DABM bepaalt:

“§1. Na de ontvangst van het verslag van vaststelling, vermeld in artikel 16.3.23, kan de gewestelijke entiteit binnen een termijn van zestig dagen de vermoedelijke overtreder op de hoogte brengen van het voornemen om een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De vermoedelijke overtreder wordt uitgenodigd om binnen een termijn van dertig dagen die volgt op de kennisgeving van dit bericht schriftelijk zijn verweer mee te delen.

Tevens wordt de vermoedelijke overtreder erop gewezen dat hij:

1° op verzoek de documenten waarop het voornemen tot het opleggen van een exclusieve bestuurlijke geldboete berust, kan inzien en er kopieën van kan krijgen;

2° mondeling zijn schriftelijk verweer kan toelichten. De vermoedelijke overtreder richt daartoe aan de gewestelijke entiteit een aanvraag binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving.”

Dit voorschrift, inzonderheid de op de gewestelijke entiteit rustende verplichting om de vermoedelijke overtreder uit te nodigen om schriftelijk zijn verweer mede te delen, desgevallend om mondeling zijn schriftelijk verweer toe te lichten, legt het bestuur een hoorplicht op. Het strekt er immers toe de vermoedelijke overtreder in de gelegenheid te stellen om op nuttige wijze zijn standpunt naar voor te brengen ten aanzien van de beboetingsbeslissing en de voordeelontneming die lastens hem worden overwogen wegens een gedraging die hem wordt verweten.

In de context van dit artikel vormt de kennisgeving waarin artikel 16.4.41, §1, eerste lid, DABM uitdrukkelijk voorziet, een

essentiële vereiste die mede de hoorplicht in hoofde van de gewestelijke entiteit waarborgt. Immers, zonder deze kennisgeving heeft de vermoedelijke overtreder geen weet van de mogelijke bestuurlijke sanctie die hem kan te wachten staan, en kan hij zijn argumenten, die het bestaan van de milieu-inbreuk of de ernst ervan eventueel kunnen weerleggen, niet op gepaste wijze aanvoeren. De decreetgever heeft het belang van deze bepaling benadrukt door de kennisgeving aan vormvereisten te onderwerpen. Inderdaad, luidens artikel 16.1.2, 3°, DABM wordt voor de toepassing van titel XVI DABM onder ‘kennisgeving’ verstaan: *“het verzenden door middel van een aangetekende brief, met ontvangstbewijs.”* Weliswaar staat het, aldus artikel 16.4.41, §1, aanhef, DABM, de gewestelijke entiteit vrij om, in het geval van een aan haar medegedeelde milieu-inbreuk, de vermoedelijke overtreder al dan niet op de hoogte te stellen van haar voornemen tot het opleggen van een exclusieve bestuurlijke geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. Wanneer zij hier evenwel toe overgaat, moet zij de vermoedelijke overtreder uitnodigen om zijn verweer schriftelijk mee te delen op de door artikel 16.1.2, 3°, DABM voorgeschreven wijze.

Uit zijn aard vormt artikel 16.4.41, §1, DABM een substantieel vormvoorschrift waarvan de schending de vernietiging van de beboetingsbeslissing meebrengt telkens zij de belangen van de vermoedelijke overtreder heeft geschaad.

In casu gebeurde de kennisgeving door de gewestelijke entiteit niet middels een aangetekende brief tegen ontvangstbewijs, zoals blijkt uit het in randnummer 2.2.5. geciteerde antwoord d.d. 5 juni 2012 dat de verwerende partij, als gevolg van de in randnummer 2.2.3 vermelde beschikking, aan het Milieuhandhavingcollege heeft verstrekt. De bestreden beslissing is dan ook genomen met schending van artikel 16.4.41, §1, DABM.

Nu de verzoekende partij het in casu zeer aannemelijk maakt dat zij de kennisgevingsbrief van de gewestelijke entiteit van 5 augustus 2010 nooit heeft ontvangen, temeer daar de verwerende partij zelf toegeeft dat de gewestelijke entiteit deze brief niet aangetekend met ontvangstbewijs heeft verstuurd, en nu het ook niet uit te sluiten valt dat de gewestelijke entiteit, na kennisname van een mogelijk verweer, een voor de verzoekende partij meer gunstige beslissing zou hebben genomen, heeft de schending van dit substantiële vormvoorschrift de belangen van de verzoekende partij onmiskenbaar geschaad.

Het bezwaar is gegrond.

5.4.2. Nu de eventuele gegrondverklaring van de overige bezwaren van de verzoekende partij tot geen ruimere vernietiging kan leiden, dringt een verder onderzoek ervan zich niet op.”

Arrest MHHC-12/35-VK van 9 augustus 2012 (exclusieve bestuurlijke beboeting).

Gelijklopend, betreffende artikel 16.4.36, §1, DABM (alternatieve bestuurlijke beboeting): arrest MHHC-12/59-VK van 6 december 2012.

Schending van de Wet 1991 Formele motivering bestuurshandelingen

---

"5.4.3. Artikel 3 Motiveringswet omschrijft de motiveringsverplichting als volgt:

"De (...) motivering moet in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen.

Zij moet afdoende zijn."

Toegepast op de bevoegdheid tot bestuurlijke beboeting op grond van artikel 16.4.25 DABM *juncto* artikel 16.4.27, tweede lid, DABM, die de gewestelijke entiteit de beslissingsvrijheid geeft om het bedrag van de boete vast te leggen tussen minimum 0 euro en maximum 250.000 euro, te vermeerderen met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten, brengt de verplichting tot een afdoende motivering mee dat ieder besluit dat tot het opleggen van een boete overgaat niet enkel de keuze voor beboeting maar ook het bedrag van de boete naar behoren zou motiveren.

De bestreden beslissing motiveert het boetebedrag naar behoren. Zowel de juridische grondslag als de feitelijke overwegingen waarop dit bedrag is gesteund, zijn er te vinden.

Zoals reeds werd aangegeven, vermeldt de beslissing dat de bestuurlijke beboeting gebeurde *"in toepassing van de artikelen 16.4.25 tot en met 16.4.38 DABM en artikel 76 Milieuhandhavingsbesluit"*. Eén van de artikelen waarnaar aldus is verwezen, met name artikel 16.4.29 DABM, bepaalt: *"Als een bestuurlijke geldboete wordt opgelegd, wordt de hoogte van de geldboete afgestemd op de ernst van het (...) milieumisdrijf. Tevens wordt rekening gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder de (...) milieumisdrijven heeft gepleegd of beëindigd."*

Aansluitend bij een rappel van de inhoud van deze bepaling, gaat de bestreden beslissing concreet in op de elementen die in aanmerking zijn genomen om de ernst van de feiten, de frequentie ervan, en de omstandigheden waarin zij gebeurden te beoordelen. Zo wijst zij onder meer op het aantal illegale vogels, de schadelijkheid van de gebruikte mistnetten voor andere vogels dan degene die de overtreder beoogde te vangen, de diversiteit aan aangetroffen verboden vangtuigen, de aantallen vangtuigen van elk type, het gegeven dat de overtreder reeds meerdere jaren dezelfde strafbare feiten pleegde, en de povere conditie van een deel van de aangetroffen illegale vogels.

Het tweede middel faalt in feite."

Arrest MHHC-12/7-VK van 1 maart 2012.

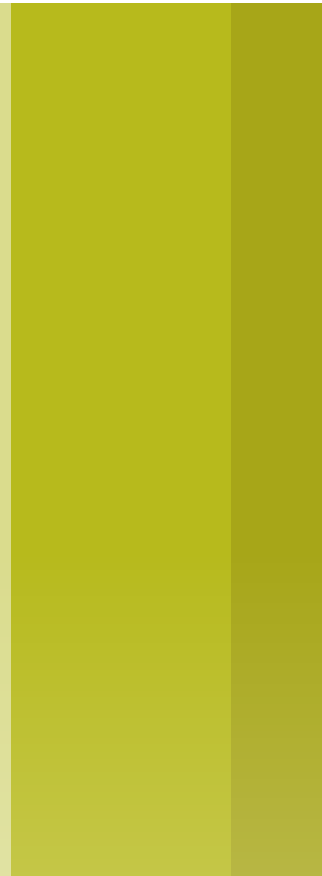
Gelijkluidend: beslissing MHHC-12/28-VK van 19 juni 2012

(nr. 6.12.3.); arrest MHHC-12/33-VK van 17 juli 2012

(nr. 5.4.3.).

Bijlagen

Relevante wetgeving

Milieuhandhavingsdecreet =

decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen" (BS 29 februari 2008).

Titel XVI van het DABM werd daarna gewijzigd door het:

- decreet van 12 december 2008 houdende diverse bepalingen inzake energie, leefmilieu, openbare werken, landbouw en visserij (BS 4 februari 2009);
- decreet van 30 april 2009 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging aan diverse bepalingen inzake de milieuhandhaving (BS 25 juni 2009);
- decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond (BS 6 juli 2009);
- decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (BS 18 februari 2011);
- decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (BS 28/02/2012);
- decreet van 20 april 2012 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (BS 22/05/2012);
- decreet van 25 mei 2012 tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (BS 28/06/2012)..

Milieuhandhavingsbesluit =

besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, (BS 10 februari 2009), gewijzigd door het:

- besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging van diverse andere besluiten (BS 25 juni 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 houdende de rechtspositieregeling van de leden van het Milieuhandhavingscollege (BS 22 oktober 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van bedrijven en hun technici voor brandbeveiligingssystemen die ozonlaag afbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten (BS 22 oktober 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van technici die bepaalde gefluoreerde broeikasgassen terugwinnen uit hoog-

spanningsschakelaars (BS 22 oktober 2009);

- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van koeltechnische bedrijven en hun koeltechnici (BS 22 oktober 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van personeel voor de terugwinning van bepaalde oplosmiddelen op basis van gefluoreerde broeikasgassen uit apparatuur (BS 27 oktober 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de opleiding van technici die betrokken zijn bij de terugwinning van gefluoreerde broeikasgassen uit klimaatregelingssystemen in bepaalde motorvoertuigen (BS 27 oktober 2009);
- besluit van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2010 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (BS 28 december 2010);
- besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Natuur en Bos (BS 14 december 2010);
- besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) (BS 1 februari 2011);
- besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (BS 12 juli 2011);
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2011 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en tot wijziging van diverse besluiten (BS 6 september 2011);
- besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op en de handhaving van de normering van vast opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz besluiten (BS 21 oktober 2011);
- besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2011 tot wijziging van diverse besluiten tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (BS 21 december 2011);
- besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake

milieuhygiëne, wat betreft de actualisatie van voormelde besluiten aan de evolutie van de techniek (BS 21/03/2012);

- besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het maximaal geluidsniveau van muziek in inrichtingen (BS 29/03/2012);
- besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (BS 23/05/2012);
- besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid (BS 13/08/2012);
- besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 november 1984 tot aanwijzing, voor het Vlaamse Gewest, van ambtenaren die bevoegd zijn voor het opsporen en vaststellen van de inbreuken op de regelen ter bestrijding van de geluidshinder (BS 17/10/2012);
- besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (BS 19/12/2012);
- besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2013 tot wijziging van het VLAREL en tot wijziging van diverse andere besluiten wat betreft erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (BS 23/04/2013);
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik (BS 18/04/2013).

Rechtspositiebesluit =

besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 houdende de rechtspositieregeling van de leden van het Milieuhandhavingscollege (BS 22 oktober 2009), gewijzigd door het:

- besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2011 tot wijziging van diverse besluiten tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (BS 21 december 2011).

Procedurebesluit =

besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (BS 12 juli 2011).

Toepassingsgebied van titel XVI van het DABM

Een brede waaier van Europese verordeningen, milieuwetten en -decreten valt onder de toepassing van titel XVI van het DABM. Het betreft zowel milieuhygiënewetgeving als milieubeheerswetgeving. Ook schendingen van deze regelgeving kunnen aan het oordeel van het MHHC worden voorgelegd.

Het betreft volgens artikel 16.1.1. van het DABM de volgende wetten en decreten, met inbegrip van hun uitvoeringsbesluiten:

- alle andere titels van het DABM, met uitzondering van titel I - Algemene bepalingen, titel II - Besluitvorming en inspraak, titel X - Agentschappen en titel XI - Strategische Adviesraden;
- het Boswetboek van 19 december 1854;
- de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij;
- de Jachtwet van 28 februari 1882;
- de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging;
- de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
- de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud;
- de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder;
- de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater;
- het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
- de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973;
- het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer;
- het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning;
- de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen;
- het Bosdecreet van 13 juni 1990;
- het Jachtdecreet van 24 juli 1991;
- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;
- het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen;
- het decreet van 18 juni 2003 betreffende het integraal waterbeleid, wat betreft artikel 8, 10 tot en met 17 en artikel 62 en 70 van titel I;
- het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de

- bodemsanering en de bodembescherming;
- het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, met behoud van de toepassing van artikel 60bis, §2, van dat decreet;
- het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond;
- de door de Vlaamse Regering aangewezen milieuregelgeving van de Europese Unie en internationale milieuregelgeving;
- het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest.

Artikel 2 van het Milieuhandhavingsbesluit legt de lijst vast van deze Europese milieuregelgeving:

- Verordening (EEG) nr. 3254/91 van de Raad van 4 november 1991 houdende een verbod op het gebruik van de wildklem in de gemeenschap en op het binnenbrengen in de gemeenschap van pelzen en producten die vervaardigd zijn van bepaalde in het wild levende diersoorten uit landen waar gebruik wordt gemaakt van de wildklem of andere vangmethoden die niet stroken met de internationale normen voor humane vangst met behulp van vallen;
- Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer;
- Verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 97/117/EEG;
- Verordening (EG) nr. 166/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad;
- Verordening (EG) nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen;
- Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie van 4 mei 2006 houdende uitvoerings-bepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer;
- Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen;
- Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie, alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en Richtlijn 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie;
- Verordening (EG) nr. 708/2007 inzake het gebruik van

- uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur;
- Verordening (EG) nr. 1418/2007 van de Commissie van 29 november 2007 betreffende de uitvoer, met het oog op terugwinning, van bepaalde afvalstoffen, vermeld in bijlage III of III A bij Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad, naar bepaalde landen waarop het OESO-besluit betreffende het toezicht op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen niet van toepassing is;
- Verordening (EG) nr. 1102/2008 inzake het verbod op de uitvoer van metallisch kwik en andere kwikverbindingen en -mengsels en de veilige opslag van metallisch kwik;
- Verordening (EG) nr. 359/2009 van de Commissie van 30 april 2009 tot schorsing van het binnenbrengen in de Gemeenschap van specimens van bepaalde in het wild levende dier- en plantensoorten;
- Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen;
- Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002;
- Verordening (EU) nr. 333/2011 van de raad van 31 maart 2011 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer bepaalde soorten metaalschroot niet langer als afval worden aangemerkt overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad.

Door de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2010 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid valt, vanaf 7 januari 2011, ook het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg, op 9 september 1996 onder de toepassing van titel XVI van het DABM.

Afkortingen

AMMC	afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE
BS	Belgisch Staatsblad
BUPO	Internationaal verdrag van 19 december 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten
DABM	decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
EU	Europese Unie
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MHHC	Milieuhandhavingscollege
OVAM	Openbare Afvalstoffenmaatschappij
VLM	Vlaamse Landmaatschappij

Colofon

Uitgave

Milieuhandhavingscollege

Verantwoordelijke uitgever

Jan Heyman
Voorzitter van het Milieuhandhavingscollege
Koning Albert II-laan 35 bus 23
1030 Brussel

Eindredactie

ir. Peter Schryvers

Vormgeving

Salens Communicatie

Depotnummer

D/2013/3241/137

Dit rapport is beschikbaar op de website van het Milieuhandhavingscollege: www.mhhc.be

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding.

Milieuhandhavingscollege
Koning Albert II-laan 35 bus 23
1030 Brussel

www.mhhc.be